~~dublet~~

50 cent

Ex Libris Mgci Gabrielis Popiel Tribuni Majoris Pltus et Vice Capitanei Castri Sandomir —

ZBIOR
REZOLUCYI
RADY NIEUSTAIĄCEY
POTRZEBNYCH DO WIADOMOSCI
JURYZDYKCYI SĄDOWYCH
Y
OBYWATELOW OBOYGA NARODOW

OD SEYMU 1778. DO SEYMU 1782. ROKU.

ZEBRANY

CZĘSC DRUGA

W WARSZAWIE.
W Drukarni PIOTRA DUFOUR Konsyliarza Nadwornego J. K. Mci, Dyrektora Drukarni Korpusu Kadetow.

M.DCC.LXXXIV.

ZA PRZYWILEIEM JEGO KROLEWSKIEY MOSCI.

PRZESTROGA.

W tym Zbiorze, dla łatwieyszego wynalezienia, potrzebuiącym przypadku w Prawie rezolwowanego, porządkiem alfabetycznym, materye w Radzie decydowane, są zebrane: odsyłaiąc Czytelnika do karty Części Pierwszey tych Rezolucyi, ktore od Seymu 1776. do Seymu 1778. Roku są wydane: Te zaś, ktore od Seymu 1778. do Seymu w Roku 1782. zgromadzonego, w teyże Radzie wypadły, znayduią się w tym dziele, albo całkiem, albo w punktach swoich, pod rzeczonemi materyami umieszczone.

REGESTR
MATERYI
W TYM DZIELE ZNAYDUIĄCYCH SIĘ

DO PROWINCYI KORONNYCH.

DO PROWINCYI W. X. LIT:

REZOLUCYE
RADY NIEUSTAIĄCEY
DO PROWINCYI KORONNYCH STOSUIĄCE SIĘ.

DE ACCELERATIONE FORTUITO FATORUM.

Nro. 324.

DNIA 12. MIESIĄCA WRZESNIA 1777. ROKU.

ODpowiedaiąc na Memoryał Ur: D. fol: 54. *w części I.*

DE ACTIBUS BONÆ VOLUNTATIS,
IAKO TO:
ZAPISACH, ZASTAWACH, INTERCYZACH &c.

Nro. 125.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

NA Memoryał, w ktorym Ur: Sędzia Ziemski G. puncto 2. fol: 111. *w części I.*

DE ACTIS NEMINI DENEGANDIS.

Nro. 245.

DNIA 12. MIESIĄCA LISTOPADA 1779. ROKU.

ROzwięzuiąc wątpliwości od Ziemstwa Ł. . *5to.* Gdy Prawo nikomu wolnego wstępu do Aktow niezabrania; czyli więc na rekwizycyą Obywatelską sentencye z Regestrow Extraktem wydawane bydź powinny, lub nie? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym

A

Nieuſtaiącey w niniey ſzy odpowiadamy ſpoſob . . . *ad 5tum.* Tak Prawa iako y Uniwerſały Naſze za zdaniem Rady, maią w ſobie; ażeby Sentencyonarze lub Regeſtra Sądowe, iako Akta publiczne będące, żadnemu Rekwirentowi denegowane nie były.

O ADIUDYKATACH SĄDOWYCH

Pierwſza Rezolucya. Nro. 368.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

NA Memoryał w ktorym Urząd N. w punktach niżey wyrażonych . . . puncto 6. fol: 71. *w części. I.*

Druga Rezolucya. Nro. 80.

DNIA 5. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

ROſtrząſnąwſzy Rapport Sądu Ziemſkiego R. . . żądaiącego wytłomaczenia Prawa . . . *1mo.* Gdy Obywatel niechce opłacać kar y luit Dekretem oznaczonych, w takowym przypadku, czyli Inſtygator otrzymawſzy doſtateczną z Regeſtru Pænalium konwikcyą, może exekwować cum adhibito brachio militari zkonwinkowanego Obywatela; czyli do zupełnego Proceſſu potrzebny ieſt Dekret Executionis Trybunalſki? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey w niniey ſzy odpowiadamy ſpoſob . . . *Ad 1mum.* Jako dla intereſſow y ſpraw Obywatelſkich, Sędziowie expenſa y ſatygi ponoſzą, tak ſpodziewa ſię Rada, iż Obywatele unikaiąc exekucyi Prawa, nie będą trudnić w uſpokoieniu Sądowych Adiudykatow, a tym bardziey dopuſzczać na ſobie oſtatnie prawne konwikcye; ieżeliby zaś ta Rezolucya nie była doſtatecznym przyſpieſzeniem do uiſzczenia ſię Sądowym Adiudykatom, w ten czas Rada nie ubliży wydawania ſwey Rezolucyi w takowym przypadku do Prawa ſtoſowney.

DE ANNO GRATIÆ Y KONKORDATACH

Nro. 146.

DNIA 8. MIESIĄCA CZERWCA 1781 ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Sądu Ziazdowego, ktory z mocy Dekretu Trybunalſkiego w Ł. . agituiący ſię, złożony z Oſob UU. Jana G. Podſędka P. Jana G. Piſarza Ziemſkiego Ł. Tomaſza S. Piſarza Ziem-

ſkiego S. maiący zlecenie do rozpoznania: ieżeli ſię *Annus Gratiæ* dla Sukceſſorow y kredytorow Nayprzewiele: X. P. P. podług praw Duchownych czyli Kanonicznych należeć może, zapatrzywſzy ſię z iedney ſtrony na rozporządzenie przez Przewiele: Lutkona Biſkupa Krakowſkiego dla ſamey Dyecezyi Krakowſkiey zdziałane, a potym w Ro: 1433. w Zbior Praw Kraiowych umieſzczone; będące w ſłowach: *Statutum Domini Joannis Lutconis Epiſcopi Cracovienſis eſt: Quod quilibet Prælatus, Canonicus, Altariſta, Plebanus, Vicarius & ex quocunque titulo beneficiatus, curatus & non curatus, in univerſa Diœceſi Cracovienſi; ſi moritur in tribus primis menſibus Anni incipientis a Circumciſione Domini, habet quartam partem omnium introituum juxta verum valorem ſuorum beneficiorum, ſed Succeſſori frumenta æſtivalia relinquat ad ſeminandum Prædium; ſi in tribus ſecundis menſibus, habet medietatem; ſi in tertiis tribus menſibus habet tertiam partem de frumentis hyemalibus, ad quantitatem Prædii non ſeminati Succeſſori relictis; ſed in reſiduis Menſibus habet totum.* „ Z drugiey ſtrony widząc ugodę między Nayprzewieleb: Xciem Prymaſem Potockim y Kapitułą Gnieźnieńſką w Ro: 1727. zrobioną a Bullą Benedykta XIII. approbowaną w ſłowach będącą, *Quia vero annui reditus juxta praxim Regni Poloniæ a bonis in Arendam locatis duabus rathis provenire ſolent, una videlicet pro Feſto S. Joannis Baptiſtæ, altera pro Feſto SS. Trium Regum, ideo quemadmodum fructus, huius ad tenorem conventionis & ſoliti, debeantur in duabus rathis, & ſic in ſemeſtre de ſemeſtre anticipatè, fructus qui maturantur intra ſemeſtre in quo obierit Archiepiſcopus Anteceſſor, etiamſi per unicam diem inceperit dictum ſemeſtre, fructus hi integre & pro toto ſemeſtre debeantur prædefuncti Archiepiſcopi hæredibus. Si vero Archiepiſcopus obierit etiam per unicam diem, antequam inceperit decurrere ſemeſtre, tum fructus qui maturantur intra dictum ſemeſtre integrè debeantur Succeſſori, & ita ſtatuimus pro removenda quacunque ambiguitate.* W tey przeto konkordacie, a bardziey ſzczegulnym prawie dla Arcybiſkupow Gnieżn: ſłużącym, Sąd pomieniony wątpliwość w ſłowach upatruiąc kategoryą rozſądzenia *Anni gratiæ* i zawieſiwſzy dopraſza ſię obiaśnienia: iak ma z wyżey wzmiankowanym Prawem generalnym, y ugodą ſzczegulnie Arcybiſkupom Gnieżnieńſkim ſłużącą ſwoie zgadzać wyroki? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey takową daiemy Rezolucyą: Iż urządzenie Przewiele: Lutkona Biſkupa Krakowſkiego względem *Anni gratiæ* na Dyecezyą ſwoią wydane poźniey w Roku 1433. w Statucie Kor: umieſzczone, proporcyonuiąc intratę dobr Duchownych do czterech części Roku, te Dyecezye, y oſoby wiązać powinno, ktore ſzczegulnym Prawem Duchownym od niego nie ſą wyięte; że zaś Xiążęta Prymaſowie y Arcybiſkupi Gnieżnieńſcy przez ſzczegulne *concordatum* Nayprzewielebnieyſzego Xiążęcia Teodora Potockiego z Kapitułą Gnieźnień: w Ro: 1727. udziałane, Bullą Benedykta XIII. w Ro: 1728. ſtwierdzone, ten rozdział intraty na kwartały ſtoſowniey, y podług zwyczaiu Kraiu Polſkiego na połrocza ile w Arędach dobr rozdzielone maią, y że do takowego concordatum Dekret zia-

A i j

zdowy Ł . . . przychylaiąc ſię znayduie wątpliwość w ſłowach: *Fructus qui maturantur intra ſemeſtre &c.* przeto y wyraz tych ſłow, y oſnowa całego *concordatum* iaſno brzmi: że w ktorym połroczu zdarzy ſię umrzeć Arcy-Biſkupowi, tego połrocza intrata, czyli raczey całoroczney intraty połowa Onemu y iego Sukceſſorom należeć, rozumiane bydź maią.

O APPELLACYACH: ONYCH DOPUSZCZENIU: Y EXEKUCYI DEKRETOW ZAAPPELLOWANYCH.

Dwie Rezolucye o appellacyach z Grodu do Ziemſtwa, ſłużą tylko dla Woiewodztwa Łęczyckiego.

Pierwſza Rezolucya Nro. 47.

DNIA 14. MIESIĄCA LUTEGO 1777. ROKU.

W *Uniwerſale do wſzyſtkich Juryzdykcyi oboyga Narodow, względem Raportow Sądowych* §. A ponieważ Prawo 1775. Roku titulo Przyśpieſzenie ſprawiedliwości &c. fol. 12. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 62.

DNIA 25. MIESIĄCA LUTEGO 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał od Juryzdykcyi Sądu Ziemſkiego N. fol. 12. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 362.

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey podany . . . Puncto *4to.* fol. 67. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 169.

DNIA 2 MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym Ur. Jozef Podſędek K . . . Puncto *2do* ſol. 119. *w Części I.*

Piąta Rezo.

Piąta Rezolucya **N^ro. 221.**

Dnia 12. Miesiąca SIERPNIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym UU. Wincenty y Jozef . . . puncto *1mo.* & *2do* fol 125. *w Części I.*

Szosta Rezolucya **N^ro. 245.**

Dnia 12. Miesiąca LISTOPADA 1779. Roku.

ROzwięzuiąc wątpliwości od Ziemstwa Ł . . . *2do.* Gdy w Sądzie Ziemskim *pluralitas* uciążliwie osądzi, y appellacyi założoney niedopuszcza; a Prawa 1768. fol. 218. drugie 1775. fol. 22. titulo = *Obiaśnienie denegati Judicii* = dopuszczenie appellacyi nakazuią; czyli na mocy tych Praw Prezes z osoby swoiey *etiam obstante pluralitate*, może czynić dopuszczenie założoney appellacyi? — MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey w ninieyszy odpowiadamy sposob. — *Ad 2dum*: Konstytucya 1768. tylko zabrania appellacyi od Dekretow nie finalnie decyduiących: a że pozwala *a definitiva sententia* appellacyi; nieznosi przeto Praw, niektore rodzaie spraw *præcisa appellatione* sądzić nakazuiących. Podobnie y Prawo 1775. dopuszczanie appellacyi nakazuiące, ma w sobie excepcyą tych spraw, ktore podług Praw wyraźnych *præcisa appellatione* sądzone bydź maią. Przeto ieżeli *pluralitas* będzie sądziła, niepotrzebne appellacyi dopuszczenie; *Aliter sentiens* zdaniu większości sprzeciwiać się niepowinien.

Siodma Rezolucya **N^ro. 261.**

Dnia 3. Miesiąca GRUDNIA 1779. Roku.

REzolwuiąc Memoryał U. B... Chorążyca C. . . *2do.* Prawo Ro: 1768. reassumuiąc Konstytucyą 1670. Ro:, ostrzega: że appellacye z Grodow y Ziemstw *a definitiva* tylko dopuszczone bydź maią; Konstytucya 1775. Roku sprawy tylko *simplicis debiti, præcisa appellatione* sądzić nakazała; lecz że w Uniwersale Naszym za zdaniem Rady względem Exekucyi Dekretow y Processow wydanym, punkt o appellacyach iest w tych słowach: *Dekreta primæ Instantiæ od ktorych założona, gdy niedopuszczona będzie appellacya, exekwowane bydź powinny*: — Czyli więc w sprawach o długi gdzie zachodzi poznawanie praw zastawnych, gdzie zachodzą Dekreta *ultimarum Instantiarum*, Grody maią moc niedopuszczać appellacyi *a*

definitiva? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ad *2dum.* Ponieważ pokrzywdzonym wyrokami Sądow *primæ Inſtantiæ* pozwalaią Prawa w niektorych ſprawach *a definitiva ſententia* appellować, Sądy zaś *primæ Inſtantiæ* częſtokroć pomimo tych Praw zakładanych appellacyi *a definitiva ſententia* niedopuſzczaią, y przez to uciążliwych Dekretow Exekucyą Obywatelow pokrzywdzaią, z tey przyczyny zalecamy: ażeby oprocz tych ſpraw w ktorych Prawa Roku 1670. 1768. y 1775 y inne *præciſa appellatione* ſądzić nakazuią, w innych ſprawach pozwolonych z Prawa appellacyi dopuſzczały: gdyż punkt w Uniwerſale pod dniem 28. Mieſiąca Maia Roku teraźnieyſzego wydanym, będący w ſłowach: " co do drugiey konwikcyi toż ſamo Prawo eodem ſolio iednę „ kondemnatę poſt rem iudicatam naſtąpioną pro plenaria convictione „ deklaruiąc, mieć chce: że po dekrecie ktoregokolwiek Sądu lub Urzę„ du, ſprawę, czyli oſobną ſprawy kategoryą finalnie decyduiącym ſa„ tysfakcyą pod rygorem publikaty naznaczaiącym, chociażby od kto„ rego założona, gdy nie dopuſzczona będzie appellacya; naſtąpiona „ na terminie dośćczynnym kondemnata, czyli publikata, ieſt Proceſs doſtatecznie konwinkuiący " ma bydź rozumiany w tych ſprawach, ktore *preciſa appellatione* podług Praw *in minoribus ſubſelliis* ſądzone bydź powinny.

Oſma Rezolucya N$^{ro.}$ 340.

DNIA 18. MIESIĄCA KWIETNIA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Walentego J . . . Burgrabiego Grodzkiego W . . . *ex munere officii* czyniącego zapytanie naſtępuiące: Juryzdykcye Grodzkie podług opiſu Prawa wdawać ſię niepowinny w poznawanie tranzakcyi y kwitow, gdyż rodzay Spraw takowych Sądom Ziemſkim ieſt oddany. Więc gdyby ſię trafiło, że w takim rodzaiu Sprawy Dekreta w Grodzie, od ktorych appellacya do Trybunału zakładana, ale niedopuſzczona była, zapadły, y z nich otrzymany Proceſs; czyli Officyaliſta Grodzki takowy Proceſs może exekwować? czyli tenże Officyaliſta za takowym Proceſſem na tradycyą zieżdżaiący, maiąc ſobie czynioną impugnę, przy okazanych terminach przeciwko Dekretom Grodzkim, y o znieſienie Proceſſu do Trybunału wydanych y w Manifeſtach zanieſionych, może udać ſię po pomoc Woyſkową? oraz czyli Departament Woyſkowy, w takowym przypadku też pomoc dodawać może? ile że Prawami *a minoribus ſubſelliis* oprocz niektorych rodzaiow Spraw appellacye do Trybunału ſą dozwolone; y nawet Rezolucya Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey na Memoryał U. B . . . wypadła deklarowała, w ſłowach naſtępuiących = " Ponieważ pokrzywdzo„ nym wyrokami Sądow *Primæ Inſtantiæ* pozwalaią Prawa w niektorych

„ Sprawach *a definitiva ſententia* appellować, Sądy zaś *primæ Inſtantiæ* czę-
„ ſtokroć pomimo tych Praw, zakładanych appellacyi *a definitiva ſententia*
„ niedopuſzczaią y przez to uciążliwych Dekretow exekucyą Obywa-
„ telow pokrzywdzaią, z tey przyczyny zalecamy ażeby oprocz tych
„ ſpraw, w ktorych Prawa Ro: 1670. 1768. y 1775. y inne *præciſa appel-*
„ *latione* ſądzić nakazuią w innych ſprawach pozwolonych z Prawa ap-
„ pellacyi dopuſzczały, gdyż punkt w Uniwerſale pod dniem 28. Mieſią-
„ ca Maia Ro: 1779. wydany ma bydź rozumiany w tych ſprawach, kto-
„ re *præciſa appellatione* podług Praw *in minoribus ſubſelliis* ſądzone bydź
„ powinny = Także Prawo Roku 1768. tit: = *Exekucya Dekretow* = te tylko Dekreta chce mieć w exekucyi, ktore podług Praw exekucyi podpadaią. Niemniey Prawo 1775. tit. = *Karność Woyſkowa* = w słowach = *ktora inaczey tey rekwizycyi Hetmanowi nie uczyni, aż wſzyſtkie ſtopnie w Prawie opiſane dopełnione będą.* = Wynika więc z tych Praw: iż Departament Woyſkowy za Proceſſem nielegalnym niepowinien dodawać pomocy Woyſkowey, y Trybunały byłyby wcale nieczynne, gdyby od Dekretow pierwſzych Inſtancyi appellacye dopuſzczane niebyły, y exekucya onych naſtępowała. MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey oświadczamy: Iż gdy podobny przypadek ſię okaże, iak w żądaniu U. B..., na ktore wypadła Naſza za zdaniem Rady Rezolucya pod dniem 3*cim* Mieſiąca Grudnia Roku 1779. więc taż Rezolucya bydź może rozwiązaniem wątpliwości w ktorey U. J... do Nas y Rady przy Boku Naſzym ſię udaie: a Prawo cytowane Roku 1768. w brzmieniu ſwoim ieſt iaſne, tłomaczeniu niepodlegaiące, y inaczey rozumiane bydź niemoże że tylko za legalnemi Proceſſami Officyaliſtowie Grodzcy w Koronie, na tradycye zieżdżać powinni.

DE ASSISTENTIA CONJUGALI, W SPRAWACH ZONY, DEKRETEM DUCHOWNYM SEPAROWANEY

Nro. 225.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy, w ktorym Ziemſtwo Z... fol: 128. *w Części I.*

DE COGNITIONE JURIUM.

Pierwſza Rezolucya **Nro. 231.**

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy... puncto 3. fol. 38. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 254. *ſub lit:* A.

DNIA 15. MIESIĄCA LIPCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy, w ktorym Urząd Grodzki W . . . punćto *2do.* fol: 40. *w Części I.*

DE COMMUNICATIONE DOCUMENTORUM.

Pierwſza Rezolucya Nro. 246.

DNIA 4. MIESIĄCA LIPCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Urzędu Grodzkiego L. . . fol: 40. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 368.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777 ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Urząd N. . . punćto *1mo.* fol: 70. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 61.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport, w ktorym Sąd Ziemſki Z. . . fol. 96. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 118.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU

ODpowiadaiąc na Rapport, w ktorym Sąd Ziemſki K. . . punćto. *2do.* & *3tio.* fol: 107. *w Części I.*

Piąta Rezolucya Nro. 61.

DNIA 26. MIESIĄCA STYCZNIA 1781. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym UU. Z. . . Piſarz Grodzki P. . . y Marcin C. . . Komornik Ziemſki C. . . Dekretem Aſſeſſorſkim wyznaczeni

ni Kommiſſarze, dopraſzaią ſię obiaśnienia Prawa, w naſtępuiącey okoliczności: Kommiſſarze na pewną Kommiſſyą Dekretem Aſſeſſorſkim wyznaczeni, ziechawſzy ſię w liczbie czternaſtu na tę Kommiſſyą, po załatwieniu komportacyi dokumentow, y zaprzyſiężeniu oneyże, gdy do wykonania dalſzych reguł Dekretu Aſſeſſorſkiego zabierali ſię, ſtrona powodowa alleguiąc Prawo 1764. Ro: titulo = *Ordynacya Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich* = w ſłowach: " Co y w ſprawach z Kommiſſyi do „ Aſſeſſoryi *per appellationem* powracaiących ſię, gdyby *in tractu* iey, „ podobna kommunikacya nienaſtąpiła, zachowane mieć chcemy " domagała ſię dilacyi czteroniedzielney dla uſkutecznienia kommunikacyi dokumentow: y lubo ſtrona zapozwaną przekładała: że w pomienionym prawie, to ſłowo *in tractu* czas kommunikacyi dokumentow nie dłużſzy, iak Kommiſſya zabawić może oznacza; Kommiſſye zaś czaſem nad dwa lub trzy dni nie trwaią, że niezliczone przykłady znayduią ſię, że naywięcey tydzień pozwalano na Kommiſſyach czaſu dla kommunikacyi dokumentow: że nakoniec między regułami dla Kommiſſyi w Dekrecie Aſſeſſorſkim wyrażonemi, niebyło żadney wzmianki, o wyznaczeniu czaſu do kommunikacyi: z tym wſzyſtkim wnieſienie ſtrony powodowey ſprawiło że ſię Kommiſſarze w ſentencyi ſwoiey rozpiſali, determinuiąc dylacyą kommunikacyi dokumentow do niedziel czterech zkąd wynikło, że Kommiſſya *in contumaciam* ſtrony powodowey kontynuować ſię muſiała. Dopraſzaią ſię więc wyżey wzmiankowani Kommiſſarze obiaśnienia wyżey cytowanego Prawa, czyli na Kommiſſyach z Dekretu Aſſeſſorſkiego zapadłych, lubo nie będzie w Dekrecie przepiſana reguła pozwalania dylacyi dla kommunikacyi dokumentow, koniecznie iednak potrzeba wyznaczyć czaſu przeciąg do niedziel czterech teyże dylacyi, chociażby ſtrona pozwana oney nieżądała? czyli też na tychże Kommiſſyach komportacya dokumentow na ſtole, y wolne onych *in tractu* Kommiſſyi, od ſtron przeglądanie, rozumieć ſię ma za kommunikacyą dokumentow doſtateczną? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey oświadczamy: że gdy w Sądzie teyże Kommiſſyi naſtąpiły rozpiſy, poznanie onych nie do Rady lecz do Aſſeſſoryi należy. Co ſię zaś tycze wyżey wyrażonego 1764. Ro: Prawa to ma bydź rozumiane iż kiedy Sąd Kommiſſyiny Dekretem Aſſeſſorſkim wyznaczony komportacyą wzaiemną dokumentow nakaże, na ten czas niekoniecznie potrzebna dylacya *communicationis* do niedziel czterech, ktora mogłaby bydź uciążliwością dla ſtron y pomnożeniem expenſy; lecz pomieniony Sąd Kommiſſyiny, dla wzaiemnego przeyrzenia dokumentow komportowanych, czaſu do tego potrzebnego, podług okoliczności wymagaiących pozwolić może, nieczyniąc limity pod pretextem teyże kommunikacyi dokumentow.

O DEKLARACYACH TRYBUNALSKICH, CZY MAIĄ MOC WYROKU SĄDOWEGO?

Nro. 394.

Dnia 28. Miesiąca PAZDZIERNIKA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał w ktorym U. S... fol: 77. *w Częśći I.*

O DEKRETACH W TYM SAMYM, W KTORYM ZAPADŁY SĄDZIE, PRZEISTOCZONYCH.

Nro. 4.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA 1778. Roku.

NA Memoryał U. Stefana, w ktorym zanosi użalenie swoie przeciwko Urzędowi Grodzkiemu Ł... fol: 85. *w Częśći I.*

O DEKRETACH ZIAZDOWYCH ROZPISOWYCH.

Nro. 245.

Dnia 12. Miesiąca LISTOPADA 1779. Roku.

ROzwięzuiąc wątpliwości od Ziemstwa Ł... do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podane *1mo.* — Jeżeli Osoby sądowe, rozpisowe ziazdowe Dekreta feruiące, o uciążliwość obiedwie oskarżone, na rozeznanie takowych Dekretow w sądzie zupełnym zasiadać mogą? czyli też podług Statutu Litewskiego, w rozdziale 10. artykule 10. innych Obywatelow, na mieysce swoie zasadzać maią? albo też według Praw 1768. Ro: pierwszego *inter articulos separatos* fol. 89. ażeby wszystkie *subalternæ Jurisdictiones de malè gesto Officio,* w Trybunale sprawowały się nakazuiącego, drugiego folio 219. rozpisowe Dekreta Trybunałom poznawać zalecaiącego, Sprawa takowa w Trybunale sądzona bydź ma? — MY KROL za zdaniem Rady &c. w nineyszy odpowiadamy sposob, *Ad 1mum.* Iż sentencya rozpisowana kondescensyi Sędziego, Podsędka lub Pisarza w sprawach Obywatelskich, nie może bydź nazwana sprawą właśną Sędziego, podpadaiącą pod Statut Litewski w Rozdziale 4. art: 4. y pod Konstytucyą 1557. vol: 2. fol: 606. dozwalaiącą zasadzić na mieyscu Sądowey Osoby Subdelegata. Rzeczona albowiem Konstytucya, a wszczegulności Statut wzmiankowany, podług ktorego Woiewodztwo Wołyńskie sądzi się, *titulo* = Aby Osoby Urzędowe sami sądzili nie kto inszy na Ich mieyscu = Y otym = gdyby kto z nich zachorzał,

albo ſwoie własne ſprawy w inſzym albo w tymże Powiecie miał &c. = wyrażony ieſt wſłowach = " A gdzieby ktory z tych Urzędnikow Ziem„ ſkich ſądowych, u tegoż Sądu gdzie ſam Urzędnikiem ieſt, miał wła„ ſne ſprawy ſwoie, tak o zapozwy, iako gdyby y zeznanie iakie czynić „ miał komu albo kto iemu, tedy takimże obyczaiem oni dwa Urzędni„ cy z Szlachtą na mieyſce iego, innego obrać maią, iako wyżey opiſa„ no, a na tę iego ſprawę obrany bez przyſięgi ſprawować ma = " ieſt iaſny: y niemoże inaczey bydź tłomaczony, tylko: gdy Sędzia ma ſprawę ſwoią o rzecz właſną iako Obywatel, lub kto przeciwko niemu o rzecz iego iako przeciwko Obywatelowi; w takowym przypadku ſam zaſiadać y ſądzić niemoże, ale Subdelegat na mieyſcu iego podług Praw wyżſzych zaſadzony. Co ſię zaś tycze ſpraw z Urzędu ſądowego wynikaiących, zaſkarżeń y obiekcyi przeciwko Sędziom ziazdowym, o rozpiſową ſentencyą? iaſna ieſt Konſtytucya 1768. fol: 219. y rodzaie takowych obiekcyi, y rozſądzenie dokąd przynależy, wyrażaiąca. Jaśniey zaś mowi tegoż ſamego Roku Konſtytucya, *inter Jura Cardinalia, articulo 7mo.* fol: 89. w ſłowach =" Sędziowie iednak Ziemſcy, Urzędy Grodzkie, y „ wſzyſtkie *ſubalternæ Jurisdictiones*, od ktorych idą appellacye *de malè* „ *geſto Officio* w Trybunałach odpowiadać, *&* *Judicatum* ich *pati* będą powinni " = ktora nie excypuie Sędziow Grodzkich, lub Ziemſkich z Dekretow ſwoich na kondeſcenſyach rozpiſuiących ſię y o to z Urzędu zaſkarżonych.

O DEPUTATACH NA TRYBUNAŁ.

Pierwſza Rezolucya Nro. 94.

DNIA 21. MIESIĄCA MARCA 1777. ROKU.

NA Memoryał U. Jana, y Odpowiedź nań Wielebnego X. Prezydenta T... G... K... fol: 17. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 363.

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryały, z ktorych w pierwſzym U. G... fol: 68. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 373.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym U. J... fol: 74. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya N^ro. 144.

DNIA 12. MIESIĄCA MAIA 1778. ROKU

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. J... fol: 114. *w Częśći I.*

Piąta Rezolucya N^ro. 245. *sub lit: B.*

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. W... fol: 138. *w Częśći I.*

O DYLACYACH PRO MAJORI.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 61.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Sąd Ziemski Z... puncto *3tio.* fol: 96. *w Częśći I.*

Druga Rezolucya. N^ro. 118.

DNIA 28. KWIETNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Sąd Ziemski K... puncto *1mo.* fol. 106. *w Częśći I.*

DE DILATIONE AD MUNIMENTA.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 61.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport, w ktorym Sąd Ziemski Z... puncto *2do.* & *3tio.* fol. 96. *w Częśći I.*

Druga Rezolucya N^ro. 118.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Sąd Ziemski K... puncto *2do.* fol. 106. *w Częśći I.*

O DŁU-

O DŁUGACH, ASSEKURACYACH, WEXLACH KRAIOWYCH Y ZAGRANICZNYCH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 267.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał; U. Klemenſa Podſtaroſty L. . : fol. 141. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 275.

DNIA 1. MIESIĄCA WRZESNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Andrzey fol. 142. *w Części I.*

O DOBRACH PO-JEZUICKICH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 409. *ſub lit:* A.

DNIA 14. MIESIĄCA LISTOPADA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Rapport Sądu Ziemſkiego R . . : fol. 79. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 49.

DNIA 8. MIESIĄCA STYCZNIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Ur. G. . : dopraſzaiącego ſię, aby Exekucya z przyczyny nieopłaconego Procentu w przyſzłey bliſko naſtępuiącey Racie do Wſi Po-Jezuickiey w iego Poſſeſſyi będącey, zeſłana nie była, na ſundamencie wyraźnego Prawa Roku 1775. titulo = *Rozrządzenie Dobrami Ex-Jezuickiemi* =, Art: *6to.* ktore zaciągać długow na takowe dobra zakazuie. MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey taką daiemy Rezolucyą: Iż za żadne długi nikt, oprocz Kommiſſyi Edukacyiney wyſyłać do Dobr Po-Jezuickich Exekucyi nie ma mocy.

Trzecia Rezolucya N^ro. 100.

DNIA 3. MIESIĄCA KWIETNIA 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, Sądu Kommiſſyi E... N... doprafzaiącego ſię wytłomaczenia Prawa w naſtępuiącey wątpliwości: Prawo 1776. Ro. znoſząc Kommiſſyą Sądową po-Jezuicką nadało moc Kommiſſyi Edukacyiney, aby wſzyſtkie Sprawy w Kommiſſyach Sądowych po-Jezuickich zaczęte, a niedokończone, oſtatecznie rozſądzała; też ſame Prawo wyłączaiąc z pod Sądu Kommiſſyi Edukacyiney Sprawy graniczne, *facti & extraditionis ſubditorum*, oneż *ad fora competentia* odeſłało; czyli więc Sprawy graniczne *facti & extraditionis ſubditorum*, Dobr funduſzu po-Jezuickiego, ktore iuż były zaczęte w Kommiſſyi Sądowey, ściągaią ſię do punktu pierwſzego powyżey rzeczonego Prawa, y przeto należą do Sądu Kommiſſyi? albo też pod niżſzy punkt tegoż ſamego Prawa wyżey przywiedzionego podchodzą, y przeto nienależą do Sądu teyże Kommiſſyi? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey takową daiemy Rezolucyą: że wyżey rzeczone Prawo 1776. Ro: fol. 26. będące w ſłowach = " Zabiegaiąc zaś ażeby przez „ zawody płacenia prowentow z Dobr, y procentow od ſumm na Edu- „ kacyą oddanych, utrzymanie teyże Edukacyi publiczney niepodle- „ gało żadnemu nieſpoſobności przypadkowi, y aby Kapitały przez lo- „ kacyą niepewną nie zaginęły, oraz funduſze wſzelkie Edukacyine w „ niczym niebyły uſzczerbione, chcąc przytym opatrzyć dla Obywa- „ telow Rzeczypoſpolitey, ktorzy ſpraw ſwoich w Kommiſſyach Sądo- „ wych y innych zaczętych, ieſzcze niemaią zupełnie zakończonych, „ należytą y oſtateczną ſprawiedliwości adminiſtracyą, iako też o- „ ſtrzegaiąc beśpieczeńſtwo Obywatelow, ktorzy za Dekretami Kom- „ miſſyi Sądowych wypłacili ſummy po-Jezuickie, iżby w przypadku „ tych ſumm upadnienia do powtornego onychże płacenia pod żadnym „ wynalazkiem pociągani niebyli, ale raczey przez wyſzukanie przy- „ zwoitey według Prawa o ſummach lokalnych ewikcyi, od wſzelkich „ impetycyi uwolnieni; Juryzdykcyą ſądową z Kommiſſyi ſądowych „ Oboyga Narodow, na Kommiſſyą Edukacyiną przenoſiemy, y mieyſce „ oney do ſądzenia w Mieście Naſzym Warſzawie naznaczamy: obo- „ wiązuiąc do wykonania przyſięgi Kommiſſarzow ktorzy nie ſą przy- „ ſięgli " = Juryzdykcyą ſądową od Kommiſſyi ſądowych, na Kommiſſyą Edukacyi Narodowey przenoſi. Toż ſamo Prawo będące w ſłowach: " „ ktora to Juryzdykcya w liczbie Oſob dwunaſtu, a do ſądzenia nay- „ mniey oſob pięciu do kompletu potrzebuiąca, niema, y niepowinna „ daley rozciągać ſię, iak tylko do ſpraw funduſzu Edukacyinego z „ mocą zupełną rozeznania *cuiusvis tituli actuum*. Sprawy zaś grani-

„ czne, *facti & extraditionis subditorum, ad fora competentia* należeć będą. ” przepisuie: że tylko sprawy funduszu Edukacyinego do sądu teyże Kommissyi, należeć maią. Sprawy zaś graniczne, *facti & extraditionis subditorum*, wyraźnie od Juryzdykcyi Kommissyi Edukacyiney wyłącza, y w zaczętych nawet takiego rodzaiu sprawach, w Komissyach sądowych, żadnego warunku nieczyni, y owszem *ad fora competentia* oneż odsyła.

O DOBRACH KRZESŁOWYCH Y DO URZĘDOW PRZYWIĄZANYCH.

Nro. 278.

DNIA 17. MIESIĄCA GRUDNIA 1779. ROKU.

Pod tytułem *Emphiteuses w porządku czwarta iako niżey*.

O DOBRACH, Y LASACH OBYWATELOW NAD KORDONEM ROSSYISKIM DOBRA MAIĄCYCH.

Videatur Uniwersał sub. Nro. 184.

DNIA 27. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

Fol: 30. *w Części I.*

Oprocz Tego

Rezolucya sub Nro. 188.

DNIA TEGOŻ 27. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryały; pierwszy U. Tomasza. . . fol. 31. *w Części I.*

O DOZYWOCIACH.

Nro. 3.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Rafał. . . fol. 84. *w Części I.*

DZIEDZICOW Y DZIERZAWCOW PODŁUG PRAWA 1775. ROKU WARUNEK.

Pierwsza Rezolucya N$^{ro.}$ 77.

DNIA 17. MIESIĄCA MARCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. D... fol. 100. *w Części I.*

Druga Rezolucya N$^{ro.}$ 245.

DNIA. 19. MIESIĄCA. SIERPNIA. 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym Sąd Ziemſki W... fol. 136. *w Części I.*

O DZIESIĘCINACH KOSCIELNYCH.

Pierwsza Rezolucya N$^{ro.}$ 244.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jozef... fol. 137. *w Części I.*

Druga Rezolucya N$^{ro.}$ 371.

DNIA 18. MIESIĄCA CZERWCA 1782. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Ludwik W... Staroſta G... doprasza ſię o Rezolucyą w tym przypadku: Dobra S... w Woiewodz: W... leżące do Parafii H...w Woiewodztwie B... będącey należne, więcey iak lat 50. pięniężną płaciły dzieſięcinę, podług dawney między Proboſtwem a Poſſeſſorami Dobr tychże zawartey komplanacyi. Teraz po odeyściu za Kordon Ceſarſki Miaſta H... upomina ſię Proboſzcz H... o tranſportowanie za Kordon dzieſięciny wytyczney; czyli więc dzieſięcina wytyczna z Kraiu Polſkiego za Kordon ma bydź wydawana? czyli dawnych komplanacyi trzymać ſię należy? — MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey deklaruiemy: że gdy Prawo Traktatowe Roku 1775. w iakim rzeczy ſtanie zaſtało, w takim też odmiany, zwłaſzcza *Concordata* y komplanacye trzymać poſtanowiło; Przeto U. W... Staroſta G... podług tegoż Prawa, komplanacyi zawartey przed Konſtytucyą Traktatową odmieniać niemoże, a zatym y dzieſięciny wytyczney za Kordon wydawać nie ieſt obowiązany. —

EMPHI-

EMPHITEUSES.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 43.

Dnia 31. Miesiąca STYCZNIA 1777. Roku.

Rezolwuiąc Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym... fol 8 *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 73.

Dnia 12. Miesiąca LUTEGO 1779. Roku.

Rezolwuiąc Notę Kommissyi S... K... do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podaną w ktorey wyraża; iż odebrawszy rewizye Łanow Wybranieckich od wyznaczonych do tego dzieła Lustratorow: a ponieważ w nich wiele Łanow znayduie zarosłych, nie mieszkanych, y bez Possessorow zostaiących, a na takowe Łany Kontraktow Emphiteutycznych za approbacyą Naszą nadania, Prawem Ro: 1776. pod tytułem = Obiaśnienie trudności względem dochodow Skarbu Koronnego = teyże Kommissyi moc iest dozwolona; przeto w porządku dopełniania Prawa y zabeśpieczenia pewnego Skarbowi Koronnemu dochodu, wydać pomienione kontrakty *plus offerentibus* umyśliła; Gdy zaś prawo Emphiteutyczne iest dwoiakie: pierwsze doczesne, ktore z opłacenia umowionego czynszu do pewnych lat; drugie wieczne, ktore także z opłaty pewnego czynszu, Prawem wiecznym, to iest z Sukcessorami oboiey płci iest nadawane; w Konstytucyi zaś Ro: 1776. wyżey wytknięte Łany wakuiące kontraktami Emphiteutycznemi nadać dozwalaiącey Kommissya S... nie czyta wyraźności: czyli wiecznym, czyli doczesnym Prawem Emphiteutycznym pomienione kontrakty wydawane bydź maią, przeto o wytłomaczenie w tey mierze Prawa Nas y Rady Nieustaiącey doprasza się; Przekłada oraz ta Kommissya że *Jus perpetuum Emphiteuticum*, iest bardziey zgodne z Przywileiami dawniey od Nayiaśniey: KROLOW Polskich Poprzednikow Naszych na Łany Wybranieckie *cum Successoribus* wydanemi, a ztąd do rowności Prawa na też Łany zyskać maiącym służyćby mogło. Nadto, gdy Łany te, przez Kommissyą kontraktami Emphiteutycznemi nadać miane, naywięcey z przyczyn spustoszenia y zarośli wakuiącemi bydź okazuią się; nadawcze zatym Prawo Emphiteutyczne z Sukcessorami *in perpetuum* żywiey zachęcić będzie mogło Obywatelow, do więcey postąpienia czynsu, dobywania zarosłych grontow, y tychże Łanow do stanu naydoskonalszego przyprowadzenia. MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey deklaruiemy: że *Juris*

Emphiteutici nadania, ofobliwie w Prawach pod Rokiem 1775. znayduią-ce fię, nie fą na wieczność, ale do czafu zamierzonego; przeto y wedle Prawa Ro: 1776. pod tytułem = Obiaśnienie trudności względem dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego = ktore w fwoich wyrazach dofyć ieft iafne, Kommiffya S... K... ma władzę dawać kontrakty *fuper Jus Emphiteuticum* na Łany wakuiące za approbacyą Nafzą. A gdy to Prawo czafu nie zamierza; więc ile potrzeba, y pomnożenie dochodow publicznych wyciągać będzie, Kommiffya potrafi oznaczyć za approbacyą Nafzą czas przedłużaiący w kontraktach Emphiteutycznych, ktoryby wydołał zachęcić odbieraiących od niey też kontrakty.

Trzecia Rezolucya N^RO. 104.

DNIA 26. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Staniflawa D... Starofty K... twierdzącego że zefzły Brat iego U. D... Starofta G... maiąc fobie nadaną Emphiteufim Staroftwa G... uczynił ceffyą Prawa fwego Emphiteutycznego U. Xciu Michałowi C... Staroście T... od ktorego tegoż Prawa nabył U. M... Podkomorzy G... Ząda przeto U. Starofta K... obiaśnienia Prawa 1775. Ro: ktore, gdy Prawa Emphiteutyczne dopiero od śmierci dożywotniego Poffeffora zaczynać fię deklarowało; ieżeli więc dożywotni Poffeffor mogł zbyć tego Prawa, ktorego dopiero po iego śmierci używać można, y ieżeli pomimo Prawa tegoż Ro: *folemnitates* względem Emphiteutow przepifuiącego, można zbyć fwego Prawa Emphiteutycznego, bez poprzedzaiącego na to zezwolenia od Nas y Rady przy Boku Nafzym Nieuftaiącey. Niemniey odpowiedź U. Jozefa M... Podkomorzego G... twierdzącego że po śmierci U. D... Starofty G... otrzymawfzy od Nas Przywiley Dyplomatyczny na Emphiteufim Starofta G... niemniey inftrument *traditionis* od Kommiffyi Skarbu Koronnego przez Officyaliftę Skarbowego, podane miał w Poffeffyą fwoią Staroftwo G... ktoremu zlewkowi Prawa Emphiteutycznego Sukceffforowie U. Starofty G... przeczyć niemogą: gdy ten maiąc y Dożywotnie y Emphiteutyczne Prawo, było w mocy iego zbyć ktorekolwiek z nich podług woli fwoiey: a Sukceffforowie iego, wtedyby dopiero do Prawa Emphiteutycznego należeć mogli, gdyby onegoż komu innemu nieuczyniona była ceffya. Dlaczego wyraz Prawa: *Im y Ich Sukceffo-rom* inaczey rozumiany bydź niema. Co fię tycze zarzutu ftrony przeciwney o potrzebie zezwolenia Nafzego na uftąpienie Prawa Emphiteutycznego? Konftytucya 1775. Ro: daiąc moc przedawania Prawa Emphiteutycznego, bynaymniey o konfenfach niewfpomina: tudzież Rezolucya Nafza za zdaniem Rady Nieuftaiącey na Notę Prze: y W. Pieczętarzow Koronnych naftąpiona, ma w fwoich wyrazach: że Dyploma-

ta po śmierci dożywotnikow dawane bydź maią. MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą. Iż zapatrzywſzy ſię na wyraz Prawa Ro: 1775. fol: 39. *titulo* = Staroſtwa y Krolewſzczyzny = a mianowicie Punktu ſiodmego fol: 41. w ſłowach = " Niebędzie wolno na
„ takowe Dobra żadnych zaciągać długow pod utratą ſummy na te Dobra
„ wnieſioney, tudzież w Rozdział na części między Bracią y krewnemi,
„ lub iakimkolwiek innym ſpoſobem, iść nie będą mogły: ale czyli to *Ju-*
„ *re ſucceſſivo* na kogo ſpadną; czyli komu innemu odprzedane *Jure Em-*
„ *phiteutico* będą, zawſze w takowey całości nierozdzielney, zoſtawać
„ maią, iak *primitive* przez Diplomata Naſze poſtanowionym rozdane
„ będą. Niemniey tegoż Ro: pod tytułem = Nadgroda zaſłużonym =
„ ſol: 105. w ſłowach = Gdy Prawo Seymu teraźnieyſzego Storoſtwa y
„ Krolewſzczyzny ku pomnożeniu Dobra powſzechnego rozrządzaiące
„ ſpoſoby nadgrodzenia w Oyczyznie zaſłużonym pomnieyſzyło, a po-
„ winne względy tak na Oſoby do teraźnieyſzych Seymowych czynno-
„ ści delegowane, Urzędu ſwoiego powinności, z pracą uſzczerbkiem y
„ omieſzkaniem domowych intereſſow, od dwoch lat ſprawuiące, iako
„ inne, oſobliwiey zaſługami *in Publico* oznaczone, ſprawiedliwym Do-
„ bra powſzechnego udziałem od Rzeczypoſpolitey nadgrody za zaſługi
„ wymagaią; przeto &c. „ = Tudzież Rezolucya Naſza za zdaniem Rady pod dniem 31. Mieſiąca Stycznia 1777. na fundamencie Prawa wyżey cytowanego, na zapytanie Przewielebnego y Wielmożnego Pieczętarzow Koronnych, żądaiących Rezolucyi: iakim ſpoſobem, względem pieczętowania Dyplomatow w Koronie na Emphiteuſes Prawem 1775. Ro: uchwalone, ſprawić ſię maią? wypadła, ktora deklaruie ażeby Dyplomata Emphiteutyczne; po śmierci uprzywileiowanego dożywotniego Poſſeſſora, były pieczentowane, ma bydź deklarowano. Iż podług wyrazow Prawa maiący *Jus Emphiteuticum* od Stanow Seymuiących udzielnie y mianowicie ſobie nadane, w każdym czaſie, nawet przed śmiercią Uprzywileiowanego dożywotniego Poſſeſſora, uſtąpić ie może: a Dyplomata dopiero po zeyściu Uprzywileiowanego Poſſeſſora, wedle Prawa wyżey cytowanego y Rezolucyi Naſzey za zdaniem Rady Nieuſtaiącey od maią cychpod ten czas *Emphiteuſeos* Prawa, wypraſzane bydź maią.

Czwarta Rezolucya Nro. 278.

DNIA 17. MIESIĄCA GRUDNIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Notę Kommiſſyi S... K... w ktorey dopraſza ſię Nas y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey o obiaśnienie: Czyli Dobra do Urzędow y Krzeſeł przyłączone po Prawie 1775. Ro: zaſzłym, zawakowane, powinny podlegać Prawu Emphiteutycznemu y licytacyi? czy też zoſtać maią na mocy Przywileiow w Poſſeſſyi Uprzywile-

iowanych, opłacaiących tylko połtory kwarty? — MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy Prawo 1775. uchwalone, na karcie 39. *titulo* = Staroſtwa = ſtanowi w te ſłowa. " Wſzyſtkie Staroſtwa y Krole-
„ wſzczyzny, y wſzyſtkie inne Dobra Krolewſkie pod wſzelkim imieniem,
„ lub do iakiegokolwiek Urzędu przywiązane, prawną poſſeſſyą zoſtaiące
„ w Dzierżawie oſiadłości, oſady, grunta w Koronie będące, odtąd połto-
„ ry kwarty, iaka przez Luſtracyą 1765. Ro: uſtanowiona była, w zwy-
„ czaynych Ratach płacić będą: potrąciwſzy, co podług teyże Luſtracyi
„ 1765. Ro: w uſtąpione Kraie odpadło, a do intraty Staroſtwa, lub Kro-
„ lewſzczyzny ktorey, należało. Po śmierci zaś każdego Uprzywi-
„ leiowanego Poſſeſſora *cujuſcunque tituli* Krolewſzczyzny, te wſzyſtkie
„ zaraz *Jure Emphiteutico per plus offerentiam* naſtępuiącym ſpoſobem, y
„ kondycyami na czynſz pewny y beſpieczny dla Rzeczypoſpolitey na lat
„ 50. puſzczone będą " Przeto z tego przytoczonego Prawa Dobra wſzelkie do Krzeſeł y Urzędow przywiązane, a po Ro: 1775. zawakowane, Prawu Emphiteutycznemu y licytacyi podlegać powinny.

O EWIKCYACH Y WIDERKAUFACH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 14.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Rapport Urzędu Grodzkiego R... fol: 87. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 383.

DNIA 20. MIESIĄCA WRZESNIA 1782. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Urzędu Grodzkiego C... dopraſzaiącego ſię Rezolucyi w tym przypadku: Gdy Obywatel iednego Woiewodztwa y Prowincyi dobrze oſiadły, ożeni ſię w innym Woiewodztwie y Prowincyi, Poſag Zony ſwey odebrać y na Dobrach ſwoich lokować chce; maiący u ſiebie poſag ſkładaią ſię preiudykatami rożnych Juryzdykcyi y onego *extra Palatinatum & Provinciam* wydawać niechcą. Wtym przypadku Prawami nie obiętym, czyli *præjudicata* maią zaſtanawiać Sąd, do ktorego ſprawa przychodzi, y trudnić przenieſienie poſagu w inną Prowincyą? (gdy lokacya onego pewna okazuie ſię) czyli też przychylić ſię do żądania ſtrony, wolności przenieſienia ſummy domagaiącey ſię? MY KROL za zdaniem Rady deklaruiemy: iż ſą Prawa ſumm Zoninych beſpieczeńſtwo oſtrzegaiące: żeby zaś Mąż ewikcyą Zoninego poſagu

na

na Dobrach swoich niezawodnych w innym Woiewodztwie lub w inney Prowincyi będących, zapisywać, y onegoż podniesienia żądać niemogł; żadne Prawa niezabraniaią.

Trzecia Rezolucya Nro. 398.

DNIA 27. MIESIĄCA WRZESNIA 1782. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Ł... Podstarosty G... doprasząiącego się o rozwiązanie tey wątpliwości. Czyli Obywatel w Koronie Dobra swoie wszystkie sprzedaiący, może ewikcyą na Dobrach mianych w Prowincyi W. Xstwa Litt: zapisywać lub nie? MY KROL za zdaniem Rady deklaruiemy: Iż żadne Prawo nieznayduie się, ktoreby względem odprzedanych Dobr w iedney Prowincyi, zabraniało zapisywać ewikcyą na Dobrach w inney Prowincyi znayduiących się.

DE OFFICIO EXECUTIVO: *aliàs* VICES-GERENTACH

Nro. 372.

DNIA 23. MIESIĄCA MAIA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. C... Starosty W... ktory twierdząc: że gdy Konstytucya 1764. Ro: pozwoliła Sarostom Grodowym Woiewodztwa Kiiowskiego, Wołyńskiego y Bracławskiego po trzech Vices-Gerentow dla Exekucyi Dekretow kreować; Woiewodztwo zaś Bracławskie maiąc iedną tylko w trzech Powiatach Juryzdykcyą Grodu Winnickiego, Obywatele dla małey liczby Vices-Gerentow niemogą się częstokroć doczekać przyzwoitey w exekucyi rozmaitych Dekretow sprawiedliwości. Doprasza się więc U. C... ażeby na wzor Konstytucyi 1768. Roku, pozwalaiącey Podkomorzym rzeczonych Woiewodztw, po trzech Komornikow do każdego kreować Powiatu; w rowneyże liczbie y Vices-Gerenci stanowieni bydź mogli. MY KROL za zdaniem Rady taką daiemy Rezolucyą. Iż gdy Prawo 1764. Roku Seymu *Convocationis* titulo: = *Rozłączenie Trybunałow Koronnych* = fol. 59. będące w słowach: " Dla łatwieyszey i prędszey exekucyi tak Dekre„ tow Trybunalskich, iako Ziemskich i Grodzkich, UU. Starostom Gro„ dowym w Woiewodztwie Kiiowskim, Wołyńskim i Bracławskim Vi„ ces-Gerentow przysięgłych *cum plena facultate decreta exequendi & de*„ *cidendi* kreować, po trzech do każdego Grodu pozwalamy, ktorzy „ maią bydź *Juris periti & bene possessionati* w tychże Woiewodztwach, „ a Pisarzom tychże Woiewodztw, *potestas executionis decretorum &* „ *processuum*, tak iak w innych Woiewodztwach *attribuitur*. „ iest w

ſwoich wyrazach iaſne, y dokładnie władzę w tey mierze, Staroſtom Grodowym tamteyſzych Woiewodztw, nadaiące. Prawo zaś 1768. Ro: titulo = *Złączenie Trybunału Kor:* = fol: 221. będące w ſłowach: " A " w Woiewodztwie Kiiowſkim, Wołyńſkim, Podolſkim, Bracławſkim y „ Bełzkim, z przyczyny rozległych Powiatow, w każdym Powiecie po „ trzech Komornikow Granicznych UU. Podkomorzym mieć pozwala- „ my " iako o Komornikach uchwalone, tylko do Urzędow Podkomorſkich w tychże Wodztwach, a nie do Urzędow Grodzkich ſtoſuie ſię. Jeżeliby zaś rozległość Wodztwa Bracławſkiego, Powiatow, y Sądowey Juryzdykcyi niemaiących, wymagała pomnożenia Vices-Gerentow Grodzkich, materya takowa do władzy Prawodawczey należy.

O EXEKUCYI DEKRETOW Y PROCESSOW.

Videatur Uniwerſal Nro. 150.

DNIA 29. MIESIĄCA MAIA 1779. ROKU.

Wydany pod tytułem: *Uniwerſał do Juryzdykcyi oboyga Narodow ut infra*

Oprocz Tego

Pierwſza Rezolucya Nro. 392.

DNIA 28. MIESIĄCA PAZDIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. J. . . fol: 76. *w Części I.*

Druga Rezolucya. Nro. 126.

DNIA 3. MIESIĄCA GRUDNIA 1779. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, U. B. . . Chorążyca C. . . &c. *3tio.* Czyli Proceſs na kilka Mieſięcy przed wyiściem nowego pod dniem 28. Maia Ro: bieżącego Uniwerſału, przewiedziony y podług przeſzłey Rady Uniwerſałow, *de gravamine* oſkarżony, y iuż od ſtrony exekucyi ſzukaiącey pozwami po Dekret *executionis* na Trybunał wynieſiony, może bydź exekwowanym bez Dekretu *executionis* podług nowego Uniwerſału? MY KROL za zdaniem Rady deklaruiemy. *Ad 3tium* Wſzelkie prawne konwikcye kiedykolwiek otrzymane, ieżeli po publikowanym Uniwerſale do exekucyi przychodzą, przepis tego Prawa zachowany bydź powinien.

Trzecia Rezolucya Nro. 354.

Dnia 28. Miesiąca KWIETNIA 1780. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Onufrego O... zapytuiącego się: Czyli Rezolucya Nasza za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey na Memoryał U. B... pod dniem 30. Grudnia Roku 1779. wypadła do wszystkich w ogulności, czyli też w szczegulności do interessu U. B... ściągać się ma? MY KROL za zdaniem Rady oświadczamy: Iż gdy podobny przypadek stosownie do namienioney Rezolucyi trafić się może, w generalności taż Rezolucya służyć powinna.

Czwarta Rezolucya Nro. 334.

Dnia 14. Miesiąca MAIA 1782. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Jozefa B... Subdelegata Grodzkiego O... doprafzaiącego się o Rezolucyą w takowym przypadku: Gdy Piotr naiechawszy z ludźmi dom Pawła wielkie poczyni gwałtowności w Dobrach zostaiących w Koronie, a Paweł broniąc się Prawem, zapozywa Piotra z mieysca występku do Juryzdykcyi Koronney przez obydwie strony przyiętey, w ktorey sądząc się, przewodzi Procefs Paweł w teyże Juryzdykcyi Koronney, na Dobrach iednak Litewskich (w niedostatku Koronnych) ciągnięty; ieżeli tedy Prawo Roku 1768. pod tytułem: = *Exekucya Dekretow* = przepisuiące w powszechności że Starostowie lub ich Urzędy w Koronie, a Sędziowie Ziemscy lub Starostowie w W. Xięstwie Litt: wszystkich Juryzdykcyi Kraiowych Dekreta podług Praw exekucyi potrzebuiące, exekwować powinni; daie moc Urzędom Litewskim exekwować takowy Procefs na Dobrach Litewskich, w Juryzdykcyi Koronney przewiedziony? MY KROL za zdaniem Rady deklaruiemy: Ze gdy aktor maiąc przewiedziony Procefs *ex delicto* w Juryzdykcyi Koronney, na takowym Obywatelu, ktory nie będąc Possessyonatem w Koronie, tylko w Litwie; powinien do Juryzdykcyi Litewskiey, tey, gdzie dobra skonwinkowanego leżą, do exekucyi Dekretow Koronnych przez przypozew udać się.

Piąta Rezolucya Nro. 341.

Dnia 24. Miesiąca MAIA 1782. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym U. Piotr S... Burgrabia Grodzki W... wyraża: Iż z mocy Dekretu Grodzkiego w obcym Woie-

wodztwie zapadłego ieſt użyty do tradycyi Poſſeſſyi w obcym Woiewodztwie ſtoiącey; gdy zaś *pars jure victa* nie tylko przywodzi Prawa że z Proceſſu Dekretu Grodzkiego extra *Forum* otrzymanego w obcym Woiewodztwie Poſſeſſyi będącey exekwować niemoże, ale nad to pokłada mu o uciążliwość rzeczonego Dekretu Termina do wyżſzey Juryzdykcyi wydane;przeto tenże U. Burgrabia dopraſza ſię Rezolucyi na zapytanie naſtępuiące: Czyli Urząd exekwuiący ma tradować Poſſeſſyą w obcym Woiewodztwie będącą z Dekretu inney Juryzdykcyi zapadłego? y czyli na mocy wydanych Terminow ma tę ſprawę do wyżſzego Sądu odeſłać? MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Iż każdego Officyaliſty Proceſs exekwować maiącego ieſt obowiązkiem, znać iakowe Proceſſa mocney *per traditionem* Exekucyi podlegać maią, aby wykraczaiący za obręby powinności ſwoiey, nieściągnął kar na ſiebie w Sądzie przyzwoitym. Gdy ſię zaś trafi że Dobra w inſzym Woiewodztwie leżące będą Dekretami lub Proceſſem Ziemſkim albo Grodzkim innego Woiewodztwa obciążone; w ten czas na exekucyą takowego Proceſſu z tego Woiewodztwa Officyaliſta zieżdżać ma; w ktorym Dobra exekucyi podległe leżą, a to na fundamencie Praw, mianowicie Ro: 1505. *Vol: I* fol: 330. titulo = *De abrenuntiatione proprii diſtrictus* = tudzież 1726. Ro: *Vol. VI.* fol. 435. titulo = *Trybunał Głowny Kor.* = §. 85.

O EXEKUCYI DEKRETOW TRYBUNALSKICH PZEZ SĘDZIOW KRAIOW ZAKORDONOWANYCH.

Nro. 366.

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym U. P. . . fol 69. *w Części I.*

O EXPULSYACH.

Nro. 170. *ſub lit:* A.

REzolwuiąc Memoryał w korym U. Jozef. . . fol 119. *w Części I.*

DE FERIIS, *czyli* O ZAPISOWANIU AKTU JURYZDYCZNEGO.

Nro. 153.

DNIA 28. MIESIĄCA MAIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemſkiego Woiewodztwa K. . . Drugie zapytanie toż ſamo Ziemſtwo takowe do Rezolucyi podaie. Czy-

li Prawo Ro: 1768. *in expressione Feriarum* zapadłe, też Ferye samym tylko Kancellaryom y Susceptom, tak Ziemskim iako y Grodzkim zapisywać codziennie nakazuie? czyli też w Sądach wszelkich Ferya codzienna osobliwie *in minoribus subselliis*, zapisywana bydź powinna? gdyż dotąd dla rożnych kapcyi stron ferye tylko zaczynaiącey się Kadencyi zapisywane bywały, termina do tegoż Aktu *pro legitimis* uznawane, a inne dniem, lub kilką poźnieysze za nieważne osądzone = MY KRÓL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Co do drugiego, Prawo Ro: 1768. pod tytułem = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 221. w słowach "
„ że częstokroć *in expressione feriarum*, pod ktoremi Kancellarye, tak
„ Trybunalskie, Ziemskie y Grodzkie, iako y *Actus condescensionum com-*
„ *missionum*, swoie Akta zapisuią, wynikaią *ambiguitates* w poznawaniu
„ pierwszeństwa, transakcyi y terminow, Prawem ninieyszym *in perpetu-*
„ *um* uchwalamy, aby tak co do Sądow wszelkich, iako y do suscept
„ nietylko Ferye ale y dni Miesiąca y Ro: *specifice* koniecznie zapisywa-
„ ne były = " dosyć iest iasne y wyrażne, że we wszelkich Sądowych y Kancellaryi Aktach przy expressyi *Feriarum*, datę tychże samych dni Miesiąca y Roku wyrażać nakazuie, przez co nieodmienia Prawa, y dotąd praktykowanego zwyczaiu, ażeby Kadencye Ziemskie Sądowe pod Aktem w Prawie wyrażonym iednym, z początku Sądow zapisanym agitowały się, dlatego y Prawo Ro: 1670. titulo = *O Relacyach positarum citationum* = fol: 64. *Vol: V.* podeyściom zapobiegaiące, będące w słowach " Zabiegaiąc *captionibus & perjuriis* deklaruiemy: Aby na Są-
„ dy Ziemskie y Roki Grodzkie Starościńskie przed incydencyą Sądow
„ dwiema niedzielami była zapisywana przez Woźnego Relacya *editæ*
„ *citationis*, z wyrażeniem w niey essencyi Pozwu *coram Actis proprii di-*
„ *strictus* = " Relacye Pozwow dwiemia niedzielami przed zaczęciem Sądow zeznawać nakazało. —

DE FORALIIS.

N^ro. 348.

DNIA 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Notę, w ktorey Kommissya R... S...K... fol: 62. *w Części I.*

DE FORO, EJUS COMPETENTIA & INSCRIPTIONE FORI.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 310.

DNIA 29. MIESIĄCA SIERPNIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. M... fol: 48. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 388.

DNIA 24. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy, w ktorym Urząd Grodzki W..., puncto *4mo* fol: 76. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 169.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jozef... Podſędek K... fol: 118 *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 170. *ſub lit:* A.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jozef... Sędzia Grodzki D... fol: 119. *w Części I.*

Piąta Rezolucya Nro. 59.

DNIA 23. MIESIĄCA STYCZNIA 1781. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Felix G... Chorąży Ziemi y Podſtaroſta Grodzki W... z Urzędu ſwego czyniący dopraſza ſię Nas KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey o Rezolucyą w naſtępuiącym przypadku: Obywatel ieden Obywatelowi drugiemu Dobra tu y za Kordonem maiącemu, pożyczył ieſzcze przed zakordonowaniem iego części Dobr; pewną ſummę w czaſie Kontraktow Lwowſkich, na zapis na wſzyſtkich Dobrach, a odpowiedź w Ziemſtwie lub Grodzie Lwowſkim. Po zakordonowaniu, Kredytor w tym Kraiu mieſzkaiący, pozwał Debitora do Grodu tuteyſzego, y ta Sprawa w Sądzie tuteyſzym agituie ſię. Od Debitora excypuią *Forum* na mocy zapiſu. Kredytor broni ſię ogulnością zapiſu, na Dobrach wſzyſtkich, y że po zakordonowaniu Kraiu, iuż dla niego niema Ziemſtwa y Grodu obcego. Czyli więc takowy Obywatel z zapiſu zakordonowaniem naſtąpionego, *Forum* zakordonowane maiąc, może mieć *Forum* w tym Kraiu, z Dobr tu w Kraiu będących? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze ieżeli Debitor zaciągaiący ſummę u Kredytora w Kraiu Polſkim mieſzkaiącego

przed zakordonowaniem, zapifał beśpieczeństwo na wfzyftkich Dobrach, bez wzmiankowania fzczegulnego; a po zakordonowaniu, część Dobr iego y zapifane *Forum* od Kraiu Polfkiego odpadło; Kredytor Obywatel Polfki może Debitora fwoiego, *etiam* y z Dobr Polfkich zapozywać ad *Forum competens* gdzie Dobra Debitora leżą, ieżeli w tey Sprawie w Sądach Gallicyi procefs nierozpoczęty...

Szofta Rezolucya N^ro. 197.

Dnia 13. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

REzolwuiąc Memoryał Urzędu Grodzkiego W... *3tio.* Gdyby przed zakordonowaniem Kraiu Obywatel fummy ewikcyonalney lub wolney, u Obywatela zaciągnął, y tey fummy beśpieczeństwo na Dobrach fwoich w tymże Kordonie będących zapifał wfzczegulności, a choćby na Dobrach ogulnie wfzyftkich: a ten Obywatel o fummę fwą, lub pupillarną niezapozywa Debitora fwego w Kordonie Cefarfkim z nim miefzkaiącego, z Dobr w tymże Kordonie mianych, na ktorych ubeśpieczenie ma do tamtey Juryzdykcyi, ale ią wyciąga *intra Regnum* do Grodu o zapłacanie fwey fummy; Czyli więc ten Grod ma mu przyznać *Forum* należyte w fwoiey Juryzdykcyi, czyli ma odefłać do upomnienia fię do Dobr zakordonowanych, na ktorych beśpieczeństwo ma zapifane? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy; *ad 3tium:* Gdy Debitor maiący Dobra teraz w Kraiu Polfkim, y w Kordonie będące, przed zakordonowaniem onych na wfzyftkich generalnie Dobrach fwoich Kredytorowi odpowiedź zapifuiąc, w fzczegulności żadnych Dobr niewzmiankuie; pod ow czas Kredytor w Polfzcze Poffeflye fwoie maiący, do ktorych Dobr zechce, z pretenfyą iść może. A zaś, gdy Debitor zapifuiąc na Dobrach fwoich Kredytorowi beśpieczeństwo, Dobra fwoie w fzczegulności wzmiankuie, w ten czas Kredytor, na tychże Dobrach zapifem wyraźnie wzmiankowanych, fatysfakcyi pofzukiwać powinien...

DE FORO O DOBRA PO ROZNYCH WOIEWODZTWACH ROZLEGŁE.

N^ro. 280.

Dnia 1. Miesiąca WRZESNIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Francifzek. . fol: 144. *w Części I.*

DE FORO Z FAŁSZUIĄCEMI AKTA PUBLICZNE.

Nro. 197.

Dnia 13. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

REzolwuiąc Memoryał Urzędu Grodzkiego W. .. *1mo.* Gdyby komu zarzut był uczyniony o falsyfikacyą wyszłych z Grodu extraktow, y zarzucaiący zapozwałby o to wykraczaiącego na fundamencie Konstytucyi 1726. folio 40. *vol. VI.* titulo = *Falsificationes Actorum* = do Trybunału: ten zaś emunduiąc się iako *bonæ famæ Vir* na mocy Konstytucyi 1768. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 217. (ktora nie drabowanych w Grodzie, lub Ziemstwie Spraw, wyciągać przed Trybunał pod karą zakazała:) do Grodu dla odwodu zarzutu obiicyenta swego zapozwał; w takowym przypadku Sąd Grodzki czyli ma według Konstytucyi pierwszey Sprawę takową do Trybunału odesłać: czyli podług Konstytucyi powtorney też Sprawę niedrabowaną sądzić? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy *Ad 1mum* Ze wyżey wyrażone 1768. Ro: Prawo iako od Konstytucyi 1726. iest pożnieysze, tak też y w przypadku *primo intuitu* przychodzącey Sprawy, dla Urzędu Grodzkiego W... prawidłem bydź powinno.

DE FORO MIAST DZIEDZICZNYCH.

Nro. 65.

Dnia 9. Miesiąca LUTEGO 1781. Roku.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym Przewielebny Antoni... B... P... K... W... K... doprasza się obiaśnienia Prawa w następuiącey okoliczności: Ponieważ Konstytucya 1588. Ro: *Vol: 2.* fol. 1209. pod tytułem = *O niewydawaniu Gleytow* = zakazuie wydawać z Kancellaryi Kor: gleyty sługom y poddanym, zaś ani w tey Konstytucyi, ani w innych oprocz ordynacyi Sądow Assessorskich W. X. Lit. w Konstytucyi 1766. pod tytułem = *Wyznaczenie Kadencyi Sądow Assessorskich* = y ordynacyi Ro: 1764. Sądow Assessorskich Koronnych, pod wyrazem *Nro.* 4. Regestr *expulsionum*, do ktorego należeć będą nie tylko Sprawy expulsyine z Dobr ale też *y violationis Privilegiorum* zaszłych, nieznayduie się wypisanie *Fori* dla Mieszczan, Miasteczek dziedzicznych, przeciw Ich Panom Dziedzicom: Czyli więc Mieszczanie Miast dziedzicznych, tak Swieckich iako y Duchownych z Ich Panami, pod tytułem *violationis Privilegiorum* rozsądzać się mogą? y iakowe *Forum* Sprawom takowym iest przyzwoite

zwoite

zwoite? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Statut 1543 *Vol.* 1. fol: 576. będący w słowach: *Ex mutuo colloquio, ac consensu Dominorum Consiliariorum, & petitione Nuntiorum Terrestrium sic est constitutum: quia literæ publicæ fidei alias* żelazne listy, & *salvi conductas amplius dari non debent a Nobis famulis, contra Dominos illorum, Status & Ordinis militaris, nec etiam contra subditos illorum in damnum eorundem. Sed Nobis & Consiliariis Nostris liberum erit hoc facere, tales videlicet literas dare Subditis Nostris, Status Civilis contra Cives juxta arbitrium Nostrum, tamen contra Nobiles & subditos illorum, nulla dabimus* Konstytucya 1588. Ro: *Vol.* 2. fol. 1209. titulo = *O niedawaniu gleytow* w słowach = Statut *anni* 1543. o niedawaniu gleytow sługom y poddanym przeciw Panom, iako Mieszczanom, tak *generaliter omnibus incolis cujuscunque Civitatis* y prywatnym Osobom przeciw Szlachcicom y ich poddanym approbuiemy, y żeby te gleyty niebyły więcey z Kancellaryi Naszey wydawane, waruiemy wiecznemi czasy. Wszakże Nam będzie wolno dawać gleyty między Starostami y Dzierżawcami, a między Mieszczany y Kmiećmi Naszemi Krolewskiemi. Także też tym niezabraniamy dawania zakładow Naszych, *Nobili contra Nobilem*, tak że między Szlachtą a Osobami Mieyskiemi Miast Naszych y Duchownych, specyfikuiąc iednak Osoby, o ktore zakłady *Forum* Szlacheckie niema bydź, iedno w Ziemstwie, & *pec appellationem* na Trybunale Także też *literæ moratoriæ, alias* żelazne listy, Mieszczanom y Zydom przeciwko Szlachcie z strony niepłacenia długow, nie maią bydź dawane. A gdzieby co *in contrarium* z Kancellaryi było wydano, to ma bydź *irritum & inane*; a między Mieszczany y innemi Osobami nie maią bydź bez słuszney y w Prawie opisaney przyczyny przez Kancellaryą dawane 1598. Ro: *eodem Vol:* fol: 1453. titulo = *O pozwiech Zadwornych generalna* = w słowach: " Zabiegaiąc temu aby ludzie Szlacheccy niebyli wyciągani za Dworem, o Dobra swe dziedziczne y własne, postanawiamy, że niema bydź nikt pozwan za Dworem, iedno *ratione bonorum*, ktoreby były *liquidi juris Nostri Regii &c.* " 1768. titulo = *Prawa Kardynalne* = §. 19 będąca w słowach: " Całość *Dominii & proprietatis* Stanu Szlacheckiego nad Dobrami Ziemskiemi dziedzicznemi y ich poddanemi według Praw Statutowych nigdy odeymowana, ani zmnieyszana bydź niema. *Jus* iednak *vitæ & necis* poddanego w ręku Dziedzica bydź niema, lecz gdy poddany kryminał popełni, do Sądu Ziemskiego lub Grodzkiego lub Mieyskiego w Miastach większych oddany bydź powinien " Miast Ziemskich, y Dziedzicznych Sądom Zadwornym do sądzenia niepodaią, y owszem oneż od tey Juryzdykcyi wyimuią. Ordynacya zaś 1764. Ro: pod tytułem: = *Rozrządzenie względem Regestrow* = wzmiankuiąca Sprawy *violatorum Privilegiorum*, niema bydź inaczey rozumiana, tylko o tych Sprawach y Miastach, ktore wyraźnemi Konstytucyami Sądom Assessorskim są wyraźnie do sądzenia zostawione, y ktore przez Przywileie od Obywatelow Miasteczek Dziedzicow tymże Miastom nadane, *Forum* w Assessoryi oznaczone maią.

DE FORI PROPINQUITATE VACANTE PROPRIA JURISDICTIONE.

Nro. 80.

DNIA 5. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

ROztrząſnąwſzy Rapport Sądu Ziemſkiego R... żądaiącego wytłomaczenia Prawa &c. *3tio.* Gdy Ziemſtwo ktore wakuie, ieſt w zwyczaiu, że Obywatele w nayblizſzym Ziemſtwie ſzukaią rozſądzenia: gdy zaś wakuiące Ziemſtwo zoſtanie reaſſumowane, czyli do niego te tylko z pobliżſzego Ziemſtwa wrocić ſię maią w ktorych żadna ieſzcze nie zaſzła Inſtancya; czyli y te w ktorychby Dekreta *communicationis, adcitationis, condeſcenſionis* pozachodziły, uſkutecznienia ſwego w reaſſumowanym Sądzie ſzukać maią? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: *Ad 3tium.* Ponieważ zwyczay wprowadzony, iż Obywatele poſzukiwaiąc prędſzey dla ſiebie ſprawiedliwości, *vacante Juriſdictione* do pobliżſzego Sądu zapozywać, y w nim rozſądzenie Spraw zyſkiwać zwykli; Przeto MY KROL za zdaniem Rady Naſzey deklaruiemy: iż te Sprawy ktore ſą rozpoczętemi w Sądzie pobliżſzym w czaſie wakuiącey Juryzdykcyi, y iuż wyroki Sądu zapadły w oznaczeniu Kondeſcenſyi, w naznaczeniu Kommunikacyi dokumentow, niemniey gdzie finalna zaſzła ſentencya Sądu, a ieſzcze przez ſtrony nie ieſt uſkutecznioną, te w tymże Sądzie dokończone bydź maią; ponieważ Prawo 1768. Ro: opiewa, że gdzie zaczęta Sprawa, tam ſię kończyć powinna. Inne zaś wſzyſtkie Sprawy przez wydane pozwy, poczynione wpiſy, otrzymane kondemnaty do pobliżſzego Ziemſtwa intentowane, y tam ieſzcze nieſądzone, za otwarciem Ziemſtwa przyzwoitego wracać ſię powinny, w ktorych wydane pozwy lub otrzymane Proceſſa ſwoiey ważności nie tracą, a to aby Obywatele powiękſzeniu koſztu y trudow niepodlegali.

DE FORO WYKRACZAIĄCEGO ZOŁNIERZA.

Nro. 142.

DNIA 1. MIESIĄCA CZERWCA 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Ziemſtwa K... dopraſzaiącego ſię Rezolucyi w naſtępuiącym przypadku: Uſtanowionych ieſt wiele Praw beśpieczeńſtwo Sądow, oraz w czaſie y mieyſcu onych ſprawowania, toż ſamo dla wſzelkich Oſob oſtrzegaiących, a iakoby z golotami y luźnemi takowe beśpieczeńſtwo gwałcącemi poſtępować należało, opiſuiących·

Pożnieyſze Konſtytucye w Ro: 1775. titulo = *Obiaśnienie y odmiana Konſtytucyi 1768. o Kommiſſyach Woyſkowych Oboyga Narodow* = fol: 14. Art: 6 a w Ro: 1776. fol: 18. titulo = *Powinności y władza Departamentow w Radzie przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey* = oraz tłomaczenie Prawa oboiętności. 1775. = *uſtawy teyże Rady* Art: 3. Czyli więc Woyſkowa Oſoba bez Poſſeſſyi będąca, nadto z odległey konſyſtencyi mieyſca Juryzdykcyi Sądowey znayduiąca ſię, bieśpieczeńſtwo Sądowe gwałcąca, terminem taktowym do Sądu zawołana, podług Praw dawnieyſzych przepiſu, ma ſię sprawić w tym Sądzie, pod bokiem ktorego exceſs popełniła? czyli też z względu przytoczonych Konſtytucyi dla okazanego w nich *Forum* po uſprawiedliwienie ma bydź odeſłaną? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż ieżeli Zołnierz na powinności będący, z okazyi ſłużby ſwoiey Woyſkowey, zrobi komu krzywdę, lub popełni iakowy exceſs, takowy wedle Prawa 1776. titulo = *Powinności y władza Departamentow &c.* = fol: 18. będącego w ſłowach: " Sprawy mię„ dzy Obywatelem y Woyſkowym, ieżeli będą o ſłużbę y exceſſa; nay„ przod w Regimentach y Partyach Woyſk Oboyga Narodow w kriegſ„ rechtach, a potym *per appellationem* do Sądow tego Departamentu należeć maią " Sprawa takowa do Sądow Woyſkowych należy. Gdy zaś Zołnierz nie z okazyi ſłużby ſwoiey Woyſkowey krzywdę iakową komu kolwiek zrobi, lub exceſs popełni, a tym bardziey gdy beśpieczeńſtwo Sądowe naruſzy: wedle tegoż ſamego Prawa będącego w ſłowach " Spra„ wy cywilne zaś, między Obywatelem a Woyſkowym należeć odtąd „ będą do Sądow Ziemſkich, Grodzkich, Mieyſkich, podług kondycyi „ Oſob *ſalva appellatione* do Sądow *ultimarum Inſtantiarum* podług Praw „ powſzechnych Kroleſtwa " Sprawa takowa do Sądow cywilnych, iako ieſt w Prawie, należeć powinna; nakoniec przy tak iaſnych Prawach, zadziwienie Naſze oświadczamy nad zapytaniem, żadney w ſobie wątpliwości z Prawa nieokazuiącym.

O FUNDACYACH DE NOVA RADICE Y ZAMIANACH FUNDACYI.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 83.

DNIA 9. MIESIĄCA MARCA 1781. ROKU.

Odpowiadaiąc na Memoryał S. S... M... dopraſzaiących ſię obiaśnienia Prawa... *zdo.* Ponieważ Konſtytucye przez wiele Seymow zakazuiące nowych funduſzow dla Duchownych, y nabywania przez nich Dobr leżących, nie wſpominaią wyraźnie o fundowaniu ſzpitalow, ani też ſzpitale SS... M... ſą takiemi Duchownemi funduſzami, o iakich wſpomnione Konſtytucye rozumieć ſię maią; ponieważ nie ſą na beneficya dla Xięży, ale iedynie na wygodę dla Swieckich Oſob chorych, ubo-

gich y fierot; czy mogą takowych fzpitalow fundufze od rożnych temi czafy ofiarowane bydź przyimowane bez potrzebowania wyraźney na to Konftytucyi od Rzeczypofpolitey? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: *Ad 2dum.* Ze Prawa, a mianowicie 1635. *Vol. 3.* fol. 855. titulo = *Ordynacya Rzeczypofpolitey Dobr Ziemfkich Dziedzicznych* = 1669. titulo = *Dobra dziedziczne* = 1726. titulo: *Warunek de non alienandis bonis* = 1764. *Convocationis* titulo: = *Ubeśpieczenie Miaft* = 1768. titulo: = *O nieoddaleniu Dobr Ziemfkich od ftanu Swieckiego* = iak fą w fwoich wyrazach, nie inny cel maią tylko pewnego zabieżenia ażeby Dobra Ziemfkie Stanu Swieckiego oddalane niebyły do Stanu Duchownego. A że wyżey wzmiankowana 1764. Konftytucya żadnym poźnieyfzym Prawem nieznieliona, będąca w flowach: " Fundacye „ Klafztorow nadto pomnożonych *de nova radice* tam tylko, gdzie o „ milę kościoła Farnego niemafz, *falvis conditionibus de lege requifitis* po- „ zwalamy, co fię nie ma rozumieć o fundacyach Oyczyznie potrzebnych „ y pożytecznych na dobro Szlacheckiego ftanu " nowe fundacye fzpitalow, iako Oyczyznie użyteczne czynić, *etiam fine confenfu Reipublicæ* dozwala; przeto gdy kto nową fundacyą fzpitalną czyniąc, albo dawną pomnażaiąc, dochody fundufzu fzpitalnego na Ofoby ftanu Swieckiego dyfponować będzie, y rząd tych dochodow Ofobom, lub Urzędowi Swieckiemu poleci, takową fzpitalną fundacyą *etiam fine confenfu Reipublicæ* czynić może, ktora wedle Prawa 1764. zupełną ważność maiąca innemi wyżey przywiedzionemi Prawami pod żadnym pretextem kweftyonowana bydź niemoże.

Druga Rezolucya Nro. 263.

DNIA 25. MIESIĄCA STYCZNIA 1782. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał W... S... Kafztelana K... zanofzącego do Nas KROLA y Rady &c. żądania fwoie chcąc wiedzieć: Jeżeli iakowey zdrożności przeciwko Prawu nieuczyni, gdy na fundamencie Konftytucyi 1635. Ro: fol 853. titulo: = *Ordynacya* = w flowach: " Jeżeliby „ zaś kto ubogiemu Kościołowi Farnemu, we wfi darował na poratowa- „ nie fztukę iaką gruntu, to niema bydź *pro contraventione* temu Prawu po- „ czytano " gruntow do Kościoła Farnego Parafialnego należących, zamianę zrobi *in æquivalenti prævio Loci Ordinarii tum Porochi ac Collatorum confenfu?* gdyż to Prawo nadawać grunta pozwalaiące, niezdaie fię zabraniać czynienia zamiany. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy. Ze gdy wyżey rzeczone 1636. Ro: Prawo pozwala nadania fztukę iaką gruntu Kościołowi ubogiemu Farfkiemu, tym bardziey zamianę gruntu za grunt, ktora będzie *in æquivalenti* z konfenfem *Loci Ordinarii* y Kollatorow, żadnym Prawem nie ieft zabroniona.

O GEO-

O GEOMETRACH.

Nro. 344.

Dnia 21. Miesiąca KWIETNIA 1780. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Antoniego P... Podkomorzego S..., z obowiązku Urzędu swego Podkomorskiego podaiącego do Rezolucyi zapytanie następuiące. Prawo Ro: 1768 względem Spraw granicznych zapadłe nakazuiące: ażeby do expedyowania Kondescensyi graniczney byli sprowadzeni Geometrowie przysięgli: że zaś w tymże Prawie nie znayduie się determinacya wyrażna, gdzie takowa przysięga powinna bydź przez tychże Geometrow wykonana czyli w Akademii, w ktorey w swoiey nauce doskonaleni byli, czyli też w Ziemskiey iakieykolwiek Juryzdykcyi Sądowey? a nadto gdy częstokroć trafiaią się od stron na granicznych Kondescensyach zarzuty: Iż każdy Geometra maiąc nawet zaświadczenia od Akademii *super capatitatem*, y tam będąc przysięgły powinien bydź Przywileiem Naszym Krolewskim utwierdzony. Przeto dla załatwienia tych niepotrzebnych zarzutow doprasza się wspomniony U. Podkomorzy S... o Rezolucyą: Czyli Geometra w Akademii *pro capace* uznany y tamże Przysięgły, iest uwolniony przez Prawo wyżey cytowane Ro: 1768. od exportowania Przywileiu? lub czyli tenże Przywiley szczegulnie czyni go *Capacem* do wykonania obowiązkow Geometry? Jako także na Notę Przewielebnego ś. p. Xiędza M... K... W... K... w ktorey względem Geometrow przyłącza swoią reflexyą: że przysięgli w Akademiach uprzywileiowanych *licentiati Geometræ* bez Przywileiu Naszego obeyść się mogą, w innych zaś szkołach uczący się Geometryi, za zaświadczeniem Szkoł, Przywileie Nasze exportuią, y dla uczynienia Przysięgi do Grodu odsyłaią się. Niemniey na Notę Kommissyi E... N... przyłączaiącey informacyą następuiącą. Ze Akademia Krakowska od wielu Monarchow nadane y potwierdzone sobie maiąc Przywileie, patentowała Geometrow do rozmiaru pol, ieszcze przed Rokiem 1569. ktorego dopiero Konstytucya Koronna o Geometrach, ażeby byli *Jurati* staneła; Prerogatywa iednak Akademii Krakowskiey niemoże uwłaczać Konstytucyi 1569. ktora dozwoliła: ażeby Geometrowie wykonali przysięgę w Sądach Ziemskich, owszem zdaie się, iż na fundamencie tey Konstytucyi, iedno iest wziąć publiczne świadectwo od Sądu Ziemskiego, co podług Przywileiow Akademii Krakowskiey, od Niey bydź na Geometrę patentowanym, ażeby zaś do Geometrowskich obowiązkow zgodne były Osoby, zwyczay iest w Akademii Krakowskiey: że czterey Professorowie, y Prezes Szkoły Matematyczney wyexaminowawszy Geometrę, daią mu na piśmie świadectwo, z ktorym

I

udawfzy fię na Sądy Rektorfkie gdy Rektor znayduie świadectwo dobre, Geometrę przypufzcza do przyfięgi, po ktorey wykonaney odbiera Patent na Geometrę przyfięgłego. — MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Iż zapatrzywfzy fię na Przywiley 1401. Ro: przez Jagiełła Krola, Akademii Krakowfkiey nadany a przez Konftytucyą 1613. Ro:fol 170. titulo = *Akademia Krakowfka* = w generalności nadane iey wfzyftkie Przywileie approbuiącą ftwierdzony, ktorym Przywileiem w flowach " Też poftanawiamy, iż ilekroć ktorzy „ Studenci w ktoreykolwiek Profeffyi przez Doktory albo Miftrze na „ Examen według zwyczaiu będą przypufzczeni, tedy Kanclerz Nafz „ na ten czas będący, iako zwierzchnieyfzy, on Examen approbować „ będzie miał wfzelaką moc " Tudzież na informacye wyżey wfpomnione, w ktorych dokładnie nie okazuie fię, aby Akademia Krakowfka miała moc uprzywileiowania Geometrow; deklaruiemy: Że w Akademiach Kraiowych Geometrowie *licentiati*, w zagranicznych zaś Akademiach, wyuczeni od wyznaczoney przez Kommiffyą Edukacyiną na to Ofoby zaświadczenie *de capacitate* maiący, y podobneż od Pieczętarza otrzymawfzy, od ninieyfzego tłomaczenia Prawa, Przywileiami od Nas KROLA zafzczyceni bydź powinni, a po otrzymanym Przywileiu każdy Geometra w Aktach bądź Trybunalfkich, bądź w Ziemfkich lub Grodzkich, przyfięgę na fprawiedliwe fprawowanie obowiązku Miernictwa wykonać powinien; A to z nakazu Konftytucyi 1768. Ro: " A każdy Geometra w Prowincyach Koronnych exekwuiąc fwoy obo- „ wiązek, Przywiley y dowod wykonaney przyfięgi przy podpifie „ czynności fwoiey wyrazić ma " Ta zaś Rezolucya iako na przyfzłość flużąca, nie ma fię ściągać do Geometrow w Akademiach Kraiowych licencyowanych, choć tylko przed tą Rezolucyą przyfięgłych. —

DE IMPOSSESSIONATIS.

vide Pozwy

O IMPUGNACH.

Nro. 397.

Dnia 14. Miesiąca LIPCA 1780. Roku.

GDy Sąd Ziemfki K. . . Dekretem fwoim zdarzaiącą fię mu w fądzeniu wątpliwość do Rezolucyi Nafzey za zdaniem Rady przy Boku Nafzym Nieuftaiącey odfyła w naftępuiącey ofnowie: Czyli w tradowaniu Dobr flownie tylko uczynione Impugny fą ważne; y czyli takowe Impugny, Urzędy Dekreta exekwuiące prawnie zaftanawiać mogą? MY KROL za zdaniem Rady &c. taką daiemy Rezolucyą. Że gdy ftrona bądź flownie, bądź gwałtownie, niedopufzcza Tradycyi, ftaie fię

oppozycya, ktorą Officyalista w Akcie swoim zanotować powinien: y onęż rzetelnie opisawszy, iakim udziałana sposobem, według przepisu Prawa 1768. Ro: titulo = *Exekucya Dekretow* = folio 247. Departamentowi Woyskowemu donieść iest obowiązany: A zatym to Prawo tak iasne niepotrzebuie wytłomaczenia, ile że Uniwersałem Naszym za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey pod dniem 28. Miesiąca Maia 1779. Ro: y ten przypadek iest zaięty.

O INKWIZYCYACH.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 231.

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy... puncto *5to.* fol: 38. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 362.

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał do Nas y Rady... puncto 5. fol: 67. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya N^ro. 29.

DNIA 16. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Urzędu Grodzkiego O... fol: 90. *w Części. I.*

Czwarta Rezolucya N^ro. 226.

DNIA 12 MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemskiego O... puncto *2do.* & *3tio.* fol. 129. *w Części. I.*

DE JURE CADUCO: EJUS FORO, & DE CAUSIS FISCI.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 386.

DNIA 24. MIESIĄCA PAZDIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jan... fol: 75. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 397.

DNIA 28. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Wacława... fol 78. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 16.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Andrzeia... fol: 88. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 80.

DNIA 5. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

ROztrząſnąwſzy Rapport Sądu Ziemſkiego R... żądaiącego wytłomaczenia Prawa.... *2do.* Gdy Konſtytucya 1768. Ro: titulo = *Złączenie Trybunału* = fol: 217. nakazała: aby żadna Sprawa w Grodzie lub Ziemſtwie nie ſądzona, do Trybunału niewchodziła: a dwie Rezolucye Rady, pierwſza pod dniem 12. Mieſiąca Września, na Memoryał Imieniem Xięży Dominikanow Konwentu M... Druga pod dniem 8. Mieſiąca Października na Memoryał U. L... obydwie w Ro: 1777. wypadłe, Sprawom *Juris Caduci Forum* Trybunału oznaczyły; Czyli więc Sąd Ziemſki przychodzące do ſiebie Sprawy *Juris Caduci* ma bez wdania się w onych roztrząśnienie odſyłać do Trybunału: Czyli też rozſądziwſzy takową Sprawę, po ſame ściągnienie kar, ſtronę do Trybunału odſyłać? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą. *Ad 2dum* Iż Rada Nieuſtaiąca maiąc za prawidło, ażeby iaſne Prawo do exekucyi przyprowadzać, a wątpliwości podpadaiące tłomaczyć; gdy Konſtytucya 1726. a mianowicie 1768. Ro: pod tytułem = *Złączenie Trybunału* = fol: 217. w ſłowach" obſerwuiąc *quam rigidiſſime gradum Inſtantiarum* " &c. = nakazuie, aby żadna Sprawa ktora w Grodzie, lub Ziemſtwie ſądzona nie będzie do Trybunału nie wychodziła; zaczym dopełniaiąc to Prawo, Sprawy *Juris Caduci* z Dobr Ziemſkich wypływaiące, pierwey *in minoribus ſubſelliis* rozſądzone bydź powinny: niechcąc zaś przyczyniać trudow y koſztu Obywatelom, ta Rezolucya ściągać ſię nie ma do rozpoczętych iuż Proceſſow w Sprawach *Juris Caduci* w Trybunale, gdzie *Judicata* albolitéż Kondemnaty pozapadały.

Piąta Rezo-

Piąta Rezolucya N^ro. 300.

DNIA 1. MIESIĄCA LUTEGO 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał WW.XX. Melchiora G... Proboſzcza, y Jana K... Kanonika G... czyniących przełożenie ſprawy, ktora przez U. Ludwika Karola F... Gen. Maj. W... K... przeciwko Kapitule G... o Dobra pewne za Przywileiem Kaduka dochodzącego, do Sądu Ziemſkiego G... ieſt wprowadzona, dopraſzaiących ſię o Rezolucyą: Czyli Konſtytucye o nie oddaleniu Dobr Ziemſkich *in rem* Duchowieńſtwa, ściągaią ſię też y do Kapituł? albo nie? Że ſię do Kapituł nieściągaią ieſt dowodem Konſtytucya 1635. pod tytułem = *Ordynacya Rzeczypoſpolitey Dobr Ziemſkich*, ktora zawieraiąc w ſobie zakaz nabywania Dobr Ziemſkich przez Duchowieńſtwo, względem Kapituł ten napiſała wyrok w ſłowach " A co ſię tycze Kapituł, do przyſzłego ſześcioniedzielnego „ Seymu odkładamy ſkuteczne uſpokoienie " Ta excepcya nic innego nieznaczy, tylko: że lubo wſzyſtkie inne *Communitates* Duchowne nie mogły od owego czaſu prawnie Dobr Ziemſkich nabywać, iednakże o Kapitułach nic nie poſtanowiono, ale to do dalſzey decyzyi Seymowey *in ſtatu quo* zoſtawiono. Gdy zatym ten receſs, do tych czas względem Kapituł, nie ieſt poźnieyſzym Prawem rozwiązany, ważność ſwoią mieć muſi: Drugim dowodem ieſt Dekret *Urbana VIII.* Papieża ściągaiący ſię do Prawa namienionego w Ro: 1636. wydany, ktory na inſtancyą Krola Władyſława, y Rzeczypoſpolitey Polſkiey ſurowo zakazuie, aby Zakonne *Communitates* Dobr Ziemſkich nabywać nieważyły ſię: o Kapitułach iednak żadney wzmianki nie czyni: zkąd poznać, że Rzeczpoſpolita w Konſtytucyi 1635. kładąc Prawo na *Communitates* Duchowne, nie rozciągała rygoru ſwego do Kapituł, kiedy nie proſiła o rozciągnienie do tychże, rygoru Dekretu Rzymſkiego. Trzecim dowodem ſą Dekreta Seymowe: Pierwſzy, Ro: 1641. w ſprawie między Garwaſkiemi y Kapitułą Krakowſką o Dobra przez Staniſława Garwaſkiego Kanonika Krakowſkiego, Kapitule Krakowſkiey darowane: ten bowiem Dekret uznał, że Kapituły od Prawa 1635. wzmiankowanym receſſem ſą wyłączone, y że, poki ſzczegulne Prawo tego receſſu nie rozwiąże, od rygoru onego ſą uwolnione. Drugi Dekret Seymowy Ro: 1652. w ſprawie między Raciborſkiemi y Kapitułą Warſzawſką, ktory y pierwſze wſpomnione *præjudicatum* zachował, y Prawa 1635. rownie wytłomaczył. Na mocy tych przywiedzionych dowodow, dopraſza ſię Kapituła G... Rezolucyi: Czyli na ochronie iuż to iaſnego receſſu względem Kapituł w Prawie 1635. umieſzczonego, a dotąd żadnym poźnieyſzym Prawem nierozwiązanego, tudzież dwoch Dekretow Seymowych, może kto prawnie zadać nielegalność w nabyciu Dobr, lub loko-

waniu summ na Dobrach Kapitule, pokiby od Stanow Seymuiących inne rozrządzenie względem Kapituł nie nastąpiło? Jako także na Odpowiedź U. Karola Ludwika F... Gen. Maj. W. Kor. na Memoryał Kapituły G...daną, w ktorey twierdzi: Ze Konstytucye 1673. y 1726. wcale Duchownym zakazały na Dobra Ziemskie *cum parata possessione* summ, połowę ceny tych Dobr przewyższaiących importować, reassumuiąc Konstytucyą Ro: 1635. Więc Kapituła, ieżeli nie od Ro: tego, to od Ro: 1673 y 1726. podpadała temu rygorowi, y od tego czasu Kapituły Dobr Ziemskich nabywać, ani na nich więcey połowy wartości, niepowinny były wnosić. — MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Iż gdy Kapituła G... doprasza się wytłomaczenia Prawa Ro: 1635. fol: §55. pod tytułem: = *Ordynacya Rzeczypospolitey Dobr Ziemskich* = w słowach tych zawieraiącego się " = A co się tycze Kapituł, do przyszłego sześcioniedziel„ nego Seymu odkładamy skuteczne uspokoienie " mniemaiąc tymże wyrazem mieć pozwolenie Kapitułom Dobr nabywania, ktore y Dekretami Seymowemi: Pierwszym w Ro: 1641. między Kapitułą Krakowską y Sukcessorami niegdy Wiele: Stanisława Garwaskiego Kanonika Krakowskiego będącym w słowach: = *Sacra Regia Majestas &c. eo considerato, quoniam causa præsens ad Constitutionem 1635. dirigitur, quæ suo nexu Venerabilia Capitula juxta tenorem ejusdem legis expressum ullatenus afficere, vel stringere potest &c.* w drugim mieyscu w tymże Dekrecie = *Bona vero pro quibus res est in possessionem hæreditariam perpetuam adjudicat.* Drugim Roku 1652. między Sukcessorami Raciborskiego y Kapitułą Kollegiaty Warszawskiey zapadłym, będącym w słowach: = *Sacra Regia Majestas, cum Senatoribus & Consiliariis Regni &c. & Constitutio 1635. contra allegata Venerabilis Capituli eam expresse distulit, non sustulit, & Decreto Conventionali Regni Varsaviensi, inter Instigatorem Regni & Generosos Garwaskie & delatores atque Officiales Castrenses Cracovienses. & Venerabile Capitulum Cracoviense Anno 1641 per Status & Ordines Regni, prolato nullatenus (antequam hæc controversia per legem Publicam decisa non fuerit) Venerabilia Capitula Personasque Capitulares afficere posse, interpretata & declarata est* = w Drugim mieyscu w tymże Dekrecie = *ideo inscriptiones easdem donationis in nulla parte & lege communi exorbitantes, legales, legaliterque recognitas adinvenire & inscriptiones ejusmodi recognoscibiles & per quævis Judicia ac Officia Regni susceptibiles fuisse, citatosque ab Actore & actione, uti incompetenti, liberos & absolutos decernere & pronuntiare, bona pro quibus res est, in possessionem hæreditariam Venerabili Capitulo Varsaviensi perpetuò adjudicare dignata est &c.* w krotce po Konstytucyi 1635. w podobnych teraźnieyszemu przypadkowi sprawach zapadłemi, a wiarę publiczną dotąd ubespieczaiącemi z nakazem aby Sądy y Urzędy kraiowe podobneż tranzakcye przyimowały, toż Prawo 1635. *favore* Kapituł iest wytłomaczone; przeto za zdaniem Rady przy Boku Naszym deklaruiemy: Iż lubo z mocy Konstytucyi 1776. tłomaczenie Prawa iest udzielnie Radzie przy Boku Naszym zostawione, ale że w przypadkach

teraźnieyszemu podobnych wyżey rzeczone Dekreta Seymowe, Kapituły względem nabywania Dobr zabeśpieczyły, ktorych poznanie nie iest mocy Rady, ani też żadna Juryzdykcya Kraiowa w rozpoznanie ich wchodzić nie może; więc takowe przypadki szczegulnym wyrokiem Prawa na Seymie rozwiązane bydź powinny.

Szosta Rezolucya Nro. 23.

DNIA 12. MIESIĄCA GRUDNIA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Sądu Ziemskiego C... w zachodzącey wątpliwości o Prawie udaiącego się do Nas KROLA y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey w sprawie *Juris Caduci* na Dobra fundacyi Gorskiey podległe, w Sądzie Ziemskim toczącey się, Xięża *Clerici Sæculares in communi viventes*, Konstytucye na poparcie fundacyi swoiey składali. Pierwszą 1673. Ro: *Vol: V.* fol: 110. titulo: = *Approbacya fundacyi nowego Jeruzalem w Gorze* = Drugą 1685. Ro: *Vol: eodem* fol: 725. titulo: = *Approbatio Clericorum in communi viventium* = ktoremi dwiema Konstytucyami fundacyą swoią approbowaną bydź rozumieiąc, wnosili: że mianowicie pierwsza 1673. Ro: Konstytucya nastąpiona, nie tylko na nabycia y dyspozycye, tudzież tranzakcye też Konstytucyą poprzedzaiące, ale też na poślednieysze wszelkie tey fundacyi G... służące z utwierdzeniem onych rozciąga się. Rezolucya Nasza za zdaniem Rady &c. na Memoryał W. D... Wdy Ł... y Odpowiedź Xięży Kommunistow dnia 1. Miesiąca Maia 1778. Ro: wydana, Konstytucyą 1685. Ro: tylko nowe wprowadzenie duchowieństwa y onego lokacye gruntować: Prawo zaś Ro: 1673. wyżey wyrażone *juris defectûs supplere* y wyraźnie fundacyą G... potwierdzać wytłomaczywszy, tey fundacyi ważność niekwestyonowaną przyznała: Zważaiąc przeto generalny przepis często rzeczoney Konstytucyi 1673. Ro: oraz wzmiankowaną Rezolucyą stosownie do tey Konstytucyi nastąpioną; wynika potrzeba żądać wytłomaczenia iasnego teyże Konstytucyi: Czyli na wszystkie erekcye, fundacye, donacye, dotacye, inskrypcye, prawa, przywileie, libertacye, transsuzye, czynsze, w swoim brzmieniu zawarte, tak onę poprzedzaiące, iako też po tey Konstytucyi nastąpione rozciągać się może, albo nie? także na przyszłość to Prawo 1673. Ro: iak daleko rozciągać się może? czy tylko *ad fata* Przewielebnego Wierzbowskiego Biskupa Poznańskiego Fundatora? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Prawa, pierwsze 1673. Ro: *Vol: V.* fol: 110. titulo: = *Approbacya fundacyi nowego Jeruzalem w Gorze* = w osnowie " Życząc aby sam Pan Bog sprawy nasze „ przeciwko wszelkim nieprzyiaciołom błogosławił, nowego Jeruza„ lem w Gorze wszystkie erekcye, fundacye, donacye, inskrypcye,

„ przywileie, prawa, libertacye, transfuzye, czynfze, *omnes Juris* „ *defectus fupplendo*, pod protekcyą Nafzą y całey Rzeczypofpolitey bie- „ rzemy, & *in omnibus punctis perpetuis temporibus* powagą Seymu tera- „ żnieyfzego approbuiemy, *falvis oneribus Reipublicæ*, & *fervitio bellico* " Drugie 1685. Ro: *Vol*: *eodem* fol: 725. titulo = *Approbatio Clericorum in commnui viventitium* = będące w słowach: " Iż Kapłanow y Klerykow „ *in communi viventes, ad informandos in cura animarum & pietate Sacerdotes*, „ od Oyca Sgo. y Panow Chrześciańfkich doświadczonych, Wielebny „ Stefan Wierzbowfki Bifkup Poznańfki, przykładem zaś iego Wiele- „ bny Stanifław Witwicki, Bifkup Łucki, w Dyecezye fwoie wprowa- „ dzili, tedy *Authoritate præfentis Conventûs, in Patrocinium Noftrum affu-* „ *mimus*, & *eorum locationes præfentes* approbuiemy *falvis Reipublicæ* & „ *Academiæ Cracovienfis, Zamofcenfis, juribus, jura* & *immunitates Ecclefi-* „ *afticas*, przy tych, gdzie fą, Kościołach, konferwuiąc " przez Rezolucyą Nafzą za zdaniem Rady przy Boku Nafzym Nieuftaiącey powyżey wzmiankowaną wytłomaczone, niemaią bydź inaczey rozumiane, tylko iż fundacyow rzeczonych lokacye, iakie *ad Annum* 1685. to ieft: do czafu tegoż uchwalonego Prawa naftąpiły, temiż Prawami maią fwoie utwierdzenie.

Siodma Rezolucya N^ro. 71.

DNIA 16. MIESIĄCA LUTEGO 1781. ROKU.

REzolwuiąc Notę Kommiffyi R. . . S. . . K. . . w ktorey czyni naftępuiące przełożenia: Gdy Przywileie iedne *Juris Caduci* na Dobra Nafze Krolewfkie luftrowane, y podatek kwarciany opłacaiące, drugie lenności, trzecie dożywocia, przed Prawem 1775. Ro: fą konferowane na dobra Nafze Krolewfkie Prawem Ziemfzczyzny pofiadane; ztąd z iedney ftrony pewnego ufzczerbku dochodu Skarbowego, z drugiey nie pewney windykacyi Dobr Nafzych Krolewfkich fpodziewać fię można, tym bardziey: Gdy ftrony względem tych Przywileiow Procefs wiodące UU. Inftygatorow Koronnych z obowiązkow Praw y Urzędu, takowym Sprawom affyftować winnych, albo w Procefs wcale niekładą, albo włożywfzy, fami od nich komparycye pifać zwykli, żadnego im w tey mierze uwiadomienia nie uczyniwfzy: A zatym w takowey okoliczności ciągnącey za fobą ubytek Dobr Rzeczypofpolitey, y dochodu Skarbu Koronnego, doprafza fię Kommiffya S. . . o wydanie Uniwerfału, aby odtąd na fundamencie Przywileiow bądź *Juris caduci*, bądź dożywocia, bądź lenności, fprawy popierane niebyły bez UU. Inftygatorow Koronnych, y żeby nikt nieważył fię pifać komparycyi od nich, nie maiąc Plenipotencyi y rekwirowanym nie będąc. Także o zalecenie UU. Inftygatorom

gatorom

gatorom aby o zapozwaniu, lub włożeniu fiebie w powodztwo Delatora uwiadomieni obydwa lub ieden z nich, tak względem wyfzukania dokumentow, iako względem uftanowienia do takowych fpraw Plenipotentow z Kommiffyą S... znofili fię. A że Konftytucya Ru. 1607. pod tytułem: ⚌ *O Proceffie Skarbowym* ⚌ zawieraiąca w fobie te słowa: " U „ Sądow też Affefforfkich dla lepfzego fpraw Skarbowych wyrozu- „ mienia maią fiadać Podfkarbiowie, albo w nieprzytomności Ich Pi- „ farze Skarbowi przyfięgli. „ czyni więc w tey mierze przełożenie Kommiffya S... o potrzebie przyprowadzenia tego Prawa do exekucyi, aby Kommiffya wfzyftkie władze y prerogatywy Podfkarbińfkie na fiebie wlane maiąca, mogła z pośrodka fiebie delegować do zafiadania w Affefforyi Koronney na fprawach tyczących fię Dobr Nafzych Krolewfkich, a ztąd uymy lub przybytku dochodu Skarbu Koronnego. Tudzież Odpowiedź Przewielebnego y WW. Pieczętarzow Oboyga Narodow, w ktorey dowodzą; co do pierwfzego żądania w Nocie namienioney umiefzczonego: że Prawo Ru. 1776. fol. 40. pod tytułem: ⚌ *Juryzdykcya Nafza Sądow Affefforfkich Koronnych* ⚌ w słowach: " *Ad* „ *Affeffores natos cum voto decifivo*, iako to: Sekretarzow, Referenda- „ rzow, Pifarzow Wielkich, gdy nie będą w infzey Magiftraturze, In- „ ftygatorow, Kuftofza Koronnego, i Regentow Kancellaryi Koron- „ ney *cum voto confultivo* przydaiemy. „ zdaie fię zupełnie wfzelkie trofkliwości zafpokaiać, gdy tymże UU. Inftygatorom Koronnym *pro munere fuo invigilandi*, więkfze daie *facultates*: bo zafiadać *in Conclavi Judiciali*, choć *cum voto confultivo* ieft więcey, niżeli w komparycyą wchodzić, a zatym w zamierzonym celu obrony Skarbu Koronnego w tym Prawie 1776. fkutek pewnieyfzy znaleziony bydź fię zdaie. To co do ogulności affyftowania fprawom tym przez UU. Inftygatorow. A co do rodzaiu czyli gatunku troiftego fpraw, te fię uwagi podaią: Co do pierwfzego o Przywileiach *Juris Caduci* na Dobra Nafze Krolewfkie exportowanych, te wedle rozrządzenia i Praw Ordynacyi Ru. 1764. w Regeftrach tych, w ktorych nie fami Pieczętarze, lecz wraz z przydanemi fobie *cum voto decifivo* zafiadaią Affefforami, fądzone bywaią. Co do fpraw o lenności; fprawy takowe nie zdaią fię nieść możność ufzkodzenia Skarbu Koronnego: albowiem Prawo Seymu *Convocationis* 1764. pod tytułem: ⚌ *Kwarta fprawiedliwa.* ⚌ poddało płaceniu kwarty wfzelkiey natury Dobra Nafze Krolewfkie, nie wyłączaiąc ani lennych, ani *Juri Emphiteutico, aut Hypothecæ* podległych; przeto ieżeli dziś o Dobra lennemu Prawu podległe nadarza fię fprawa, takowa trafiać fię fzczegulnie może, co do ofoby, ktora pofiadać ma Staroftwo, czyli Krolewfzczyznę takową: a zatym Skarb Koronny rożnicy podobno nie znayduie, z czyich rąk podatek kwarcianny ma bydź do Skarbu importowany? ale y tego gatunku fprawy miefzczą fię w Regeftrze nazwanym *Fifci* gdzie Affefforowie *cum voto decifivo* zafiadaią. Co do trze-

ciego rodżaiu ſpraw, to ieſt: o Przywileiach konſerowanych w dożywocie na Dobra Prawem Ziemſzczyzny poſiadane; zdaie ſię bydź potrzebnym wſpomnieć: że ten ſpraw gatunek determinowanym ieſt do ſądzenia Juryzdykcyi Trybunalſkiey, a to przez Rezolucyą Naſzą za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey pod dniem 29. Sierpnia Ru. 1777. będącą w ſłowach: " Rezolwuiąc Memoryał U. N... o „ wytłomaczenie Praw *Annorum* 1567. 1598. 1611. względem ſpraw, „ Dobra Ziemſkie za Krolewſkie poczytuiących; deklaruiemy: Iż gdy „ te Prawa na wyiednanie Przywileiow na Dobra Ziemſkie w Trybuna„ le dochodzić, iaśnie y *per expreſſum* oznaczyły, a ſprawy tylko, kto„ re ſą *liquidi Juris Regii*, y ktoreby *in reviſione literarum* za takie uzna„ ne były y na nie rewizye y luſtracye zaſzły, Sądom Naſzym Za„ dwornym zoſtawiły; ſprawy zatym o Dobra Ziemſkie za Krolewſkie „ uproſzone z mocy wyż wyrażonych Praw tłomaczenia niepotrze„ buiących w Trybunale ſądzić ſię powinny. „ Jeżeliby zaś kto chciał mowić: że ta Rezolucya niewymienia ſzczegulnie gatunku o dożywociach konſerowanych przed Prawem 1775. o iakich Nota Kommiſſyi S... mowi; przeto czyli wſpomniona Rady Rezolucya, mowiąc w ogulności o wſzelkich na Dobra ziemſzczyzny Prawem poſiadane Przywileiach exportowanych, ma obeymować i Przywileie przed Rokiem 1775. exportowane; kto w tey mierże oboiętność znaydować ſię ſądzi, może ſię dopraſzać o dokładnieyſze oney wyłuſzczenie. Wſzakże Kommiſſya S... przez przykładną ſwoią troſkliwość znaydzie pobudkę do ſtaranności wznowienia: aby Trybunału Koronnego Juryzdykcya, miała na czułym baczeniu nieupadanie dochodow Skarbu Koronnego w ſprawach gatunku tego do ſądzenia udeterminowanych. Co do drugiego żądania w Nocie Kommiſſyi S... umieſzczonego, odpowiadaiąc Pieczętarze Oboyga Narodow twierdzą: nayprzod, że za czaſow dawnieyſzych, dziedzicznego Krolow Polſkich rządu, w całym kraiu innych nie było Juryzdykcyi, iako pierwſzey Inſtancyi Grody, potym Ziemſtwa, a *Ultimæ Inſtantiæ* ſzczegulna y iedyna Magiſtratura Juryzdykcya Sądow Aſſeſſorſkich. Pożniey nieco bo w Ru. 1420. naſtały Sądy Wiecowe, *ſeu Judicia Colloquiorum Generalium*, co do niektorych ſpraw. W Sądzie zaś Zadwornym rozſądzane bywały nawet Ziemſkich Dobr ſprawy aż do Ru. 1578. w ktorym Trybunały co do ſpraw ſamych Dobr Ziemſkich poſtanowionemi były. Tak dalece: że ſprawy także o zatrzymane dochody Skarbu Koronnego, lub ukryte; w Sądzie Zadwornym rozſądzane były, dopoki pożnieyſzemi cale czaſy pod tytułem: = *Upewnienie zapłaty Woyſku Koronnemu.* = utworzono Kommiſſya Lwowſką, a ta pożniey do Radomia przenieſiona, iako o tym Konſtytucya 1726. *Vol. VI. fol. 408.* pod tytułem: = *Trybunał Skarbowy.* = Ze w Sądzie Aſſeſſorſkim ſądziły ſię ſprawy Skarbowe, oprocz innych; naucza Prawo 1567. *Vol. II. fol. 728.* a w takowym tedy przypadku, co do Pro-

ceſſu właśnie Skarbowego, bądź to z żupnikiem, bądź celnikiem, że dla informacyi Podſkarbiowie, albo w ich niebytności Piſarze Skarbowi przyſięgli zaſiadali, naucza wſpomniona Konſtytucya 1607. wkrotce tylko w Nocie Kommiſſyi cytowana: ktora dla lepſzego rzeczy obiaśnienia *per extenſum* ſię wypiſuie, y ieſt w ſłowach: " Kon-„ ſtytucya 1607. *Vol. II. fol. 1610.* pod tytułem: = *O Proceſſie Skarbo-„ wym.* = w ktorych czaſiech ieżliby Staroſta ktory, Żupnik, Celnik, „ Dzierżawca, albo ktorykolwiek z Skarbem Naſzym ſprawę mieć bę-„ dzie, Raty ktorey Skarbowi nie odnioſł, albo ſię Nam nie uiścił, w „ kondycyi ktorey, w Przywileiu od Nas otrzymanym wyrażoney; „ taki każdy *ipſo facto* podpadać ma pod winę utracenia oney Dzierża-„ wy, o ktorą ma mieć w Sądzie Naſzym Zadwornym *terminum perem-„ ptorium* we dwie Niedziele od położenia Pozwu, na ktorym pieniądze „ zatrzymane zaraz zapłacić, y inſzym kondycyom Przywileiu ſwego „ doſyć uczynić, od dzierżawy oney, y Prawa ſwego odpadać ma *ſub „ pœna bannitionis & duplicis penſionis*, ktora bez żadnych zwłok ma „ bydź na nim w Sądzie Naſzym zaraz wſkazana, z odeſłaniem na e-„ xekucyą do Staroſtow onych, gdzie Dobra pozwanego będą; ktorą „ exekucyą Staroſta ma uczynić naydaley do ſześciu Niedziel, *ſub du-„ plici pœna contra negligentes Capitaneos* opiſaną. A Nam wolno będzie „ takową dzierżawę odſądzoną, kazać Podſkarbiemu Koronnemu w Ko-„ ronie, a W. X. Litt: w Litwie odebrać, y ſzafować ią wedle woli Na-„ ſzey, zachowuiąc iednak każdemu wnoſzenie y probowanie *legalis „ impedimenti*, albo *caſus fortuiti*, wedle tego iako około kwarty ieſt wa-„ rowano, takowyż Proceſs na Seymie, y exekucya ma bydź o re-„ tenty kwarciane: u Sądow też Aſſeſſorſkich dla lepſzego Spraw „ Skarbowych wyrozumienia maią ſiadać Podſkarbiowie, albo w nie-„ bytności Ich, Piſarze Skarbowi przyſięgli. „ Tytuł tey Konſtytucyi = *O Proceſſie Skarbowym* = wypis Spraw, bądź to z Żupnikiem, bądź z Celnikiem, dowodzą: że ta cała Konſtytucya mowi o Sprawach tych, ktore dawniey do Kommiſſyi Radomſkiey należały, a dziś przez Konſtytucyą 1764. tworzącą Juryzdykcyą Sądową w Kommiſſyi Skarbowey, z innych poźnieyſzych ſą oddane *Dicaſterio* teyże Kommiſſyi. A co do żądania, aby Kommiſſya miała moc wyznaczać, czyli delegować Oſoby do zaſiadania w Sądach Aſſeſſorſkich ku pilnowaniu Spraw Skarbowych? Wſzakże ieſt rożnica choćby mieć gdzie moc zaſiadania, a chcieć na ſwoim mieyſcu inną oſobę z rowną władzą ſubſtytuować. W Sądach Aſſeſſorſkich zaſiadaią z Urzędu Sekretarze, Referendarze, Piſarze &c. to y ci *hoc exemplo* mogliby chcieć kogoś na ſwe mieyſce upraſzać, czyli delegować? a nawet przezornie unikaiąc kollizyi między Urzędami; co do tego wyraźnie punktu, Ordynacya Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich Ru. 1764. będąca, uwalnia od zaſiadania w Aſſeſſoryi Podſkarbich Nadwornych, pod tytułem: = *Przydanie Aſſeſſorow.* =

Więcey powiedzieć można: że Juryzdykcya Sądow Aſſeſſorſkich w Imieniu Krolow y Ich powagą wyroki ſwoie wydaiąca; lubo uſtawami poźnieyſzemi ma oprocz Kanclerzow przydanych ſobie do niektorych Regeſtrow Aſſeſſorow, ci nie od inney a rowney ſobie Magiſtratury delegowani ſą, ale od Stanow Rzeczypoſpolitey, lub od Krola. Gdy przeto z trzech namienionych ſpraw rodzaiow, ieden do Trybunału ieſt udeterminowany, drugi o lennościach, niema przyczyny troſkliwości Skarbu Koronnego przyczyniać; a trzeci ſię ſądzi w Regeſtrach, gdzie Aſſeſſorowie przydani ſądzą, y Inſtygator Koronny Prawem Ru. 1776. umieſzczony, zaſtępuie właśnie mieyſce tych to Piſarzow Skarbowych; Przeto przykładna troſkliwość Kommiſſyi S... ſprawićby powinna pobudkę u NAS KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey do zalecenia UU. Inſtygatorom: aby, ile teraz penſye maiący, całemu Regeſtrowi *Fiſci* aſſyſtowali, w ktorym ſprawy takowe ſię mieſzczą. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze gdy Prawa Ru. 1764. *Convocationis* y 1764. *Coronationis*, niemniey 1775. a mianowicie Ru. 1776. pod tytułem: ⩶ *Juryzdykcya Naſza Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich.* ⩶ *fol.* 40. będąca w słowach: " *Ad Aſſeſſores natos cum voto deci-*
„ *ſivo*, iako to Sekretarzow, Referendarzow, Piſarzow Wielkich, gdy
„ nie będą w inſzey Magiſtraturze, Inſtygatorow, Kuſtoſza Koronnego
„ y Regentow Kancellaryi Koronnych *cum voto conſultivo* przydaiemy. „
UU. Inſtygatorow Koronnych do zaſiadania w Sądach Aſſeſſorſkich Koronnych *cum voto conſultivo* obowiązuie; przeto maią bydź rekwirowani ciż UU. Inſtygatorowie Koronni, ile penſye ze Skarbu Koronnego maiący, ażeby w Sądach Zadwornych Koronnych, a ſzczegulniey na Regeſtrze *Fiſci cum voto conſultivo* zaſiadali, końcem mienia baczności, na nieuſzczerbek Dobr Naſzych Krolewſkich, a przez to y dochodow Skarbowych. Oświadczamy przytym za zdaniem teyże Rady przy Boku Naſzym, iż w ſprawach takowych Skarbu Koronnego dotykaiących Skarb Koronny, o ktorego całośćby ſzło, w Officyaliſtach przypozwany będzie: za ktorym przypozwaniem UU. Inſtygatorowie do zaſiadania, a Plenipotenci Skarbu do pilnowania ſprawy obowiązani będą. Co ſię zaś tycze Prawa Ru. 1607. w Nocie Kommiſſyi S... wzmiankowanego? to nieinaczey ma być rozumiane; tylko: że gdy pod ten czas Sprawy Skarbowe w Sądach Zadwornych ſądzone bywały, końcem ocalenia dochodow Skarbowych, Podſkarbim, lub Piſarzom, w tychże Sądach Aſſeſſorſkich zaſiadać Prawo nakazało: Ale gdy Sprawy Skarbowe z Juryzdykcyi Sądow Aſſeſſorſkich w poźnieyſzym czaſie do Kommiſſyi Lwowſkiey, potym Radomſkiey, nareſzcie do Kommiſſyi Skarbu Koronnego Prawem Ru. 1764. uſtanowioney, przenieſione zoſtały; Niemniey Prawa, a mianowicie Ru. 1775. pod tytułem: ⩶ *Uſtanowienie Rady Nieuſtaiącey.* ⩶ *fol.* 15. *Art.* ± *Kanclerze Oboyga Narodow.* ⩶ będące w słowach: " Każdy Kanclerz Wielki, albo Podkan-

clerzy

„ clerzy kollega iego, mieyſce w tey Magiſtraturze zaſtępuiący, mieć „ będzie Kommiſſyą złożona z dwoch Senatorow i czterech oſob Sta„ nu Rycerſkiego wybranych podczas Seymu, *per vota ſecreta*, ſpoſo„ bem *in Conſilio Permanenti* przepiſanym, *non præjudicando quidquam*, „ zaſiadaniu w tym Sądzie Aſſeſſorſkim, *Aſſeſſoribus natis cum voto deciſi-* „ *vo*, to ieſt: Sekretarzom, Referendarzom, Piſarzom Wielkim, „ ktorzy nie będą w inſzey Magiſtraturze między Seymem a Seymem „ umieſzczeni. „ oznacza, iakowe oſoby Sąd Zadworny ſkładać maią; tudzież Konſtytucya 1764. *Coronationis*, titulo: = *Przydanie Aſſeſſorow.* = WW. Podſkarbich Nadwornych Oboyga Narodow od zaſiadania w Sądach Zadwornych uwolniła; przeto na mocy wyżey rzeczonych Praw, a po Prawie Ru. 1607. poślednieyſzych, zupełność Sądow Aſſeſſorſkich iuż ieſt poſtanowiona.

Oſma Rezolucya N^ro. 72.

DNIA 16. MIESIĄCA LUTEGO 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. G... Generała Leutnanta W. K. twierdzącego: Ze gdy końcem zapobieżenia oddaleniu Dobr Ziemſkich od Stanu Rycerſkiego Konſtytucya 1635. Roku uſtanowiła ſpoſob czynienia fundacyi Duchownych przez przyſięgę, iako *ex puro zelo*, nic za Dobra nie biorąc Fundator one oddaie Duchowieńſtwu; gdy poźnieyſze 1669. Roku Prawo chce mieć Dobra Dziedziczne na nową fundacyą *ſine conſenſu Reipublicæ contra Conſtitutiones* oddane, iako Prawu przeciwne, & *vim ordinationis* w ſobie maiące aby *nullitatis* były, tak w Koronie iako W. Xſtwie Litt: Ze iednak pomimo tych uſtaw wiele fundacyi Prawu przeciwnych ſtaneło, a Poſſeſſorowie Duchowni od maiących Przywileie *Juris caduci* do przyzwoitych Juryzdykcyi zapozwani, żadnego od Rzeczypoſpolitey niemaiąc pozwolenia, ſamym zaprzyſiężeniem, nowych wzbraniaiąc ſię fundacyi, uznaiące za prawne takowe fundacye, Dekreta na ſtronę ſwoią otrzymywać zwykli; dopraſza ſię więc U. G... wytłomaczenia: Czyli fundacye od Ru: 1669. od dnia uſtawy, kondycyą pozwolenia Stanow Rzeczypoſpolitey zachować nakazuiącey, zaprzyſiężone, a przez Konſtytucyą nieutwierdzone, ſamym zaprzyſiężeniem ſporządzone, maią bydź ważne? y czyli takowe Dobra bez pozwolenia Rzeczypoſpolitey na rzecz Stanu Duchownego rezygnowane, niektore za ſpłaceniem długow Dziedzictwo obciążaiących, przez Duchownych obięte, nie ſą złamaniem Prawa 1635. Ru: będącego w ſłowach: " *ex puro zelo et liberalitate*, nic za Dobra niewziąwſzy ? " Tudzież na Odpowiedź, w ktorey Xiądz Fauſtyn Przeor Kamaldułow *Eremu* S... twierdzi: Ze Kla-

ſztor iego maiąc fundacyę ſobie podług Prawa nadane, gdy ſprawa przez U. G... intentowana przyſzła przed Sąd Trybunału Lubelſkiego. Ten *ex controverſiis* ſądząc, fundacyą XX. Kamaldułow zgadzaiącą ſię z obiema od U. G... przywiedzionemi Konſtytucyami, a Przywiley onegoż *Juris Caduci* przeciwny tymże Konſtytucyom bydź uznał. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Ze Prawa, *pierwſze*, 1635. Ru: *Vol: III. fol:* 854. titulo: = *Ordynacya Rzeczypoſpolitey Dobr Ziemſkich Dziedzicznych* = iak ieſt w ſwoich wyrazach, nie może bydź inaczey rozumiane, tylko: że alienacya Dobr Ziemſkich od Stanu Rycerſkiego do Stanu Duchownego, przez donacye, wendycye, ſukceſſye, lub iakikolwiek pretext zabroniona: a zaś fundacye *de nova radice* tymże ſamym Prawem dozwolone, gdy kto podług przepiſu tamże będącego one uczyni; *Drugie* 1669. Ru: *Vol: V. fol:* 16. titulo: = *Dobra Dziedziczne* = będące w ſłowach: " Dobra Dziedziczne na nową fundacyą *ſine conſenſu Reipublicæ contra Conſtitutiones* oddane, iako Prawu przeciwne, & *vim ordinationis* w ſobie maiące, aby *nullitatis* były, tak w Koronie iako y W. Xwie Litt. " o tych tylko fundacyach nowych mowi, ktore *contra Conſtitutiones* naſtąpiły. *Trzecie* 1726. Ru: *Vol: VI. fol:* 488. Litt: titulo = Warunek *de non alienandis bonis* od Stanu Rycerſkiego y Mieyſkiego do Duchowieńſtwa, = Koronne Prawa reaſſumuiące a przeto w generalności na cały Kray rozciągaiące ſię, ſtoſuiąc ſię do Konſtytucyi 1635. alienacyi Dobr Ziemſkich do Stanu Duchownego zabrania, *excepta fundatione de nova radice*; *Czwarte* 1768. Ru. *fol:* 350. titulo = *O nieoddaleniu Dobr Ziemſkich od Stanu Swieckiego* = będące w ſłowach: " Konſtytucye 1635. 1669. 1726. & 1764. względem nieoddalenia Dobr Ziemſkich *favore Communitatum* Stanu Duchownego reaſſumuiemy, y od teraźnieyſzey Konſtytucyi *ſine conſenſu* Rzeczypoſpolitey fundacyi nowych y zapiſow *ſub nullitate* ichże czynić zakazuiemy. " wſzelkich generalnie fundacyi bez pozwolenia Rzeczypoſpolitey czynić zakazuie; Z tych więc Praw wynika: że fundacye *de nova radice* wedle Konſtytucyi Ru: 1635. do Ru: 1768. czynione, chociażby ſzczegulnego konſenſu ſub potwierdzenia Rzepltey przez Prawo nie miały, ważność onych naruſzana bydź niemoże. A co do Kapituł, wyſzła iuż Rezolucya Naſza za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey w Ru: przeſzłym 1780. na Memoryały Kapituły G... y U. F...

DE JURE DETRACTUS.

czyli

WZGLĘDEM OPŁATY PEWNEY KWOTY, OD SUMM CUDZOZIEMCOW, WYCHODZĄCYCH ZA GRANICE.

Videatur Uniwerſal Nro. 159.

DNIA 13. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU *w porządku piąty.*

Oprocz Tego

Pierwsza Rezolucya Nro. 92.

DNIA 20. MIESIĄCA MARCA 1781. ROKU.

REzolwuiąc Notę Jmci Pana d'E... Rezydenta S... pod dniem 11. Mieſiąca y Roku bieżących, z okoliczności zmarłego D... Szlachcica Polſkiego w S...po ktorym do kilku tyſięcy czerwonych złotych ſubſtancyi zoſtało. A Sukceſſorowie w Polſzcze mieſzkaiący żądaią: aby im była wydana, utrzymuiąc: że nic z tego maiątku odtrącane bydź nie powinno; Zapytuiącego ſię zatym: Jeżeli w Prawach Kroleſtwa, y gdzie takowa znayduie ſię uchwała, tak iaſna, y tak ciągle w exekucyi będąca, ażeby w zdarzyć ſię mogącym przypadku, rowney wzaiemności Dwor S...mogł ſię domagać. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Że ani przed Prawem 1768. ani po tym Prawie nieznayduią ſię wyrażne inne Prawa, ktoreby co względem ſukceſſyi po Cudzoziemcu Szlachcicu za granice wychodzącey ſtanowiły. A gdy wyżey wyrażone 1768. Traktatowe Prawo w Akcie Oſobnym pod tytułem: = *Prawa Kardynalne.* = w Artykule 23. *fol.* 95. będące, generalnie o Cudzoziemcach mowiąc, Cudzoziemcow ſtanu Szlacheckiego nieexcypuie; przeto po każdym *etiam* ſtanu Szlacheckiego Cudzoziemcu, ſukceſſya bez opłacenia dzieſiątego groſza z kraiu Polſkiego wychodzić niepowinna.

Druga Rezolucya Nro. 196.

DNIA 13. MIESIĄCA LISTOPADA 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Miaſta Naſzego P... do NAS KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey podany, względem kontrowerſyi *de Jure detractûs:* MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Prawo 1768. Ru. między Prawami Kardynalnemi pod Artykułem 23. położone *fol.* 95. będące w ſłowach: " *Jus Caducum* na
„ maiątek Cudzoziemca w Państwach Rzeczypoſpolitey bezdzietnie,
„ *& ſine teſtamento* zmarłego, dotąd *ad Jura Regalia* należące, na przy-
„ ſzły czas dawane nie będzie; ale Sukceſſorowie *demortui, ſubſtantiam*
„ *& omnem ſupellectilem,* iego *repetere* będą mogli: *relicta* z tego wſzyſt-
„ kiego *decima parte in natura, vel in pecunia, juxta taxam rerum,* Miaſtu lub
„ Panu mieyſca na ktorym ten Cudzoziemiec mieſzkał. „ ieſt niezbi-

tym fundamentem dla Miasta P... w pozyskaniu *Jure detractûs* dziesiątey części, po zmarłym tamże bezpotomnym Cudzoziemcu, ktorego Sukcessorowie za granicą znayduią się. Nie może temu Prawu przeszkadzać Traktat 1675. Ru. w Akcie Osobnym pod Artykułem 5. będący w słowach: " Obywatele Oboyga Stanow będą mogli po całey rozległo-
„ ści tychże *respectivè* Stanow wolnie odbierać summy dane na zastaw,
„ wszystkie inne długi, dziedzictwa y sukcessye, tudzież posagi bez o-
„ bowiązku płacenia iakiey od tego kwoty; z tym dokładem: iż to u-
„ wolnienie od płacenia *Juris detractûs* nie będzie się daley rozciągało,
„ iak do lat sześciu od daty czasu, w ktorym używanie Prawa tego
„ stronom interessowanym będzie się zaczynało; „ z dwoch przyczyn: Ze ten czas sześcioletni iuż iest skończony, powtore: że ta excepcya do Kraiow tylko od Polski, przez tenże Traktat odpadłych, stosuie się.

DE JURE RETRACTUS, *seu* PROPINQUITATIS.

Pierwsza Rezolucya Nro. 103.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA 1777. ROKU.

NA Memoryał U. M... Komornika Ziemi Ł... *fol.* 20. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 88.

DNIA 12. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Bogusława K... Porucznika w Regimencie Generała S... po upłynionym przeszło czteroniedzielnym kommunikacyi czasie bez odpowiedzi będącey, twierdzącego: Że gdy brat iego naymłodszy część wioski iesz cze niedzielney sprzedał U. L... U. żałący się iako *propinquior*, zapozwał U. L... o nieważność tranzakcyi do Ziemstwa K... Sąd ten, niezważaiąc na Prawa *de propinquitate*, Dekretem swoim ukarał U. K... Gdy więc Rezolucya Nasza za zdaniem Rady Naszey na Memoryał U. M... wypadła, wątpliwości *de Jure retractûs* czyli *propinquitatis* tłomacząca, same tylko zwyczaie y excepta Mazowieckie wzmiankuiąc, do Prowincyi tylko Wielkopolskiey ściągać zdaie się; zaczym U. K... doprasza się obiaśnienia: Jeżeli wyżey rzeczona Rezolucya y dla Prowincyi Małopolskiey służyć może? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż wyżey rzeczona *de Jure retractûs* Nasza za zdaniem Rady w Ru. 1777. wypadła Rezolucya, ma w sobie wytłomaczenie Praw, nietylko na Prowincyą Wielkopolską, ale

też na całą Koronę rozciągaiących się; ktore y przypadek sprawy U. K... obeymuią, a mianowicie Konstytucya 1768. Ru. titulo: = *Złączenie Trybunału.* = *actus bonæ voluntatis* utwierdzaiąca. Co się zaś tycze użalenia przeciwko Dekretowi Ziemstwa K... Urodzony K... ma sobie Prawami przepisaną drogę, iak ma swego popierać zażalenia.

Trzecia Rezolucya N^ro. 88.

Dnia 16. Miesiąca MARCA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał w ktorym U. G... Woyski Ziemi W... wyraża: Iż w cząstce maiątku swego kordonem Krola Jmci Pruskiego zaiętey, zakłocony z sąsiadem swoim o granice, stawił się do Sądu tamteyszego; Sąd decyzyą swoią zastanowił na tym: Czyli Polskie Prawa przepisały Sprawom Granicznym preskrypcyą? żądaiąc w tey mierze Naszey Krolewskiey za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, Rezolucyi w Sądzie swoim położenia: ktorey, przed zbliżaiącym się terminem powtornego sprawy przypadnienia, tenże U. G... od NAS KROLA y Rady &c. doprasza się. MY KROL za zdaniem teyże Rady &c. deklaruiemy: Iż żadne takowe o preskrypcyi graniczney nie znayduie się Prawo, ktoreby wszczynania Processu granicznego zabraniało.

O KOMMISSARZACH Z ASSESSORYI Y REFERENDARYI WYZNACZONYCH.

N^ro. 177.

Dnia 23. Miesiąca MAIA 1778. Roku.

ODpowiadaiąc na Notę U. Hiacyntha... *fol.* 29. *w Części I.*

O KOMMISSYACH Y REMISSACH.

z Seymu 1775. Roku.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 31.

Dnia 6. Miesiąca GRUDNIA 1776. Roku.

GDy U. Antoni w Konstytucyi ostatniego Seymu *fol.* 4. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 167.

DNIA 15. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Notę od Trybunału Głownego N... *fol.* 28. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 316.

DNIA 10. MIESIĄCA WRZESNIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Stanisław M... *fol.* 51. *w Części. I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 332.

DNIA 19. MIESIĄCA WRZESNIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. P... *fol.* 54. *w Części I.*

Piąta Rezolucya Nro. 368.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał w ktorym Urząd N... *puncto* 5. *fol.* 71. *w Części I.*

Szosta Rezolucya Nro. 370.

DNIA *także* 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jakob... *fol.* 73. *w Części I.*

Siodma Rezolucya Nro. 152.

DNIA 19. MIESIĄCA MAIA 1778. ROKU.

NA Memoryał U. Alexandra... *fol.* 115. *w Części I.*

Osma Rezolucya N^ro. 194.

DNIA 12. MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Adam... *fol.* 123. *w Części I.*

Dziewiąta Rezolucya N^ro. 235.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Woyciech... *fol.* 132. *w Części I.*

Dziesiąta Rezolucya N^ro. 46.

DNIA 5. MIESIĄCA STYCZNIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Notę Przewielebnego Biſkupa P... K... W... K... do Nas y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey o rozwiązanie wątpliwości naſtępuiących podaną. Konſtytucya Seymu Ru. 1775. *fol.* 92. pod tytułem: = *Kommiſſya do M... do rozſądzenia &c.* = dała moc Kommiſſyi wſzyſtkich ſtron pretenſye rozſądzić y ſatysfakcye komu należeć będą, wyznaczyć, z dodatkiem: że ieżeliby Miaſto M... w należących ſummach do zapłacenia nieſpoſobne znalazło ſię; U. Ł... Sędzia Ziemſki S... zaſtąpić powinien, a Kommiſſya pewny na to funduſz obmyśleć moc miała. Na fundamencie tey Konſtytucyi, Kommiſſya między rożnemi kategoryami przez ſię oſądzonemi, w kategoryi, gdzie Miaſto M... iako debitor ſummy 11000. złotych Polſkich tymże Dekretem Zaſtawnikowi przyſądzoney, nie maiąc funduſzu oney wypłacenia, dobrowolnie propinacyą w trzech domach U. Ł... tak w tey ſummie, iako y w expenſach dla ſiebie łożonych przyznało, ktorą ugodę Kommiſſya potwierdziła. UU. P... w czaſie Prawem Ru. 1776. titulo: = *Deklaracya o Kommiſſyach y Remiſſach.* = oznaczonym, Dekret wyżey rzeczoney Kommiſſyi względem lenności zapadły, zaſkarzyli; Sąd Aſſeſſorſki wrocił onych do Prawa lennego y Poſſeſſyi, uchyliwſzy tenże Dekret na ſtronę U. Ł... ferowany. UU. P... wrociwſzy ſię do Poſſeſſyi Staroſtwa M... wnoſzą przed Sądem Aſſeſſorſkim uchylenie Aktu Kommiſſarſkiego względem propinacyi w trzech domach Mieyſkich M... naſtąpionego na fundamencie, że wyiednawſzy Reſkrypt od NAS KROLA wydali Po-

 ode-

zew o kassacyą *quorumvis Actuum in contumaciam & sui praejudicium subsecutorum*, z mocy Prawa 1776. ktore zmowne y na szkodę trzeciego zapadłe Dekreta Kommissyine w swoiey exekucyi wstrzymuie. *Powtore*, że U. Ł... iako Starosta zastąpił dług Mieyski: teraz gdy odpadł od Possessyi Starostwa, UU. P... iako teraźnieysi Possessorowie oświadczyli się ten dług Mieyski zastąpić, y wzmiankowaną summę U. Ł... powrocić, końcem oddalenia go od propinacyi. *Potrzecie*, cytowali Prawa, ktore *inter facultates Civitatenses* zyski szynkowne przy Miastach zostawuią: przywiedli Konstytucye handlow, y propinacyi w Miastach Szlachcie zabraniaiące. *Poczwarte*, wnosili, że takowy Dekret więcey szkodliwy Prowentom Starościńskim niżeli Mieszczanom, ktorzy przeciwko U. Ł... aktualnemu na ow czas Staroście, nic czynić nie śmieli, a liczne Dekreta Sądow Assessorskich Starostom czynienia o krzywdy Mieyskie moc daią. *Popiąte*, że dozwolenie tey propinacyi U. Ł... iako Staroście Dekretem Kommissyinym przysądzone; więc gdy odpada od Starostwa M... powinien odpadać od wszystkiego, co zyskał iako Starosta. — Przeciwnie wnosił U. Ł... że ci z ktoremi Dekret o propinacyą zapadł, onego nie zaskarzyli, owszem przez kwity y cessye w akceptacyą weszli, i dotąd żadney prozekucyi nie czynili, a ta Kategorya nic Osoby UU. P... nie dotyką: a gdy Prawo Ru. 1776. Kommissye z poprzedzaiącey umowy rozsądzone y w akceptacyą weszłe, chociażby potym zaskarzone, y do Sądu wywołane, w swoiey mocy niewzruszone deklaruie; tym bardziey dekret takowy Kommissyiny uchylony bydź nie może, ktory ani iest zaskarzony, ani do Sądu powołany. *Powtore*, że ta we trzech domach propinacya U. Ł... Dekretem Kommissyinym utwierdzona niepokrzywdza Miasta, bo się zostało przy swoiey wolney Propinacyi: niepokrzywdza lennika, bo ma wolność oney w domu swoim Woytowskim: nie pokrzywdza *publicum*, bo z niey U. Ł... *ad onera publica* obowiązany. *Potrzecie*, że gdy Miasto trzyma tę zgodę, iako *ex facultatibus propriis* zawartą, UU. P... *Actum inter alios gestum* wzruszać nie mogą. *Poczwarte*, że U. Sędzia nie czynił tey ugody z Miastem, iako lennik, ale iako Ł... zaczym gdy Sąd Assessorski z tego obustronnego wniesienia zostaie w oboiętności; żąda Rezolucyi: Czyli U. Ł... będąc odsądzonym od Starostwa, ma się zostać przy propinacyi w trzech domach, ktorą mu Dekret Kommissarski, y Sukcessorom iego w długu ubespieczył? czyli na mocy Reskryptu y Pozwu przez UU. P... o uchylenie *quorumvis Actuum* wydanego, ma bydź od niey oddalonym, nie będąc iuż Starostą, y maiąc sobie przyrzeczone od UU. P... wrocenie summy, w ktorey mu ta propinacya puszczona? — MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze Prawo Ru. 1776. O Kommissach, Remissach y z nich wypadłych Dekretach, iest w swoich wyrazach iasne, ktore będące w słowach: " A zaś gdzieby szło o sprawę do Sądow Naszych Zadwornych Krolewskich *cum praefata Regula*

ode-

„ odeſłaną, y podług teyże reguły oſądzoną, chociażby niezaſkarżoną,
„ ſtronie ukrzywdzoney za podanym Nam KROLOWI o to Memorya-
„ łem, Reſkrypt *reſtitutionis cauſæ in integrum* do Sądow Naſzych Zadwor-
„ nych Aſſeſſorſkich expedyować z Kancellaryi Naſzych Narodowych
„ nakażemy „ nie przeciwko Dekretom Kommiſſyinym, ale przeciw-
ko Remiſſowym w Sądach Aſſeſſorſkich *cum præſcripta regula* ferowanym,
wyiednanie Reſkryptu *reſtitutionis cauſæ in integrum* nakazuie. Przeto wy-
żey rzeczony Dekret Kommiſſyiny dla U. Ł. . . iako wierzyciela y za-
ſtępcy ſummy 11000. złotych Polſkich y innych expens, propinacyą w
trzech domach Mieyſkich M. . . utwierdzaiący, ieżeli *ex propriis facultatibus Civitatenſibus* ta propinacya ieſt dozwolona, y ieżeli ten Dekret nie
ieſt przez Mieſzczan wedle Prawa zaſkarżony, w mocy ſwoiey Prawo
go zoſtawiło.

Jedenaſta Rezolucya N^ro. 112.

Dnia 24. Miesiąca KWIETNIA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał, po upłynionym Kommunikacyi czaſie, bez odpowiedzi będący, w ktorym U. Franciſzek M... dopraſza ſię obiaśnienia Prawa w naſtępuiącey okoliczności: Konſtytucya 1776. Ru: titulo = *Deklaracya o Kommiſſyach y Remiſſach* = dała moc Trybunałom Dekreta z Kommiſſyi Seymem 1775. Ru: wyznaczonych naſtąpione poznawać: Czyli więc w ſprawie do Trybunału o utwierdzenie lub uchylenie Dekretu Kommiſſyinego wprowadzoney, a przez Trybunał do pierwſzey Inſtancyi, to ieſt: do Ziemſtwa po rozſądzenie odeſłaney, zapadły z takowey Remiſſy w Ziemſtwie K. . . Dekret, może bydź brany za Trybunalſki niewzruſzony? Czyli przeciwko takowemu Dekretowi można co czynić Stronie tey, ktora uciążoną ſię bydź tymże Dekretem widzi, lub w nim opuſzczoną y nierezolwowaną przez ten ſąd Ewikcyą znayduie? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Prawo: 1776. Ru: titulo = *Deklaracya o Kommiſſyach y Remiſſach z przeſzłego Seymu wypadłych* = będące w słowach: " Oprocz zaś wyżey wyrażonych Spraw
„ gatunkow, y granicznych niżey opiſanych, przeciwko innym Dekre-
„ tom, czyli to *ex ſeriis controverſiis*, bądź rozpiſkowym, albo *paritatis*
„ *votorum*, nakoniec y na krzywdę trzeciego zmownym, niemniey kontu-
„ macyalnym, albo przez oſobę mieyſce nieprzytomnego Kommiſſa-
„ rza *intruſivè* zaſiadaiącą ſądzonym, na Kommiſſyach, Kondeſcenſyach,
„ w Ziemſtwie lub Grodzie z Remiſs tamże naſtąpionym, ktoremi ſtro-
„ na uciążoną czuć ſię będzie; wolność zoſtawuiemy czynienia w ſpra-
„ wach takowych według ſwego rodzaiu, to ieſt: *Juris Regii*, w Aſſeſſo-
„ ryi, a Ziemſkich w Trybunale, ktorych na tychmiaſt dalſzą exeku-
„ cyą wraz z Proceſſem wſtrzymuiemy. W tych zaś ſprawach Aſ-

„ ſeſſoryom y Trybunałom, niezważaiąc na żadne przez Seym, lub
„ Konſederacyą kogożkolwiek krzywdzące ziednane legalizacye, ani
„ przywięzuiąc ſię do Reguł w Kommiſſyach y Remiſſach przepiſanych,
„ poznania tego wſzyſtkiego moc daiemy; aby oneż według ſprawiedli-
„ wości y dowodow rozſądzali. A iak raz zapadnie Dekret finalny *ad*
„ *comparitionem partium ex ſeriis controverſiis*, lub po iedney kondemnacie
„ na drugim terminie kontumacyalny w Trybunale, a w Aſſeſſoryi po-
„ dług zwyczaynych Prawa w tym Sądzie ſtopniow, ferowany bedzie;
„ ten iuż niewzruſzony nigdy y nigdzie zoſtanie " ieſt w treści ſwoiey iaſnę, tłomaczenia niepotrzebuiące, y nieobeymuie innych Dekretow, tylko w ſamym Trybunale y w Aſſeſſoryi w ſprawach po Kommiſſyinych ferowane.

O KOMORNIKACH ZIEMSKICH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 343.

DNIĄ 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym U. Jan. . . *fol: 59. w Części I.*

Druga Rezolucya. Nro. 162.

DNIA 18. MIESIĄCA CZERWCA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Michała Z. . . Woyſkiego Większego Ziemi Ł. . . dopraſzaiącego ſię Nas y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey, o rozwiązanie wątpliwości w takowym zapytaniu *1mo.* Jeżeli Komornik kreacyi Sędziego Ziemſkiego w czaſie zeyścia z świata tegoż Sędziego może *actus juridicos*, tak iak za życia Sędziego wykonywać? bo ieżeli Officyaliści Grodz: w ſwym wykonywaniu Juryzdycznym uſtaią w czaſie zeyścia lub przemiany Staroſty; to y Komornik kreowany od Sędziego Ziemſkiego, w czaſie także zeyścia iegoż, uſtaćby powinien w tey mocy, ktora w pierwſzym zrzodle przez zeyście martwą ſtaie ſię, a przeto niepodobną do iey udziału. *2do.* Czy Komornik kreacyi Sędziego zmarłego, za partykularnym zaświadczeniem Podſędka Ziemſkiego, (maiącego ſwego Komornika) dozwalaiącym mu Exekucyi Dekretow w zieżdżaniu na Kondeſcenſye, y inne wykonywać *actus juridicos*; może zieżdżać na kondeſcenſyi expedyowanie, tudzież inne *actus juridicos* wykonywać? Y czy Sąd takowy ieſt legalny lub nie? Tudzież na Odpowiedź U. Antoniego Ł. . . Podſędka Ziemi Ł. . . w

ktorey tę daie explikacyą: że przy kończących się Sądach Kadencyi Trzech-Krolskiey, y zapadłych więcey dwochset Dekretach na kondescensyą, zakończył życie swoie Sędzia Ziemski Ł... wraz z iego śmiercią moc utracił U. R. . . Komornik Sędziego, exekwowania Dekretow. R. . Pisarz Ziemski, dzisieyszy Deputat Lubelski, dotąd słaby, Komornik przeszły tegoż U. Podsędka, rownie słaby będąc, poprzestał sprawować urzędu swego: Obowiązek exekwowania tak wielkiey liczby Dekretow gdy z tey okoliczności na samego U. Podsędka spadał; nie mogł zadosyć uczynić w wyexpedyowaniu Dekretow ziazdowych, Obywatelskiey rekwizycyi. Daiąc przeto Instrument na Komornikowstwo, U. R. . . wiadomemu Prawa, nic (iak wyraża) nad prawo niepostąpił. — MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey takową daiemy Rezolucyą: Ze Prawo 1420. Ru: *Vol: I. fol. 77.* titulo = *De terminis particularibus celebrandis* = będące w słowach: *In quibus Camerarii Judicum, & Subjudicum alii duo Camerarii, (videlicet Palatini, & Succamerarii) eligendi per eosdem, ad illos adjungendi, sine quibus Judex, & Subjudex, & Camerarii eorum, non habeant judicandi facultatem* tak Sędziemu iako y Podsędkowi Ziemskiemu po iednym tylko Komorniku obierać nakazuie. Przeto U. Ł. . . Podsędek Ziemiski Ł. . ., nie miał mocy ani z prawa ani ze zwyczaiu drugiego Komornika Ziemskiego instytuować.

Trzecia Rezolucya N^ro. 216.

Dnia 20. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemskiego W. . . ktory chcąc mieć dla Obywatelow Powiatu W. . . prędzey administrowaną sprawiedliwość w expedyowanych Kondescensyach, zanosi swe żądanie do Nas KROLA y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey: Aby Sędzia y Podsędek, miał moc pozwoloną po dwoch instrumentować Komornikow, ktorzyby rotą Sędziego wykonawszy przysięgę, expedyować mogli Kondescensye: a tych decyzyą gdyby się nie kontentowała strona; iżby w zupełnym Sądzie poznawana była. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze iuż wyszła w podobnym zapytaniu, na Memoryał Ziemstwa B. . . Nasza za zdaniem Rady w Ru: 1776. dnia 26 Listopada Rezolucya, będąca w słowach: " Ponieważ żądanie U. Leona S. . . Sędziego Ziem-
„ skiego B. . . imieniem swym, y wspoł Obywatelow Woiewodztwa B. . .
„ w Memoryale do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey poda-
„ nym wyrażone, względem wydania deklaracyi pozwalaiącey U. Sę-
„ dziemu y Podsędkowi B. . . przybrania Komornikow; należy do wła-
„ dzy Prawo stanowiącey, a Rada Nieustaiąca w legislacyą wdawać się

„ nie ma daney ſobie mocy: przeto że uſkutecznione bydź niemoże, MY „ KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy " Taż ma ſłużyć za Odpowiedź y Ziemſtwu W...

O KOMPROMISSACH, *alias* SĄDACH POLUBOWNYCH.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 254. *ſub lit: B.*

DNIA 15. MIESIĄCA LIPCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy, w ktorym Sąd Ziemſki Z. .. *fol:* 42 *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 347.

DNIA 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, do Nas y Rady &c. *fol. 61. w Części I.*

O KONDEMNATACH Y PUBLIKATACH.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 291. *ſub lit:* A.

DNIA 8. MIESIĄCA SIERPNIA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Ziemſtwa O. . . *fol:* 45. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 72.

DNIA 13. MIESIĄCA MARCA 1778. ROKU.

NA Memoryał do NAS y Rady przy Boku Naſzym. . . *fol. 100. w Części I.*

...

Trzecia Rezolucya N^ro. 170.

DNIA 12. MIESIĄCA LIPCA 1779. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U... G...iako do ſuſcepty w Kancellaryi Z... obowiązanego, dopraſzaiącego ſię rozwiązania wątpliwości naſtępuiącey.

Po

Po Dekrecie naſtąpionym przez iedną ſtronę zaappellowanym, a przez drugą trzymanym, chociaż dopuſzczona w nim będzie appellacya, gdy ſtrona Dekret utrzymuiąca na ſtronie wyrokom onego nie uiſzczaiącey ſię Kondemnatę w Kancellaryi zechce mieć przyiętą; Jeżeli takowa Kondemnata na terminie dość czynnym ma bydź przez Kancellaryą przyięta? lub nie? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze gdy przez ſtronę lub ſtrony założona od Dekretu appellacya, przez Sąd nie będzie dopuſzczona, iako takowy Dekret exekucyą ſwoią mieć powinien; tak też na terminie dość czynnym gdy nie naſtąpi ſatysfakcya, publikata w Kancellaryi według Dekretu przepiſu naſtępować powinna: a zaś, gdy założona appellacya od Sądu będzie dopuſzczona; iako takowy Dekret exekucyi ſwoiey bez rozeznania dopuſzczoney appellacyi mieć nie może, tak też y na terminie dość czynnym publikata z takowegoż Dekretu naſtępować nie powinna.

Czwarta Rezolucya N^ro. 396.

DNIA 14. MIESIĄCA LIPCA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Ziemſtwa R... zapytuiącego ſię w naſtępuiącym przypadku: Gdy kto przewiedzie Proceſs *reſpectu deoccupationis bonorum*, y na mocy tegoż Proceſſu zatraduie te Dobra, y one w Poſſeſſyi trzyma; Czyli takowym Proceſſem może w Sądzie *arcere a loco ſtandi?* MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze gdy przewiedzionego Proceſſu mocna *per traditionem & Poſſeſſionem bonorum* naſtępuie exekucya, ktora dopełnia dochodzącemu żądaney ſatysfakcyi, a naſtąpiona exekucya powagą Sądu oznaczona, łagodzi niepoſłuſzeńſtwo w ſtawieniu ſię Sądowi, do ktorego była ſtrona od powodowey zapozwaną; Przeto Proceſs taki *à loco ſtandi* w Sądzie *arcere* nie powinien.

Piąta Rezolucya N^ro. 421.

DNIA 15. MIESIĄCA WRZESNIA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. N... V... R... Grodzkiego S... z Urzędu ſwego czyniącego, w ktorym dopraſza ſię rozwiązania okoliczności naſtępuiącey. Na Obywatelu przez decyzyą Sądu Grodzkiego ſtaneła *pœnalitas* ſiedzenia wieży: ten, w czaſie Seymikow Poſelſkich obrany ieſt Poſłem. A że czas ſiedzenia wieży ieſzcze nie minął; więc Kancellarya

Grodzka zapobiegaiąc tłomaczeniu Prawa, *in termino ſatisfactorio* naſtąpić mogącemu, dopraſza ſię NAS KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey, ażeby Prawo 1678. Ru. *Vol. V. fol.* 565. titulo = *Securitas WW. Senatorow y Poſłow Ziemſkich* = będące w słowach: " Waruiąc „ to *in poſterum*, gdyby kto na WW. Senatorach y Posłach Ziemſkich, „ *ſub tempus per legem exemptum*, Dekret lub kondemnatę otrzymać wa- „ żył ſię, ma takowy *ſuccumbere pœnæ mille marcarum Polonicarum in re-* „ *geſtro Dominorum Senatorum & Nuntiorum vindicandæ.* „ było wytłomaczone. Czyli na mocy tey Konſtytucyi, Kancellarya Grodzka *in termino ſatisfactionis* może przyiąć Kondemnatę na Posle, albo nie? i czyli Dekretu *in termino ſatisfactorio* Kondemnatę przyiąć nakazuiącego; czyli Prawa, przyięcia teyże Kondemnaty broniącego, Kancellarya Grodzka trzymać ſię powinna? MY KROL za zdaniem Rady &c. taką daiemy Rezolucyą: Iż wyżey rzeczonego Prawa przepiſy, ſą doſyć iaſne y wyraźne, ktore Kancellarya Grodzka zachować ieſt obowiązana, iż Kondemnata przyięta bydź nie może w tym przypadku na Posle.

Szoſta Rezolucya N^ro. 123.

DNIA 4. MIESIĄCA MAIA 1781. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Woyciecha K... Piſarza Grodzkiego D... *ex munere Officii* czyniącego, dopraſzaiącego ſię rozwiązania wątpliwości o Prawie w naſtępuiących przypadkach. *1mo.* Piotr w ſprawie uczynkowey pozwał do Grodu, Grod wyznaczył ziazd na grunt dla wysłuchania świadectw. Vices Gerent zieżdża do słuchania świadectw, ale nie przyſtąpiwſzy do onych na Pawle chcącym ſądzenia ſię, piſze Kondemnatę; Paweł żali ſię o to y przychodzi do Sądu, zaraz chcąc poznania takowego Proceſſu; Piotr także przychodzi, chcąc nakazania uſkutecznienia pierwſzego Dekretu, y Pawła chcąc mieć pod Proceſſem, żąda: aby poznanie Proceſſu, na termin ziazdu było oddane; Ztąd wynika nakazanie powtornego ziazdu, ale oraz zachodzi wątpliwość z Konſtytucyi 1726. ktora mowi: Ze *non cognito negotio non poteſt ſufferri proceſſus*; czyli ona chce nie tylko za poznaniem ſprawy, ale też aż za zupełnym rozſądzeniem poznania Proceſſu? Czyli też każe w takim przypadku za poznaniem tylko ſprawy bez odſyłania na termin ziazdu poznawać Proceſs? *2do.* Oſoba Sądowa maiąca na ſobie Proceſs do poznania Sądowi temu w ktorym zaſiada przyzwoity, gdy w początku Kadencyi Sądow przez wyrok uwolni ſię od Proceſſu; czy może na teyże Kadencyi do ſądzenia poniżſzych ſpraw zaſiadać? MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: *Ad 1mum.* Ze wyżey rzeczone 1726.

Ru. Prawo będące w słowach: " Tudzież nie może *ante cognitionem ne-* „ *gotii* zachodzić *sublatio Processûs, sub nullitate ejusmodi cassationis.* „ nie inaczey ma bydź rozumiane, tylko: że w ten czas za poprzedzaiącą kognicyą sprawy pryncypalney do rozpoznania Processow przystępować nakazuie, kiedy przy wprowadzoney do Sądu sprawie pryncypalney razem przychodzi Processu rozpoznanie. Ta zaś *negotii principalis* kognicya, przez wprowadzenie do Sądu sprawy, gdy będzie do poznania Processu dostateczna; w ten czas chociażby sprawa pryncypalna iescze swoiey finalney decyzyi mieć nie mogła, Sąd o Processie sądzić może: *Ad 2dum.* Ze Osoba Sądowa, iak prędko od Processu legalnym sposobem uwolnioną zostanie, natychmiast Urząd swoy Sądowy odprawować może.

Siodma Rezolucya N^ro. 247.

DNIA 8. MIESIĄCA STYCZNIA 1782. ROKU.

REzolwuiąc Memoryały, tak W. niegdy D... Woiewody K... podaiącego do Rezolucyi Naszey y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey przypadek następuiący: Ze gdy U. O... Sędzia Ziemski K... Dekretem Trybunału Koronnego Lubelskiego na wieżą y grzywny został osądzony, a termin zasiadania wieży w sam dzień zaczynaiącey się Kadencyi Sądow Ziemskich K... przypadał: Obywatele Woiewodztwa K... ażeby przerwaniem ciągu sprawiedliwości skrzywdzeni nie byli, wymogli na stronie otrzymuiącey z U. Sędzią Ziemskim assekuracyą: że mu zasiadania w Sądowym mieyscu, aż do rozpoznania pomienionego Dekretu tamować nie będzie y siedzenie wieży daruie. Gdy zaś U. Sędzia Ziemski wydawszy przeciwko temuż Dekretowi termina, nie mogł zapłacić nakazanych grzywien, dla niewdania się w akceptacyą: strona przeciwna na tymże terminie otrzymała Kondemnatę. Ztąd wynika zapytanie: Czyli otrzymana Kondemnata, (ktora wyżey wyrażoną assekuracyą, ręką stron podpisaną, lubo nie autentyczną, iednakże powagą y podpisem Senatorow stwierdzoną, *ex actu bonæ voluntatis* zeznaną ostrzeżoną została) może czynić tamę U. Sędziemu do wykonywania Sędziowskich obowiązkow? Jako też U. O... Sędziego Ziemskiego K... podaiącego interessu opisanie w teyże samey osnowie y zapytaniu, co y W. niegdy D... Woiewoda K... doprasząiącego się: ażeby zapytanie, troskliwego o nieprzerwanie ciągu sprawiedliwości zgasłey pamięci Męża, iak nayprędszą było załatwione Rezolucyą. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Ze gdy się kto zobowiąże: że Sędziemu Processem na nim otrzymanym, do sprawowania funkcyi Sę-

dziowskiey szkodzić nie będzie, chociażby takowa assekuracya ręczna była, Sędzia na takowym zabeśpieczeniu mocen iest y winien będzie odbywać sądowe powinności swoie.

Osma Rezolucya Nro. 269.

Dnia 8. Miesiąca LUTEGO 1782. Roku.

GDy U. Piotr K... Podsędek Ziemski G... zaskarzą UU. Sędziego y Pisarza Ziemskich G... przez Memoryał do NAS KROLA y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podany w okoliczności takowey: Przypadła w Sądzie Ziemskim G... sprawa U. Antoniego K... przeciwko Sukcessorom y Wierzycielom swoim, do ktorey żałący się U. Podsędek Ziemski G... lubo z żadnego źrzodła nie należący, terminami pociągniony został; Za przywołaniem takowey sprawy, U. Podsędek dopełniaiąc przepisu Prawa, zaprosić chciał na mieysce swoie Subdelegata, ale gdy U. K... nie wymagał zapisania od niego stawieństwa, nieskończywszy komparycyi, dla zarzuconey przez Instygatora Sądowego U. N... Kondemnaty, tenże sam wpis został puszczony w kontynuacyą. Przypadł potym drugi wpis U. C... przeciwko U. K... tu znowu U. K... lubo niemiał terminu, iako Powod zapisał się, y na ten sam termin zapisania stawienictwa, tak od tych, ktorzy iuż pod pierwszym w kontynuacyi będącym stawili się, iako też od U. Podsędka zapisania komparycyi domagał się: na co gdy odpowiedziano, że nikt na ieden termin dwoiakiego wymagać stawienictwa nie powinien; dla rozwiązania tego między stronami sporu, ustęp oznaczony został: na ktorym gdy na iednę sentencyą zgodzić się nie można było, U. Podsędek z ustępu (ile iuż w noc pożno było) wyszedł, spodziewaiąc się: że czas te przeciwne zdania pogodzić potrafi. Pozostali dway Sędziowie, nie dawszy rezolucyi, czyli na ten termin ma bydź koniecznie pisana komparycya, wszystkich w terminie U. K... umieszczonych, a pod pierwszym wpisem komparycyą piszących, wzdawać przez sentencyą swoią na to wydaną dozwolili. Ktory to wyrok gdy przez dwoch Sędziow ogłoszony został, niechcąc pod ciężarem takiego Processu zostawać, stawienictwo strony tak od siebie, iako y U. Podsędka zapisać chciały; lecz y to powtornym wyrokiem dozwolone niebyło: Ten więc *Actus* bez bytności U. Podsędka, bez zasadzonego Subdelegata, bez publikacyi przez Woźnego nastąpiony, lubo sam przez siebie iest nieważnym; przecież aby na następuiącey Kadencyi ta okoliczność nie stała się przyczyną zwłoki sprawiedliwości, doprasza się U. K... Podsędek Ziemski G. o deklaracyą: Czyli ten niby Procefs, w niepewnym Sądzie, bez terminu otrzymany, przez Woźnego niepublikowany, od

spra-

ſprawowania Urzędu Podſędkowſkiego wſtrzymywać go może? MY KROL za zdaniem Rady &c. na Memoryał wyżey wyrażony po upłynionym czaſie bez odpowiedzi będący naſtępuiącą daiemy Rezolucyą: Iż Ziemſtwo G. . . powinno znać Prawo przepiſuiące w Koronie komplet trzech Oſob w Ziemſtwie; dway zaś Sędziowie bez trzeciego podczas Kadencyi ſądowey, niemaią żadney mocy wydawania wyrokow, y Kondemnata bez Kompletu ſądowego podczas Kadencyi ſądowey na kimkolwiek otrzymana prawna bydź niemoże. Ze zaś z niezgody Oſob Ziemſtwo G. . . ſkładaiących, adminiſtracya ſprawiedliwości cierpi pokrzywdzenia, przeto za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey rekwiruiemy namienione Ziemſtwo: ażeby zgodnie y przyzwoicie Kadencye ſądowe odbywało. A U. Podſędek Ziemſki G. . . powinien znać obowiązek Prawa, iż w każdey ſprawie Sędziego dotykaiącey Subdelegata na mieyſcu ſwoim zaſadzać ieſt obowiązany, gdyż przykład zrywania Kompletu ieſt rzeczą naganie podległą.

O KONWIKCYACH W SPRAWACH KRYMINALNYCH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 173.

DNIA 20. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Leona. . . iako na Sądach Woytowſkich N. . . *fol: 28. w Częśći I.*

Druga Rezolucya Nro. 84.

DNIA 24. MIESIĄCA MARCA 1778. ROKU.

NA Memoryał, w ktorym Urząd Grodzki L. . . *fol: 101. w Części I.*

DE LEGE SUMPTUARIA.

Videatur Uniwerſal Nro. 119.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU. *w porządku trzynaſty.*

Oprocz Tego

Rezolucya Nro. 227.

DNIA 30 MIESIĄCA LISTOPADA 1781. ROKU.

REzolwuiąc wnieſienie przez KK. . . w Radzie przy Boku Naſzym uczynione względem wytłomaczenia Prawa Ru: 1780. pod tytułem:

= *Ponowienie Praw zbytki tamuiących* = czyli tym Prawem zakazane iest noszenie tych sukien z materyi bogatych, ktore kto miał kupione przed Rokiem 1780.? MY KROL za zdaniem Rady &c. odpowiadamy: Jako Prawo na czas przyszły zawsze stanowi się, tak y te Prawo na przyszłość ma służyć.

DE LITIS EXPENSIS.

Nro. 231.

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy dnia 25. Kwietnia *puncto 5to. fol: 38. w Części I.*

O MAIĄTKU INTESTATORUM SPIRITUALIUM,

y o nieoddaleniu Dobr Ziemskich od stanu Swieckiego: y o sukcessyi po Duchownych Szlachcie y nie Szlachcie: niemniey o sukcessyi po Kawalerach Maltańskich.

Pierwsza Rezolucya Nro. 71.

DNIA 4. MIESIĄCA MARCA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. R. . . *fol: 13. w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 239.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

NA Memoryał w ktorym U. Jan. . . *fol. 133. w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 240.

DNIA *także.* 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego R. . . *fol: 134. w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 186.

DNIA 21. MIESIĄCA WRZESNIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Ziemstwa R. . . zapytuiącego się Nayprzod: Gdyby się trafiło, że Opat Zakonny niebędąc stanu Szlache-

ckiego, miał z Siostry swoiey rodzoney Sukcessorow Szlachtę, y ci na mocy Prawa 1768. dochodzićby chcieli po tym Opacie Sukcessyi; iaka Sądowa Rezolucya w takim przypadku bydźby powinna? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: *Ad unum.* Ze lubo wyżey rzeczone 1768. Prawo *fol: 550.* titulo = *O nieoddaleniu Dobr Ziemskich od stanu Swieckiego* = po zmarłych Osobach Duchownych stanu Szlacheckiego dla Sukcessorow Szlachty iest uchwalone; nieosłabia iednakże innych Praw, wedle ktorych po zmarłey Osobie Duchowney iakieykolwiek kondycyi, bliżsi iakieykolwiek kondycyi Sukcessorowie z mocy Prawa natury do Sukcessyi należeć maią, ktora Rezolucya tylko do takowych przypadkow ściągać się ma.

Piąta Rezolucya Nro. 381.

Dnia 9. Miesiąca CZERWCA 1780. Roku.

GDy W... B... K... W... K... z przyczyny nie obiętego Prawem 1768. Ru: titulo = *O nie oddaleniu Dobr Ziemskich od stanu Swieckiego* = przypadku, udaie się do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey po Rezolucyą, ktory iest takowy — Sukcessorowie niegdy Xiędza R... w Kościele Archipresbiteryalnym Altarysty, Mieyskiey kondycyi, o substancyą po tymże Xiędzu pozostałą, Exekutorow przez Konsystorz postanowionych zapozwali do Grodu K... — W ktorym ciż Exekutorowie excypowali się od tego Sądu, mowiąc: Ze Konstytucya 1768. Ru: *fol: 550.* titulo = *O nie oddaleniu Dobr Ziemskich od stanu Swieckiego* = obeymuie tylko stan Duchowny Szlachecki, a nie Mieyski. Jakoż Grod przez Dekret swoy pod dniem 19. Czerwca Ru: przeszłego, nie uznał Forum Sądu swego w tey sprawie: Z racyi: Iż rzecz idzie o substancyą po Xiędzu stanu Mieyskiego. Po oddaleniu przez Grod tey Sprawy od Sądu swego, pozwali rzeczeni Sukcessorowie Exekutorow do Urzędu Radzieckiego Miasta K...; gdzie znowu pomienieni Exekutorowie iak y w Grodzie excypowali się *á Foro*: Lecz Sąd Radziecki Miasta K...Dekretem swym dnia 3. Sierpnia Ru: przeszłego zapadłym, uznał *Forum* Sądu swoiego przyzwoite, y w Sprawie postępować nakazał. Od tego Dekretu Exekutorowie appellowali do Sądow Naszych Zadwornych Koronnych, y Sprawa iest wprowadzona. Z opisanego w tym sposobie przypadku wynika takowe zapytanie: Ktory Sąd dla Sukcessorow po Xiędzu zmarłym Stanu Mieyskiego ma bydź należny? Sukcessorowie mowią że Mieyski, a przez appellacyą Sąd Zadworny Koronny: Ile że Rezolucya Nasza za Zdaniem Rady na Zapytanie Ziemstwa R... w Ru: 1779. 21. *7bris.* wydana deklarowała: Ze Sukcessorowie po Xiędzu nie Szlachcicu, takież maią dobrodzieystwa Prawa sukcedowania, iakie maią y Sukcessorowie po Xiędzu Szlachcicu podług wyżey wzmianko-

waney 1768. Ru: Konſtytucyi. Gdy więc iuż ieſt Rezolucya względem Sukceſſyi, dla Sukceſſorow po Xiędzu nie Szlachcicu; dopraſza ſię W. . . K...W...K... z powinności Urzędu ſwego, determinuiącey ieſzcze Rezolucyi: W ktorym Sądzie,takowego gatunku Sukceſſyi,maią dochodzić Sukceſſorowie? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey odpowiadaiąc na tę Notę W. B. . . K. . . W. . . K. . . Męża biegłego w Prawie a z powodu delikatności nieſkażonego Sumnienia, zapytuiącego ſię w przeczytanym dopiero przypadku, naſtępuiącą daiemy Rezolucyą. Jeżeli po zmarłym Xiędzu nie Szlachcicu Oſoby Exekutorow do pozoſtałego maiątku wyznaczone od Zwierzchności Duchowney, lub przez nią zaapprobowane Juryzdykcyi Mieyſkiey niepodlegaią; maiątek w rządzie Exekutorow będący pod tąż Juryzdykcyą nie znayduie ſię; Sprawa takowa, chociaż *ex actoratu* Oſob Mieyſkich, do Sądow Mieyſkich a naſtępnie do Aſſeſſorſkich należeć nie zdaie ſię, a to z mocy wielorakich Praw, ktore *actori ſequi Forum Rei* nakazuie: Zwłaſzcza gdy Konſtytucya 1768. Ru: titulo = *O nie oddaleniu Dobr Ziemſkich od ſtanu Swieckiego* = *fol: 551.* w ſłowach " *In quantum*by zaś baczyli Sukceſſorowie w czym „ krzywdę ſwoią na ow czas *recurrendo* do Prawa, maią mieć *Forum* z „ Dziekanem, &c *cum Officio Loci Ordinarii* w Ziemſtwie lub w Grodzie, w „ ktorych to Sądach *indilate* odpowiadać powinni, to ieſt tam, w kto- „ rym Woiewodztwie y Ziemi *demortuus* znaydował ſię." od Sądu Juryzdykcyi Mieyſkiey wyimuie. Ktora to Konſtytucya przez Rezolucyą Naſzą za zdaniem Rady, dogadzaiąc Prawu natury, wytłomaczona, nawet Sukceſſorow po Xiędzu nie Szlachcicu mocą ſwoią obeymuie.

Szoſta Rezolucya N^ro. 46.

Dnia 12. Miesiąca STYCZNIA 1781. Roku.

ROzważaiąc pilnie rzecz, względem zapytaney po Kommendorze P... S... niedawno zeſzłym Sukceſſyi, w Memoryale Wielebnego Xiędza S. . . Kanonika Ł. . . do Nas KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey podanym; między dowodami rzecz tę obiaśniaiącemi przełożone były przyczyny fundamentalne: iako to, że Kawalerowie Maltańſcy nietylko należą *ad corpus eccleſiaſticum*, ale aktualnemi ſą Zakonnikami, obowiązanemi ślubami Zakonnemi; y takim był Kommendor P. . . S. . , a zatym ſukceſſya po nim iako po Duchownym bez Teſtamentu zeſzłym, dyſponowana bydź ma; daley że Kommenderya P... fundowana ieſt przy Kościele ſzpitalnym S. Jana, przez Mieczyſława Xcia. Polſkiego y Radwana Biſkupa Poznańſkiego pierwiaſtkowo założonym y upoſażonym; że przy tym Kościele byli nayprzod Krzyżacy y Templaryuſze, a po ich znieſieniu erygowana Kommenda dla Maltańſkich Kawalerow, oraz poſtanowiony ieſt Proboſzcz tegoż Kościoła, między ktorym a Kommendo-

mendorem o dochody, y dopełnienie obowiązkow fundufzowych, zachodziły często fprzeczki, że Kommendorowie ci P... obowiązani brać inftallacyą fwoię w Katedrze Poznańfkiey, y mieyfce maią w Chorze, między Prałatami y Kanonikami: obligowani fzpital utrzymywać, Wikaryufza do Kościoła Katedralnego uftanawiać y płacić. Jakoż tenże fam zmarły Kommendor P... S... dnia 25. Lutego 1749. uroczyście w Kościelę Katedralnym P... inftallował fię, y mieyfce w Chorze między Prałatami y Kanonikami obiął; tegoż Roku Wikarego do Kościoła Katedralnego, ktoryby go w funkcyach Kościelnych zaftępował, prezentował, y prowizyą dla niego trzyfta złotych w Konfyftorzu P... zapifał. W czafie zaś gdy z tych obowiązkow chciał fię wyłamywać, rzecz iako z Duchownym wytoczyła fię do Rzymu; gdzie Dekret 1754. dnia 19. Stycznia naftąpił; kweftyą względem podległości, y dopełnienia obowiązkow Kommendora P... na ow czas będącego przerzeczonego S... rezolwuiąc, uznał: że tenże Kommendor podlega Juryzdykcyi mieyfcowego Bifkupa, y dopełniać obowiązkow początkowym teyże Kommenderyi uftanowieniom przywiązanych powinien; iako też utrzymywać fzpital, y Wikarego przy Katedrze, nakoniec obowiązany ieft inftallować fię w teyże Katedrze: Dla lepfzego obiaśnienia tego intereffu złożone były autentyczne dowody: Iż Jan Wężyk Bifkup Poznańfki Xcia Zygmunta Karola Radziwiłła, Kawalera Maltańfkiego za nominacyą Krolewfką dnia 25. Lutego 1625. na Kommenderyą P... iako na *beneficium* Kościelne, inftytuował; a po iego śmierci Jędrzey Szołdrfki także Bifkup Poznańfki dnia 20. Junii 1643. na tęż Kommenderyą rownie Jana Offolińfkiego Kawalera Maltańfkiego inftytuował. Okazany także Dekret Nuncyaturfki Ru. 1745. między Sukcefforami krwi Francifzka Kowalfkiego Kawalera Profeffa Maltańfkiego; przez ktory Dekret Sukceffya po nim, iako po Zakonniku przyfądzona ieft Zakonowi Maltańfkiemu. A że Plenipotent iego miał moc dyfponowania piątą częścią tey fukceffyi, więc tę piątą część Sukcefforom krwi zmarłego Kawalera wydać Dekret nakazał. Do tego ftofowana ieft Rezolucya Kongreffu Bifkupow z mocy Prawa 1775. dla uczynienia dyfpartamentu *fubfidii charitativi* zgromadzonego, na ktorym Kawalerowie Maltańfcy do przykładania fię *ad fubfidium charitativum* (iako należący do Stanu Duchownego) fą obowiązani, y aktualnie w tym obowiązku uifzczaią fię. Z tych więc flufznych dowodow gdy fię okazuie: że Kommendor P... Juryzdykcyi Duchowney podlega, iako Duchowny, między Prałatami y Kanonikami *Stallum* pofiada, gdy nadto Prawa 1775. *fol.* 83. y 1776. *fol.* 13. Kommendorow zawfze pod Prawem y Juryzdykcyą Kraiową przyzwoitą chcą zoftawiać; MY KROL za zdaniem Rady &c. w przypadku zapytania fię o fukceffyi po zefzłym Kommendorze S... deklaruiemy: Iż ta podług przepifu Prawa 1768. o Sukceffyi po Duchownych trzy czę-

ści dla Sukcessorow krwi, a czwartą dla Kościoła determinuiącego, dyſponowana bydź ma.

DE MATRIMONIO CLANDESTINO.

Nro. 295.

DNIA 22. MIESIĄCA MARCA 1782. ROKU.

ODpowiadaiąc na Notę w ktorey Jmć Pan B... Rezydent Nayiaśnieyſzego Krola Jmci P... żąda Rezolucyi w zapytaniu naſtępuiącym: Czyli żona pod władzą męża zoſtaiąca, chociażby zamężcie iey taiemnie było uczynione, może bez aſſyſtencyi męża lub naybliżſzego z krewnych, czynić tranzakcye ważne? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż żona publicznie zaślubiona, y imie męża noſząca, iak y iakowe tranzakcye czynić może: ſą iaſne Prawa Polſkie. Taiemne zaś małżeńſtwa żadnym Prawem Polſkim nie ſą upoważnione, To ieſt: gdy żona taiemnie zaślubiona, publicznie zaś imie wdowy, lub po rozwodzie przeſzłego męża noſząca, y tegoż imienia w Aktach y tranzakcyach używaiąca, zapewnia powſzechnie publiczność o nieodmienionym ſtanie ſwoim, a tak na wierze tey publiczney, podług Praw wdowom ſłużących tranzakcyom zawartym taiemność zamężcia, ważności ubliżać nie powinna.

NOTA: *Ta Rezolucya była na Seymie 1782. Roku zaſkarżana.*

O MEMORYAŁACH DO RADY NIEUSTAIĄCEY PODAWANYCH.

Nro. 118.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Sąd Ziemſki K... *puncto 6to. fol.* 107. *w Części I.*

DE MODERAMINE PER JUDICIUM.

Nro. 361.

DNIA 9. MIESIĄCA MAIA 1780. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Jozefa S... dopraſzaiącego ſię obiaśnienia naſtępuiących wątpliwości. *1mo.* Ponieważ Rezolucya Naſza za zda-

niem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey pod dniem 15. Lipca 1777. Roku wydana, tłomacząca Prawo względem przyſądzania expens prawnych lub też nadgrod, ſzkod y wydatkow gruntowych, ma w ſwoich wyrazach: Iż podaney w Regeſtrze ſummy takowey po zaprzyſiężeniu oney, żaden Sąd moderować y umnieyſzać niema mocy y Prawa. Gdyby więc Poſſeſſor Dobr w porządku czynienia kalkulacyi, tak z Prowentow wybranych, iako też na reparacye, expenſa grontowe, y prawne wydatki, regeſtra ſprawiedliwie ſpiſane, y przed Sąd podane, przyſięgą ſtwierdzić żądał; ieżeli Sąd iako kalkulacyą takowego rodzaiu iuż nie po zaprzyſiężeniu, lecz przed przyſięgą ma Prawo y moc moderować? 2do. Poſſeſſorowi biorącemu ſię do przyſięgi na właſne regeſtra, tak na percepte iako na expenſa podięte; czyli może Sąd oney niedozwalać, y iuż nie na expenſa przez Sąd umnieyſzone z pokrzywdzeniem Poſſeſſora, ale tylko na ſamę percepte przez tegoż Poſſeſſora podaną, czyli ma moc przyſięgę nakazać? y gdyby Dekreta w tym przypadku zapadły, ieżeli Poſſeſſora mogą ucifkać? Tudzież Odpowiedz U. S... M... ſwoim y innych Konſukceſſorow imieniem na podane przez U. S... wątpliwości, twierdzącego. *Ad 1mum.* Nie przeczy U. M... że po wykonanym iuramencie zmnieyſzać wydatki byłoby rzeczą nieſłuſzną: lecz gdy ktory Poſſeſſor nic nowego, albo pożytecznego grontowi nie wybuduie, a ſtrona onemu przeciwna w podanych wydatkach doſtrzega ſwego uſzkodzenia, y to świadectwy dowodzi; po takich dowodach, czyli może bydź kto puſzczony do przyſięgi, czyli też przed przyſięgą Sąd ma moc wydatki moderować, y one według dowodow zmnieyſzyć? *Ad 2dum.* Gdy kto poſiada Wieś iakową prawem dożywotnim, winien ieſt opłacać prowizye od długow też Dobra obciążaiących: a gdy odſtępuie od prawa dożywocia ſobie ſłużącego; czyli ze wſzyſtkich Prowentow dać kalkulacyą powinien tey Wſi Dziedzicom, czyli też Dziedzice przyiąć powinni kalkulacyą tak, iak chce, y rachuie ſobie bywſzy przed receſſem Wſi iakiey Pan dożywotni? MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey oświadczamy: Ze wyżey rzeczona Naſza y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey Rezolucya, do tego tylko ściąga ſię przypadku, kiedy ſtrona za wyrokiem ſądowym pretenſye ſwoie przyſięgą ewinkować będzie, w ten czas Sąd pretenſye takowe moderować lub umnieyſzać, iako przyſięgą ewinkowane żadney mocy y prawa mieć nie może: względem zaś pretenſyi takowych, ktore ieſzcze nie ſą za wyrokiem Sądowym przez przyſięgę ewinkowane; Sąd ma zupełną władzę bądź przez iurament, bądź przez inne dowody y odwody wedle praw y ſprawiedliwości rezolwować, y one rozſądzać.

DE NOVITER REPERTIS DOCUMENTIS.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 369.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym UU. Jozef, Antoni, y Konſtanty ... *fol.* 72. *w Części I.*

Druga Rezolucya. N^ro. 159.

DNIA 22. MIESIĄCA MAIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym Sąd Ziemſki K... *fol.* 116. *w Części I*

Trzecia Rezolucya N^ro. 226.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemſkiego O... *puncto 1mo. fol.* 129. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya N^ro. 309.

DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na zapytanie ktore Sąd Ziemſki Ł... *fol.* 148. *w Części I.*

Piąta Rezolucya N^ro. 54.

DNIA 12. MIESIĄCA STYCZNIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemſkiego Z... do NAS y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey w naſtępuiących punktach zanieſiony:

ny: *2do.* Tenże Sąd Ziemſki Z... podaie do rozwiązania następuiącą z Prawa okoliczność: Konſtytucya 1768. dozwala *ex noviter repertis* czynić przeciwko Dekretom Trybunalſkim w Ziemſtwie, tym ſpoſobem: Iż Ziemſtwo, ieżeli uzna *noviter reperta* bydź dobre y ſprawę ewinkuiące, tedy ſtronę do przyſięgi na to: iako tych dokumentow *circa communicationem* nie miała, przypuści, y ſprawę *in integrum* przywrociwſzy, oſądzi. Z tey okoliczności ieſt zapytanie pierwſze; Gdy wſzyſtkie Prawa *ad futura non autem ad præterita* ſą ſtanowione; czyli na mocy tego Prawa przeciwko Dekretom Trybunalſkim od Konſtytucyi 1768. wyżſzym, godzi ſię czynić w Ziemſtwie? Drugie Gdy Konſtytucya 1768. w Rocie *ſuper noviter reperta* dołożyła w te ſłowa: " Jako tych dokumentow *circa communicationem* nie było. " więc zdaie ſię dozwalać, poznawać tylko Dekreta Trybunalſkie takie, ktore po dopełnioney *in minoribus ſubſelliis* kommunikacyi naſtąpiły: A że przed Rokiem 1768. kommunikacyi w ſprawach niebywało; więc zatym wypływa, że Dekretow Trybunalſkich przed Konſtytucyą 1768. naſtąpionych, poznawać Ziemſtwom z mocy nowo wynalezionych Dokumentow nie ma bydź wolno. Lecz naprzeciw takowemu wnioſkowi wypada pytanie: Gdy Konſtytucya 1768. przeciwko Dekretom Trybunalſkim, *ex vi noviter repertorum* w Ziemſtwie tylko czynić dozwoliła, niewyłączaiąc żadnych Dekretow; gdzieżby więc przeciwko Dekretom Trybunalſkim przed Konſtytucyą 1768. naſtąpionym, czynić wolno było, ieżeliby Ziemſtwa ſame tylko Dekreta po Konſtytucyi 1768. Ru. naſtąpione poznawać miały? Zdaie ſię tedy, iż Ziemſtwa na fundamencie Konſtytucyi Ru. 1768. ſą Sądem uniwerſalnym na wſzyſtkie Dekreta Trybunalſkie, by naydawnieyſze, mocą nowo wynalezionych Dokumentow zaſkarżone. Lecz gdy tak ieſt, potrzeba względem Dekretow przed Rokiem 1768. naſtąpionych, odmienić Rotę iuramentu, gdzie ieſt: " Jako tych Dokumentow *circa communicationem* ſtrona nie miała, " toby należało przemienić, " Jako tych Dokumentow przy Dekrecie Trybunalſkim Roku N. N. nie było. " y w tey okoliczności Sąd Ziemſki Z... rezolucyą ſwoią do przyſzłey zawieſił kadencyi. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Ad 2dum.* Ponieważ wyżey rzeczone 1768. Roku Prawo, nie czyni excepcyi, gdzieby przeciwko Dekretom Trybunalſkim przed tym Prawem zapadłym ſprawy *ex vi noviter repertorum Documentorum* ſądzone bydź miały, ale wſzyſtkie generalnie Ziemſtwom do rozſądzenia oddało; przeto y ſprawy *ex vi noviter repertorum* przeciwko Dekretom *ante latam legem* 1768. ferowanym, Ziemſtwa wedle przepiſu tego Prawa, rozſądzać maią. A że dopiero Prawem 1768. kommunikacya Dokumentow w prawnym procederze nakazana; więc w ſprawie *ex vi noviter repertorum*, przeciwko Dekretowi Trybunalſkiemu przed Prawem 1768. ferowanym, intentowaney, ſtrona przyſięgać ma wedle przepiſu Konſtytucyi 1726. w tey mierze

uchwaloney, ktora w mocy swoiey zostaie, iako na ten przypadek Prawu 1768. Roku niesprzeciwia się.

Szosta Rezolucya Nro. 357.

DNIA 2. MIESIĄCA MAIA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał Sądu Ziemskiego B... K... doprasżaiącego się Rezolucyi w następuiących Prawa wątpliwościach. 1mo. Ponieważ Prawo 1768. Ru. dozwoliło Sądom Ziemskim sprawy osądzone *ex vi noviter repertorum documentorum* na nowo sądzić; gdy więc w sprawie iakowey po zapadłym Dekrecie Trybunalskim pokażą się *Documenta rem evincentia*, ieżeli Sąd Ziemski może relewować pomieniony Dekret; czyli też sprawę w takim rodzaiu do Trybunału odsyłać powinien? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Ad 1mum.* Prawo 1768. Ru. titulo = *Złączenie Trybunału.* = *fol.* 222. w słowach: " Co się zaś tycze spraw *ex noviter repertis documentis*, tak na przyszłe czasy ustanawiamy: Iż strona wynalazłszy iakowe nowe Dokumenta, ktore rozumie bydź *rem evincentia*, powinna zapozwać drugą stronę, z ktorą miała Dekret do Ziemstwa *ad attentandum & justificandum noviter reperta documenta*, ktore Sąd Ziemski *ante omnia* zważyć powinien, ieżeli te Dokumenta *rem evincunt*, a uznawszy że *evincunt*, stronę *ad juramentum* przypuści, że te Dokumenta, ktore *pro noviter repertis* pokłada, przedtym nie miała, & *circa communicationem documentorum* nieutaiła, ani o nich wiedziała: ktory iurament, gdy strona wykona, nakaże Sąd Ziemski *restituere causam in integrum*, y rozsądzi wedle dowodow przez te Dokumenta okazanych. A gdyby *vexatorie* tylko strona stronę *sub pretextu noviter repertorum* zapozwała y niezdałyby się *Documenta rem evincentia; partem indebite provocantem* Sąd Ziemski ukarze *pœna sessionis Turris per spatium quatuor septimanarum*, & *mille marcarum, cum impositione perpetui silentii*, a tak Dekretu iuż więcey nie będzie się godziło wzruszać *sub simili rigore.* " iest iasne, na mocy ktorego Sąd Ziemski sprawy (choćby Dekretami Trybunalskiemi rozsądzone były) *ex noviter repertis Documentis* sądzić powinien: y ieżeli tenże Sąd uzna *Documenta non evincentia*, w ten czas decyzya Sądu Ziemskiego podług wyrazow rzeczonego Prawa wzruszona bydź nie może. Jeżeliby zaś Sąd Ziemski uznał *noviter reperta Documenta rem evincentia* y sprawę całkowitą *in integrum restituendo* rozsądził, a strona w takim przypadku *post finalem decisionem* gdyby się baczyła bydź uciążoną, iść może *via appellationis* do Trybunału.

O OPIEKACH Y KURATORYACH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 276.

DNIA 1. MIESIĄCA SIERPNIA 1777. ROKU.

NOTA. *Ta Rezolucya treſunkiem w pierwſzey Części niewydrukowana: ale że do niey miała ſię Rada Nieuſtaiąca referenter w kilku ſwoich Rezolucyach, przeto kładzie ſię tu dla wiadomości powſzechney.*

REzolwuiąc Memoryał U. Onufrego K... żądaiącego od NAS y Rady &c. tłomaczenia Prawa 1775. Roku *fol.* 69. titulo = *Ubeſpieczenie Sierot, y Wdow.* = w naſtępuiących wątpliwościach: Jeżeli Dzieci, pozoſtałe po zmarłym Oycu, maią mieć Opiekunow ſobie przydanych, pomimo żyiącą Matkę? Jeżeli Kuratorowie Wdowom, za ich rekwizycyami tylko, maią bydź przydawanemi? Jeżeli Matka *ex re* Opieki, winna dzieciom kalkulacyą? Nakoniec, ieżeli taż owdowiała Matka, będąc Opiekunką Dzieci, może dzieſiątego groſza pretendować za opiekę? MY KROL za zdaniem teyże Rady, deklaruiemy: Iż Prawo 1775. Roku wzwyż wymienione, gdy mowi o pozoſtałych Sierotach po zmarłych Rodzicach y Krewnych: aby onym Ziemſtwa y Grody Opiekunow *attenta proximioritate cum ſufficienti* do odpowiadania *pignore* dodawały; a o Wdowach: ażeby onym też Ziemſtwa y Grody, nieprzeczyły dodawania Kuratorow; niżey zaś, i ku końcowi teyże Konſtytucyi, przydany ieſt warunek: aby Opiekunowie do kalkulacyi, y corocznego w Grodzie lub Ziemſtwie obrachowania byli obowiązanemi, z pożytkiem dla nich dzieſiątego groſza z czyſtey intraty *poſt omnes expenſas ex proventibus minorennium;* Więc względem kweſtyi Opiekunow y Kuratorow w każdym zdarzeniu, w ktorym Matki pozoſtaną z Dziećmi po zmarłych Oycach; te naturalnemi ſą Opiekunkami Dzieci, y ſubſtancyi dziecinney, przy áſſyſtencyi Kuratorow tylko: ktorych, iako Wdowy żądać, tak Grody lub Ziemſtwa wyznaczać powinny, na fundamencie rzeczonego Prawa 1775. Roku; a nie Opiekunow: gdyż Opiekunką ieſt żyiąca Matka. Co ſię zaś tycze rachunku z opieki, y dzieſiątego groſza? w ninieyſzy odpowiadamy ſpoſob: Kiedy Matka, po zmarłym mężu ſwoim, nie ma prawa dożywotniego ſobie przyznanego na maiątku dziecinnym; w ow czas tylko obowiązaną ieſt, iako Opiekunka tegoż maiątku, podług wzwyż rzeczonego Prawa, do kalkulowania ſię corocznego przed Grodem lub Ziemſtwem, y podobnie w ten czas tylko korzyści z dzieſiątego groſza żądać może. Dożywotniczka zaś, ſprawiać ſię przed nikim nie powinna: y nie inaczey kłoconą bydź może, iak *pro ſolo abuſu advitalitatis.*

Druga Rezolucya Nro. 13.

Dnia 2. Miesiąca STYCZNIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jakob żąda &c. *fol.* 86. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 118.

Dnia 28. Miesiąca KWIETNIA 1778. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał w ktorym Sąd Ziemſki K... *puncto 2do.* & *7mo. fol.* 106. & 107. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 132.

Dnia 1. Miesiąca MAIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. B... *fol.* 114. *w Części I.*

Piąta Rezolucya Nro. 221.

Dnia 26. Miesiąca PAZDZIERNIKA 1779. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Gabryela K... Sędziego Ziemſkiego P... *ex munere Officii*, udaiącego ſię do NAS y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey, w naſtępuiących okolicznościach: *1mo.* Matka maiąca dziecię z pierwſzym Mężem, teraz w powtornym małżeńſtwie zoſtaiąca, pozywa wraz z Mężem teraźnieyſzym, y Dziecięciem, Brata Męża pierwſzego, a Stryia Dziecięcia, o oddanie ſubſtancyi nie dzielney z mężem pierwſzym, y o powrocenie dochodow: Stryi bowiem Dziecięcia mowiąc do Matki, iż niema dożywocia, y żadnych opraw, do tego, że ieſt pod władzą Męża, a winnaby dać kalkulacyą coroczną, chce opieki nad Dziecięciem y fortuną; y to Dziecię w aſſyſtencyi dwoiakiey, tak Matki y przybranego Męża, iako też Stryia, ſtaie w Sądzie do ſprawy. — Prawo 1775. Ru. *fol.* 69. titulo = *Ubeſpieczenie Sierot* = ſtanowione, dyſponuie Opiekunow dla Dzieci małoletnich, dla Wdow

Kura-

Kuratorow: A Rezolucya Rady pod dniem 1. Sierpnia Ru: 1777. zapadła, Matkę Wdowę przy assystencyi Kuratorow, naturalną Opiekunką dla dzieci bydź uznaie: Gdy iednak bez dożywocia zostaie tak do kalkulacyi co roczney obligowaną, iako też do partycypacyi dziesiątego groſza przypuszczona. To zaś Prawo y Rezolucya Rady, tylko o Wdowach, a nie zamężnych Matkach wzmiankuie. Zawieszona ta sprawa przez Ziemstwo P. . . *ad Referendum* Radzie, a przeto toż Ziemstwo doprasza się Rezolucyi. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: *Ad 1mum.* Ze wyżey rzeczona Rady Rezolucya Prawo 1775 Ru: tłomacząca ściąga się do przypadku gdy Matki w stanie Wdowim zostaią: Tu zaś gdy dopiero po powtornym zamężciu, kwestya o opiekę Dziecięcia, z pierwszego Małżeństwa y substancyi Oyczystey ieszcze niedzielney, między Matką niemaiącą Prawa dożywotniego y Stryiem Dziecięcia niedzielną z nim substancyą trzymaiącego wszczyna się; w takowym przypadku tłomacząc wyżey rzeczone Prawo, do Matki naturalney Dziecięcia Opiekunki iako pod władzą Męża będącey, powinien bydź przydany *ex proximioribus* Opiekun *sufficiens pignus* maiący.

Szosta Rezolucya Nro. 264.

DNIA 7. MIESIĄCA GRUDNIA 1779. ROKU.

POnieważ Urząd Grodzki L. . . dopełniaiąc Rezolucyi Naszey za zdaniem Rady nakazuiącey złożenie Sądow *extra Cadentiam* dla rozsądzenia Sprawy J. W. K. . . z Sukcessorami R. . . o nieproporcyonalne Dobr U. . . nad wartość Processu tradowanie; gdy z strony J. W. K. . . było do Sądu wniesione, aby z strony Sukcessorow R. . . iako *pignus responsionis* niemaiących, a Dobra tak znaczne nieproporcyonalnie za tradycyą possyduiących, był postawiony Kurator, ktoryby do zupełnego z niemi rozsądzenia się *in negotio principali* Dobrami y Prowentami rządził; Sąd Grodzki L. . . zastanowiwszy się na takowe wniesienie nad Prawem 1775: Ru: *fol.* 69. pod tytułem = *Ubeśpieczenie Sierot y Wdow* = Iż to przydanie Opiekunow y Kuratorow samym tylko Sierotom y Wdowom a nie w innych przypadkach zaleciło; nie wdaiąc się w tłomaczenie Prawa tego, po obiaśnienie onego y Rezolucyą do Rady Nieustaiącey przez Dekret swoy odsyła. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: — Ze wyżey rzeczone Prawo 1775. Ru: dla ubeśpieczenia Sierot y Wdow uchwalone, iest w swoich wyrazach iasne: Dla zapobieżenia zaś nieproporcyonalnym tradycyom, każdy Sąd y Urząd do ktorego należy, Prawo Ru: 1726. titulo = *Trybunał Głowny Koronny* = *Folio* 435. będące w słowach: " *Proportionate* iednak *principali negotiô & Pro-* ,, *cessibus perductis in Possessionem Jurevincentis Partis cum Inventario* oddawa- ,, ne *indispensabiliter* były ,, za prawidło mieć powinien.

T

Siodma Rezolucya Nro. 322.

DNIA 17. MIESIĄCA MARCA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Sądowe Zapytanie Ziemſtwa R... w wynikłey na oſtatniey Kadencyi Sądow Ziemſkich R... wątpliwości z Prawa Ru: 1775. pod tytułem = *Ubeśpieczenie Sieroty Wdow* = w okoliczności: Iż toż Prawo nakazało aby Ziemſtwa y Grody Wdowom Kuratorow Poſſeſſyonatow dodawały: Czyli więc Tranſakcya po tym Prawie przez Wdowę bez Kuratorow czyniona, ieſt ważna? MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy że Prawo Ru: 1775. *fol:* 69. pod tytułem = *Ubeśpieczenie Sieroty Wdow* = w ſłowach: " Ponieważ pozoſtałe Sieroty „ po zmarłych Rodzicach y krewnych bez Opiekunow, tudzież Wdowy „ po Mężach ſwoich bez Kuratorow częſtokroć zoſtaią, a maiątki ich u„ traceniu ſą wyſtawione = &c. w drugim mieyſcu = „ Iż Ziemſtwa y Grody *Minorennibus* Opiekunow, Wdowom zaś Kuratorow Poſſeſſyonatow dodawać powinny = &c. nie inny ma zamiar, tylko ubeśpieczenie maiątkow po zmarłych Mężach pozoſtałych, y pod Prawami Wdow będących, a przeto Wdowy do wſzyſtkich Sądowych czynności z ſubſtancyi Mężowſkich wynikaiących powinny mieć od ninieyſzego Prawa wytłomaczenia aſſyſtencyą Opiekunow *Minorennium* y przydanych Kuratorow: A ten obowiązek Prawa nie ma ſię rozumieć o Wdowach własną ſwoią ſubſtancyą rządzących ſię.

O PAPIERZE STĘPLOWANYM.

Pierwſza Rezolucya Nro. 254. *ſub lit. B.*

DNIA 15. MIESIĄCA LIPCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy w ktorym Sąd Ziemſki Z... *puncto 4to. fol: 42. w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 409. *ſub lit: B.*

DNIA 14. MIESIĄCA LISTOPADA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Michał *fol: 79. w Części I.*

Trzecia Rezolucya N^ro. 12.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. T. . *fol: 86. w Części I.*

Czwarta Rezolucya N^ro. 18.

DNIA 9. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał w ktorym U. Tadeuſz *fol. 89. w Części I.*

Piąta Rezolucya N^ro. 21.

DNIA 11. MIESIĄCA GRUDNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Zapytanie Grodu O. . : w Raporcie ſwoim Sądowym do NAS y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey, podanym uczynione: Czyli tranzakcye, rozmaite Summy w ſobie zawieraiące z Akt W. X. Lit. ſpoſobem przenoſu do Akt Koronnych przychodzące, w Protokule potocznym iak pierwey? czyli też ſtęplowanym przyzwoitey ceny zapiſywane bydź maią? MY KROL za zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Ze Prawa 1775. y 1776. Ru. o dochodzie Papieru ſtęplowanego uchwalone, nikogo w Aktach Koronnych od Papieru Stęplowanego nie uwalniaią.

Szoſta Rezolucya N^ro. 23.

DNIA 11. MIESIĄCA GRUDNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał UU. Sędziow Pogranicznych, czyli y oni Prawu o Papierze Stęplowanym podlegaią? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Iż Prawo przepiſuiąc dla wſzyſtkich Juryzdykcyi używanie papieru Stęplowanego w ogulności, y do Juryzdykcyi Sądowey Pograniczney ſtoſuie ſię.

O PISARZACH TRYBUNALSKICH.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 102.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA 1777. ROKU.

NA Memoryał U. Łukaſza *fol: 19. w Części I.*

Druga Rezolucya. Nro. 22.

DNIA 12. MIESIĄCA GRUDNIA 1780. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. G... Pisarza Ziemskiego S... w ktorym twierdząc: Ze gdy na niego Prawem włożony obowiązek trzymania piora w Trybunale, a słabość zdrowia tey usługi publiczney dopełniać mu częstkroć niedozwala; doprasza się NAS y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey: Ieżeli w przypadku niezjechania ktorego z Kollegów, może na mieyscu swoim do trzymania piora, Regenta lub Komorgownika za Substytuta postanowić? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą. Ze gdy Prawo 1768. Ru: *fol:* 202. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = w nieprzytomności Pisarza Ziemskiego S... U. Sędziemu albo Podsędkowi tegoż Woiewodztwa, pioro w Trybunale Piotrkowskim trzymać poleca; a zaś poślednieysze 1775. Ru: Prawo *fol.* 61. titulo = *Trybunał Koronny* = U. Pisarzowi Ziemskiemu S...na Regestrach Remissowych y innych tamże wyrażonych, w tymże Trybunale pioro trzymać polecaiące, inne punkta Prawo 1768. Ru: względem Trybunałow niedotknięte w mocy swoiey zostawuie; tedy na fundamencie wzwyż rzeczonego 1768. Ru: Prawa, tylko Sędzia, lub Podsędek, mieysce Pisarza Ziemskiego nieprzytomnego zastępować może.

O PODATKU ZYDOWSKIM Y NOWO FORMOWANYM KAHALE w WOIEWODZTWIE MAZOWIECKIM,

Nro. 313.

DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA 1778. ROKU.

NA Memoryał w ktorym U. B... Starosta C... *fol.* 149. *w Części I.*

O PODKOMORZYM Y IEGO KOMORNIKU.

Pierwsza Rezolucya Nro. 228.

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał W. Jozefa *fol:* 37. *w Części I.*

Druga Rezolucya. Nro. 106.

Dnia 26. Miesiąca MARCA 1779. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. W... Podkomorzego K... z obowiązku Urzędu swoiego Podkomorskiego doprasząiącego się o wytłomaczenie Prawa, w następuiących okolicznościach: Gdy z odesłania od Ziemstwa do Sądu lub Urzędu Podkomorskiego sprawa przychodzi, czyli w nieziechaniu samego Podkomorzego ieden tylko Komornik też Sprawę osądzić powinien; czyli też każdey stronie w tę iędnę sprawę wchodzącey, iest wolność osobnego Komornika Granicznego sprowadzać, y wraz z dwoch lub trzech Komornikow ieden Sąd składać? *Powtore:* Gdy od Podkomorzego albo Komornika *a definitiva sententia* czyli *per admissam motionem* czyli *per obiectum gravamen* sprawa do Trybunału przytoczy się, y Trybunał znowu tę sprawę na Kondescensyą odsyła, y Podkomorzego nie iednego, ale wielość onych z wolnością każdey stronie osobnego Podkomorzego sprowadzenia naznacza; czyli w takim przypadku ieden tylko Podkomorzy *a parte principaliter actorea* sprowadzony, zasiadać y sprawę sądzić ma? Czyli też od każdey strony sprowadzeni Podkomorzowie wraz sądzić maią. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Iż zapatrzywszy się na Prawo Ru: 1768. pod tytułem = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *fol.* 220. w słowach: " Ze w Trybuna-
" łach naywięcey czasu zabierać zwykły sprawy Graniczne, y tych de-
" cyzya; częstokroć przez niedokładne y złe deliniowanie Mappy w Są-
" dzie produkowane, szwankować sprawiedliwość zwykła: Przeto
" ustanawiamy *Lege praesenti*, aby takie sprawy *primam Instantiam* konie-
" cznie w Sądzie Ziemskim miały: Ktory Sąd *non intrando in cognitionem*
" teyże sprawy, ani przepisuiąc reguły na grunt *cum praefixione termini*
" *condescensorialis granicialis & optione conducendi Geometrae jurati* zsyłać
" maią, a tam Urząd Podkomorski, bądź to sam Podkomorzy (ktorzy
" wszyscy Rotą w Konstytucyi 1588. przysięgli bydź maią) bądź to
" Komornik iego, niedopuszczaiąc appellacyi żadney *in praeliminariis*
" *causae, praevia adcitatione collateralium, attentis documentis & signis granicia-*
" *libus, vel limite naturali*, a *in defectu* tych oczywistych, *praevia inquisitione*
" *& testimonio senum* sprawę tę *finaliter* osądzić ma. Mappę ieżeli po-
" trzebna będzie, na gruncie uformowaną podpisze, a od takowego Są-
" du, sprawę *per appellationem a definitiva aut in casu non admissae per grava-*
" *men* iść dopiero do Trybunału ma: Ktory Trybunał ieżeliby z iako-
" wych permowencyi słusznych, Dekretu Podkomorskiego approbować
" niemogł na stole, tedy na powtorną *ad Fundum* odeszle Kondescensyą
" y innego Podkomorzego a nie Komornika naznaczy. A gdyby na ta-

„ kowey powtorney Kondeſcenſyi na gruncie expedyowaney, Dekret „ pierwſzy graniczny approbowany zoſtał, więc ta decyzya *tranſire* ma „ *in rem plene judicatam*, y ſtronę wzruſzać chcącą takowe Dekreta *pœnis* „ *convulſionis Decretorum* ukaraną mieć chcemy „ ktore o iednym tylko mowi Komorniku; więc tłomacząc one za zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Ze w tych Woiewodztwach, gdzie ieden tylko Komornik ieſt Graniczny expedyować ma Kondeſcenſye. W ktorych zaś Woiewodztwach ieſt więcey Komornikow Granicznych, w tych w czaſie niezziechania Podkomorzego, ſtrony dla zabeśpieczenia ſwoiego ſpuſzczaiąc ſię iedna na drugą wſprowadzeniu Komornika, nieſprowadziwſzy; mogłyby upadkowi terminu Kondeſcenſyi podpadać y na nowo Proceſs muſiałyby formować. Niemniey dogadzaiąc ſwey troſkliwości mogą obydwie ſtrony ſprowadzić Komornikow: Między ktoremi, gdyby rozpiſkowy Dekret *in negotio principali* miał naſtąpić, ten Sądowi Trybunalſkiemu w rozeznaniu podlegać ma. Co zaś do powtornego oznaczenia Kondeſcenſyi Dekretem Trybunalſkim; ſpodziewamy ſię, iż tenże Sąd Trybunalſki według przepiſu Prawa wyżey cytowanego poſtępować odtąd ſobie będzie.

Trzecia Rezolucya N^ro. 382.

DNIA 20. MIESIĄCA WRZESNIA 1782. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. R. . . Podkomorzego K. . . przekładaiącego: Iż w Powiecie rozległym K. . . dla zagęſzczonych ſpraw granicznych, trzey Komornicy doſtarczyć niezdołaią, dopraſzaiącego ſię o pozwolenie, ażeby czwartego Komornika dla prędſzey Obywatelom ſprawiedliwości adminiſtrowania mogł kreować; MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Ze gdy Prawo Ru: 1768. pod tytułem = *Złączenie Trybunału Koronnego* = w ſłowach: “ W Woiewodztwach „ Kiiowſkim, Wołyńſkim, Bracławſkim y Bełzkim, z przyczyny ro„ zległych Powiatow, w każdym Powiecie po trzech Komornikow Granicznych UU. Podkomorzym mieć pozwalamy „ w każdym Powiecie po trzech tylko Granicznych Komornikow UU. Podkomorzym mieć dozwala; przeto Rada przy Boku Naſzym Nieuſtaiąca nad myśl tego Prawa, żądania U. Podkomorzego K. . . uſkutecznić niemoże.

DE POTIORITATIBUS.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 231.

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy dnia 25. Kwietnia *puncto* 5*to fol*: 38. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 239.

Dnia 19. Miesiąca SIERPNIA 1778. Roku.

NA Memoryał w ktorym U. Jan *fol*: 133. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya N^ro. 240.

Dnia *tegoż* 19. Miesiąca SIERPNIA 1778. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego R. . . *fol*: 134. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya N^ro. 246.

Dnia *także* 19. Miesiąca SIERPNIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Jan . . . *fol.* 139. *w Części I.*

Piąta Rezolucya N^ro. 239.

Dnia 14. Miesiąca GRUDNIA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemſkiego K. . , dopraſzaiącego ſię od NAS KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey wytłomaczenia Prawa w naſtępuiącey wątpliwości: Ze lubo Rezolucye Naſze za zdaniem Rady przy Boku Naſzym wydane; *Pierwſza* pod dniem 24. Czerwca 1777. Roku na zapytanie Grodu K. . . w ſłowach: " Dlatego „ ſprawy *potioritatis* Prawa Trybunałom *conſtituere* nakazały; że częſtokroć dłużnicy w rożnych Ziemiach y Woiewodztwach miewaią Dobra Prawami Kredytorow obciążone, więc niemogą Ziemſtwa przez remiſſę z Grodu ſpraw *potioritatis* ſtanowić, ktore *extra Juriſdictionem* onych rozciągaią ſię, y Trybunałom ſą polecone. Z tey przyczyny „ y Prawo 1768. Ru: ſprawy *in minoribus ſubſelliis* niedrabowane, Trybunałom ſądzić zakazuiące, o tych tylko ſprawach ma ſię rozumieć, „ ktore innemi Prawami nie ſą wyraźnie Trybunałom do rozſądzenia „ polecone „ *Druga* pod dniem 19. Mieſiąca Sierpnia 1778. Ru: na Zapytanie U. Jana L. . . w ſłowach " Ze Prawo 1768. Ru: te ſprawy „ *primo intuitu* przychodzące, w Sądach *primæ Inſtantiæ* wprzody decydować nakazuie, ktore *extra Juriſdictionem* onych nierozciągaią ſię, al-

„ bo w generalności swoiey niemaią Kategoryi w Sądach *primæ Instan-*
„ *tiæ* iuż decydowanych. Sprawy zaś *potioritatis* częstokroć *extra Juris-*
„ *dictionem* iednego Ziemstwa rozciągaią się: Niemniey *concurrentes Cre-*
„ *ditores* sprawy swoie *in primis Instantiis* iuż decydowane miewaią: Z
„ tych przyczyn, y na mocy Praw, a mianowicie 1676. Ru: *Vol: V. fol:*
„ 357. titulo = *Trybunał Koronny* = w słowach: " Sprawy zaś *potiori-*
„ *tatis* według Konstytucyi 1588. Ru: o ważności zapisow napisaney,
„ niewdawaiąc się w taxy Trybunały sądzić maią „ kto *pro constituenda*
„ *potioritate primo intuitu* pozywa, nie do Ziemstwa, ale do Trybunału
„ pozywać powinien. A gdyby kto *evocatorié* do Ziemstwa pozwał,
„ takowe sprawy Ziemstwo do Trybunału bez żadney excepcyi y wda-
„ wania się w kognicyą odsyłać powinno „ niezdaią się zagradzać Wie-
rzycielom drogi formowania *potioritatis* na Dobrach Debitora w Ziem-
stwie własnego Powiatu,gdy w iednym Powiecie Dobra onego są położo-
ne. Trafia się iednak: Iż niektorzy dłużnicy, acz w iednym Powiecie Do-
bra maiący, na zwłokę sprawiedliwości uczyniwszy Manifest iakoby w
porządku odstąpienia substancyi albo dożywocia, z Ziemstw y Grodow
do Trybunału zyskuią odesłania, a sami trzymaiąc substancyą, spraw o-
desłanych do Trybunału niepopieraią. Zatym ieżeli Dobra dłużnika w
iednym tylko Powiecie są położone, czyli Ziemstwa na mocy Prawa
1768. Ru: titulo = *Złączenie Trybunału* = *fol:* 217. w słowach: " Obser-
„ wuiąc *quàm rigidissimè gradum Instantiarum* nakazuiemy: Aby żadna
„ sprawa, ktora w Grodzie lub Ziemstwie sądzona niebędzie, albo *per*
„ *viam gravaminis aut appellationis* do Trybunału z Ziemstwa lub Grodu
„ nie wytoczy się; takowa w Trybunale *ex cruda citatione* sądzona bydź
„ niemoże; & *pars provocans* ma bydź ukarana 500. grzywnami *pro*
„ *evocatione*: a sprawa z Trybunału odesłana będzie, gdzie *meretur Forum*
„ *ad primam Instantiam* „ w osądzenie spraw *potioritatum* wdawać się
maią lub nie? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Re-
zolucye wyżey cytowane rozumiane bydź maią o sprawach *potioritatis*
z Dobr Dłużnika w kilku Woiewodztwach leżących wynikaiących.
Kiedy zaś Dobra wszystkie dłużnika *in potioritatem* idące pod Juryzdy-
kcyą iednego tylko Ziemstwa znayduią się, tak, iż pod inną Juryzdy-
kcyą Dobr niema; na ten czas sprawa *potioritatis primo, intuitu* podług
przepisu Prawa 1768. Ru: w Ziemstwie sądzona bydź powinna.

O POZWIECH.

Pierwsza Rezolucya Nro. 291. *sub litt: A.*

Dnia 8. Miesiąca SIERPNIA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Ziemstwa O... *puncto 2do fol:* 45. *w Części I.*

Druga Rezo:

Druga Rezolucya N^ro. 335.

Dnia 19. Miesiąca WRZESNIA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Jakoba... *fol.* 58. *w Części I.*

O PROKLAMATACH SĄDOW.

N^ro. 13.

Dnia 24. Miesiąca LISTOPADA 1780. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego O... żądaiącego Rezolucyi na zapytanie następuiące: Czyli Proklamata Prawem 1768. Roku *fol.* 218. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Urzędom Grodzkim, dwoma Niedzielami przed każdą Kadencyą do przywołania Sądow nakazana, w nieziechaniu Urzędu Grodzkiego, może bydź przez Vices-Gerenta, lub Regenta, bądź Vice-Regenta, albo Susceptanta dopełniona? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Prawo wyżey namienione, będące w słowach: " Przed każdą zaś Kadencyą „ Sądow Grodzkich, proklamacya onych, na dwie Niedziele przez U- „ rząd Grodzki dla wiadomości wszystkim bydź powinna „ niekoniecznie obowięzuie, ażeby Urząd Grodzki w Osobach Sądowych, na proklamatę Kadencyi Sądowey zieżdżał: ale zadosyć temu Prawu stanie się, gdy też Sądy w przytomności Regenta, lub Vice-Regenta Grodzkiego przywołane będą.

O PROROGACYACH.

N^ro. 245.

Dnia 12. Miesiąca LISTOPADA 1779. Roku.

ROzwięzuiąc wątpliwości od Ziemstwa Ł...do NAS y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podane. *6to.* O Prorogacyach wyraźnego Prawa nie ma: kiedy więc dwie Osoby Sądowe Prorogacyą terminu Dekretem oznaczonego podpiszą; Czyli może trzecia Osoba, albo Komornik lub Vices-Gerent Grodzki na prorogacyą nie zważaiąc, ziechawszy na termin oznaczony, przepisy Dekretu exekwować? MY KROL za zda-

niem Rady &c. w ninieyſzy odpowiadamy ſpoſob: *Ad 6tum.* Sąd gdy wyznacza Kondeſcenſyą, dla tego więcey Urzędow lub Urzędnikow naznacza, ażeby *ob abſentiam* iednego, nie upadł termin kondeſcenſyi. Więc ieżeliby Sędzia, Urząd, lub Urzędnik rekwirowany podeymował ſię expedyowania Kondeſcenſyi, a ziechawſzy na grunt, na terminie oznaczonym, dla niemożności expedyowania oney, pod tąż ſamą datą wydał ſwoią prorogacyą, w ten czas inny Sąd, Urząd, lub Urzędnik, na expedyowanie Kondeſcenſyi, lub wydawanie ſwoiey Prorogacyi, zieżdżać nie może. Gdyby zaś Sąd, Urząd, lub Urzędnik, *anticipando* termin w Dekrecie oznaczony, y na grunt nieziechawſzy wydał ſwoią Prorogacyą; w ten czas inny Sąd, Urząd lub Urzędnik, Dekretem wyznaczony, na termin, y na grunt zieżdżać, dzieło ſwoie ziazdowe expedyować, żadney przeſzkody mieć nie może.

O PROWIZYACH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 147.

DNIA 6. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

NA Memoryał U. Ludwika ... *fol.* 26. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 351.

DNIA 31. MIESIĄCA MAIA 1782. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Z... Sędziego Ziemſkiego K... w ktorym z Urzędu ſwego wyraża: Iż Prawo Ru. 1775. pod tytułem: = *Uſtanowienie Prowizyi* = *fol.* 67. zabeſpieczyło płacenie po pięć od ſta prowizyi Wierzycielom, z tym warunkiem: Iż od uchybionego terminu po ſiedm od ſta prowizya rachowana bydź powinna. Na fundamencie tych wyrazow Prawa, Wierzyciele przez tradycyą poſiadaiący Dobra dłużnika, żądaią mieć przyſądzoną Prowizyą od uchybionego terminu, y za te lata, w ktorych byli w poſſeſſyi tradycyiney. Dłużnicy zaś wnoſzą: iż od czaſu obiętey poſſeſſyi przez tradycyą, nie powinni Wierzyciele wyżſzey pretendować prowizyi, iak po pięć od ſta, gdyż na ten czas maią ſatysfakcyą w odbieraniu ſobie prowizyi z prowentow. W tey tedy wątpliwości z Prawa wynikaiącey, dopraſzaiącego ſię Rezolucyi: Jak w takim przypadku Prawo wyżey wyrażone ma bydź rozumiane? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze

Prawo wyżey wyrażone będące w słowach: " Gdyby zaś Debitor na „ terminie tym, ktorym się swoiemu Kredytorowi oddać prowizyą o- „ bowiązał, prowizyi podług Dokumentu nie zapłacił, tedy *pro pœna* „ od uchybionego terminu, prowizyą iuż nie po pięć, ale po siedm od „ sta swoiemu kredytorowi, aż do zapłacenia summy płacić obligo- „ wany będzie. „ wyraźnie przepisuie: że od uchybionego terminu, prowizya po siedm od sta rachowana bydź powinna. Więc Wierzycielowi maiącemu uchybiony termin, y obeymuiącemu lub posiadaiącemu Dobra przez tradycyą, prowizya podług wyżey wyrażonego Prawa po siedm od sta płacona bydź powinna. Jeżeliby zaś sprawa wynikła z wexlow, iest iasne Prawo tegoż Ru. pod tytułem: = *Ustanowienie Praw Wexlowych.* =

O PROWIZYACH OD SUMM FUNDUSZOWYCH SZPITALNYCH.

N^ro. 83.

DNIA 9. MIESIĄCA MARCA 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał S. S. M... dopraszaiących się obiaśnienia Prawa w następuiących punktach: *1mo.* Summy Szpitalow na prowizyach będące, iako nie maiące nic Duchownego, oprocz pobożności Fundatorow, czy powinny mieć Swiecką po pięć, a nie koniecznie Duchowną po półczwarta od sta prowizyą? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: *Ad 1mum.* Ze Prawo 1775. Ru. titulo = *Ustanowienie Prowizyi Duchownych* = *fol.* 68. ma za cel umiarkowanie Prowizyi od summ Kościelnych y Funduszowych, ktore są dochodem dla Duchowieństwa. A że dochody od summ Funduszowych Szpitalnych są dochodem świeckim, to iest: dla ubogich chorych y sierot; przeto procenta od summ Funduszowych *directè* Szpitalnych, wedle Prawa tegoż Ru. 1775. titulo = *Ustanowienie Prowizyi y Ubespieczenie Kredytorow* = rachowane y płacone, iako od summ świeckich tymże szpitalom bydź maią, w przypadku iakiey w tym odtąd wynikłey wątpliwości.

O PRZYSIĘGACH PRZEZ PLENIPOTENTOW W SPRAWACH OSOBISTOSCI WYMAGAIĄCYCH.

N^ro. 92.

DNIA 16. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

GDy Sąd Ziemski K... przez sentencyą Dekretem wyrażoną w sprawie między Xiędzem Woyciechem W... Kanonikiem S... Kościoła J...

Proboſzczem Powodem y Pozwanym, przez U. S... y Xiędzem Mikołaiem W... Kanonikiem Katedralnym K... wyżey wyrażonego Xiędza Woyciecha W... bratem rodzonym, tegoż Kościoła dozor maiącym, przypowiadaiącym ſię oczywiſto, a U. Felixem S... Woyſkim K... Pozwanym, y Powodem oczewiſto, zapytuie ſię Rady Nieuſtaiącey w okoliczności naſtępuiącey: Czyli Plenipotent na mieyſcu Pryncypała za granicą będącego, może bydź przypuſzczonym do przyſięgi na kommunikacyą Dokumentow? y czyli termin do przyſięgi na też kommunikacyą, do trzeciey kadencyi może bydź przedłużony? MY KROL za zdaniem Rady &c. na takowe zapytanie, takową daiemy Rezolucyą: Iż Plenipotent umocowany od Pryncypała ſwego na Fundamencie Konſtytucyi 1768. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *fol.* 217. w ſłowach: " Zapobiegaiąc enerwacyom ſtron prawuiących ſię, ſtanowiemy: „ aby w ſprawach zadawnionych od lat dzieſięciu y wyżey, *in primo* „ *termino* tak w Grodach, iako też y w Ziemſtwie, *loco dilationis ad mu-* „ *nimenta*, nakazywana była kommunikacya *documentorum per partes* „ *utraſque*, *mediante comprobatione juratoria*, przez ſtrony oſobiście ſta- „ waiące *pro ſequenti Cadentia Judiciorum*: ktora kommunikacya, co ſię „ tycze Dokumentow oryginalnych ręcznych, *per copias in Cancellaria* „ przez iednę oſobę Sędziow *confrontatas*, *per partem* y tęż Sądową oſo- „ bę *ſubſcriptas*, czyniona bydź ma. Co ſię zaś tycze Extraktow; to *per* „ *Summarium ſufficienter conſcriptum* & *modo præmiſſo ſubſcriptum* zawſze na „ Kadencyi *peragi* powinno: *disjudicatio* zaś *Cauſæ ex iiſdem Documentis* „ *communicatis* dopiero na przyſzłey Kadencyi *ſubſequi* ma. Inſtancya „ ta *Communicationis Documentorum*, *in quavis prima Inſtantia tranſgredi* „ nie powinna, *ſub nullitate ſecus factorum*. „ *ſuper Communicationem Documentorum* przyſiądz nie może. Względem zaś przedłużenia czaſu przyſięgi *ſuper Communicationem Documentorum*, Rezolucya Naſza za zdaniem Rady pod dniem 20. Lutego zeſzłego Roku 1778. na Rapport Ziemſtwa Z... wypadła zapytanie Ziemſtwa K... doſtatecznie ułatwia.

O PRZYSIĘGACH SUPER COMPORTATIONEM DOCUMENTORUM PRZED OBCYM SĄDEM.

N$^{ro.}$ 110.

DNIA 10. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

NA Memoryał w ktorym U. B.., imieniem U. Vice Prezydenta L... *fol.* 105. *w Części I.*

O RE-

O REGESTRACH SĄDOWYCH.

Nro. 245.

Dnia 19. Miesiąca LISTOPADA 1779. Roku.

ROzwięzuiąc wątpliwości od Ziemſtwa Ł. . . do NAS y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey podane. *4to.* Konſtytucya (1768.) *fol.* 218. Sądowe Regeſtra Ziemſtwom wyznaczyła. Czyli więc wpiſy poźnieyſzey Kadencyi Sądow, w też ſame Regeſtra porządkiem wciągane y zapiſywane bydź maią? czyli też oſobne każdey Kadencyi Regeſtra ſporządzać trzeba? y czyli z onych wedle Prawa tegoż Roku porządkiem, aż do oſtatniego wpiſu expedyować? albo też każdey Kadencyi, po części wpiſy odſądzać? MY KROL za zdaniem Rady &c. w nınieyſzy odpowiadamy ſpoſob: *Ad 4tum* Często rzeczona 1768. Konſtytucya *fol:* 219. Sądom Ziemſkim wſzyſtkie wpiſy *etiam* z przedłużeniem Kadencyi oſądzać nakazuie. Porządek onych wołania wedle Prawa y zwyczaiu taki bydź powinien, iak ſą zapiſane. Przeto wpiſy z dawnych Kadencyi zalegać, ani zaległe na Kadencye dzielone bydź nie powinny, tylko każdy Regeſtr Prawem 1768. naznaczony, porządkiem zapiſanych Aktoratow wołany y ſądzony bydź ma.

O RESKRYPTACH DEPUTATIONIS CUM ACTIS METRICES AD ÆGROTUM.

Nro. 188.

Dnia 9 Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

ODpowiądaiąc na Memoryał Sądu Ziemſkiego G. . . w ktorym wyraża: Iż gdy ſtrony w Sądzie ſwym o ważność Tranzakcyi za Reſkryptem *Deputationis cum Actis ad ægrotum* ręką Kanclerza W. K. podpiſanym rozprawiały ſię; ſtrona naganiaiąca takowy Reſkrypt, ſkłada *pro præjudicato* Reſkrypt Ręką Naſzą Krolewſką podpiſany, nakazuiący U. Metrykantowi ziechać *cum Actis Metrices* do U. C. . . Chorążego S. . . tu w Warſzawie choruiącego. A że Konſtytucya 1550. Ru: *Vol: II. fol:* 597. wyraźnie obmawia: Iż zapiſow, ani żadnego zeznania, niema żaden Urząd od żadnego ſtanu Człowieka przyimować, tylko *circa Acta*, gdy będzie *ſanus mente ad Acta perſonaliter conſtitutus:* Nam iednak przy Oſobie ſwey wolno poſyłać do każdego tego chorobą złożonego; przeto Sąd tenże Ziemſki G. . . żąda Rezolucyi Naſzey na punkt naſtępuiący: Jeżeli Reſkrypt Ręką Kanclerza Koronnego podpiſany, nakazuiący Metrykantowi Koronnemu ziechanie z Aktami Metryki Koronney do Oſoby *intra mœnia* Rezydencyi Naſzey Krolewſkiey chorobą złożoney dla

X

przyięcia Tranzakcyi ieſt tey wagi y mocy, co y Reſkrypt Ręką Naſzą podpiſany? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Iż wyżey rzeczonemu Prawu 1550. Ru: *Vol: II. fol.* 597. §. 39. będącemu w ſłowach: " Zabiegaiąc trudnościom ludzkim, ktoreby „ rość mogły, uſtanawiamy: Iż żaden Urząd niema do nikogo ieździć „ dla przyimowania zapiſow, albo zeznawania iakiego, ani przyimo- „ wać żadnego zeznania od żadnego ſtanu Człowieka, iedno przy A- „ kciech, gdzie będzie *perſonaliter conſtitutus ad Acta ſanus mente.* A co „ ſię tknie Oſoby Naſzey, to tak zoſtać ma, iako ſię do tego czaſu za- „ chowywało; iż przy Oſobie Naſzey, zſyłać Nam wolno do każdego „ tego potrzebuiącego, chorobą złożonego „ zwyczay wydawania Reſkryptow *ad Mandatum Regium* przez Pieczętarzow, z Aktami Metryki do chorego, pod Bokiem Naſzym w Koronie, ktory ſię praktykuie; nieprzeciwia ſię.

SANCITA 1775. ROKU.

Pierwſza Rezolucya Nro. 227.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Ignacy. . . Sędzia Ziemſki L. . . *fol:* 130. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 350.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1780. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał W. S. . . Kaſztelana P. . . pokładaiącego trzy Sancita z Konfederacyi Ru: 1775. wydane, dla zakończenia ſprawy z W... Metropolitą zapytuiącego ſię: Jeżeli też Sancita mogą bydź podciągane pod Prawo Ru: 1776. titulo = *Deklaracya o Kommiſſyach y Remiſſach* = ktore ſprawy Kommiſſyine y Remiſſowe do Trybunału po rozſądzenie odeſłało? Jako też Odpowiedź U. Franciſzka Xawerego W... twierdzącego: że na mocy Prawa Ru: 1776. w Ru: przeſzłym, wypadł Dekret Trybunalſki między Sukceſſorami Metropolity W. . . z iedney, a Sukceſſorami Metropolity S. . . z drugiey ſtrony, ktory Kommiſſyą kontumacyiną między namienionemi Metropolitami expedyowaną a potym zaſkarżoną, rozeznał, y wyroki oney pod ſwoią kognicyą podpadaiące, zaſpokoił. Niemoże tedy W. Kaſztelan P. . . zanieſionym żądaniem o wytłomaczenie Prawa, naruſzać Dekretu Trybunalſkiego, ani dalſzego Proceſſu tamować: MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Sancita Konfederacyi 1775. Ru: rzecz iaką uſtanawiaiące, oney żadnemu rozſądze-

niu niepodpadaiące Powagą Seymu 1775. zawarowane, podchodzić pod Prawo 1776. Ru: titulo = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach* = nie mogą: Te zaś,ktore na rozsądzenie lub ustanowienie rzeczy iakiey (nawet z przepisem Reguły) wypadły, y wyznaczenie Sądu lub Kommissyi zawieraią; Aktow Urzędowych z mocy takowych Sancytow wypadłych, a podług opisu Prawa w czasie zaskarżonych, ieżeli nie są kwitami lub komplanacyami niewymuszonemi akceptowane, zastaniać nie mogą od rozpoznania Trybunalskiego, podług przepisow Konstytucyi 1776. Ru.

O SĄDACH POGRANICZNYCH.

Nro. 344.

DNIA 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał do NAS y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podany w ktorym U. Antoni y Maciey *fol*: 59. *w Części I.*

O SĄDACH SEYMOWYCH.

Nro. 198.

DNIA 30. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Agnieszki Wdowy, y Jozefa, tudzież Odpowiedź nań, U. Stanisława *fol*: 53. *w Części I.*

DE SECURITATE BONORUM & HONORUM WOIEWODZTW WOŁYNSKIEGO, BRACŁAWSKIEGO Y KIIOWSKIEGO.

Nro. 221.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym UU. Wincenty y Jozef *puncto 3tio. fol*: 125. *w Części I.*

O SPACYACH PROZNYCH w PROTOKUŁACH PERPETUITATIS.

Nro. 125.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Sędzia Ziemski G... *puncto 1mo. fol*: 111. *w Części I.*

O SPRAWACH EXEMPCYINYCH.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 170. *sub lit: B.*

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Jozefa. . . *fol:* 120. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 262.

DNIA 25. MIESIĄCA STYCZNIA 1772. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Gabryela P. . . Podstarosty Grodzkiego W. . . ktory *ex munere Officii* podaie, y wnim wyraża: Rezolucya Nasza za zdaniem Rady przy Boku Naszym w Ru: 1778. pod dniem 2. Miesiąca Czerwca wydana, rozwięzuiąc w Memoryale U. Jozefa M. . . Sędziego Grodzkiego D. . . wątpliwość tę = Ponieważ Konstytucya 1768. *inter materias Status fol:* 101. §. Nigdy nikomu &c. sprawy o wykupno Dobr przed innemi sprawami sądzić zaleciła; więc na ostatniey Grodu D. . . Kadencyi, mocą tego Prawa, wniesiona była do Sądu illacya, z zapytaniem: Do ktorego Regestru takowe sprawy wpisywać się powinny? = deklarowała w słowach: " Ponieważ toż samo 1768. Ru:Prawo, tak „ sprawy o wykupno, iako też y Regestr Remissowy *ante omnes causas* „ brać do sądzenia nakazuie, przeto wykonane będą onego przepisy; „ gdy sprawy *exemptionum* do Regestru Remissowego wpisywane, y z „ niego do sądzenia wołane będą „ Na mocy takowey Rezolucyi wniesiona była od Obywatelow Woiewodztwa Bracławskiego w czasie sądzących się Sądow Grodzkich W. . . illacya: Aby sprawy exempcyine, także o pretensye z kontraktow zastawnych y arendownych pochodzące, w Regestr Remissowy wpisywane były, y z niego sądzone. Wnoszono daley: Iż gdy sprawy exempcyine, rownie z sprawami expulsyinemi są przez Prawa połączone y uprzywileiowane, a iednym sposobem oraz z iednego Regestru przez nakaz Prawa 1598. Ru: *fol:* 1468. titulo = *Causæ expulsionis* = y 1611. Ru: *fol:* 13. titulo = *Causæ expulsionis & exemptionis* = do sądzenia przychodzić powinny, a Regestr Remissowy iednym z tych spraw, to iest exempcyinym, iest przez wzwyż rzeczoną Rezolucyą determinowany; więc żądano: aby y sprawy expulsyine do tegoż regestru wpisywane, y z niego sądzone były: Urząd Grodzki W. . . zważaiąc połączenie przez Prawa wymienionych spraw, ktore z regestru ordynaryinego zagęszczonego wpisami, nieprędkoby mogły mieć swoie zaspokoienie; z tych więc powodow Regestru Remissowego wszystkim tym

spra-

ſprawom exempcyinym, expulſyinym y o pretenſye z Kontraktow ārędownych y zaſtawnych wynikaiące, przez wydaną na piśmie deklaracyą dozwolił: lecz gdy pozwani o expulſyą Regeſtr ten ſprawom ſwoim nie należny mieć chcieli, y od tego excypowali ſię; przeto Urząd Grodzki W... we wſzyſtkich ſprawach expulſyinych w Regeſtr Remiſſowy licznie wpiſanych, uczynił deliberacyą, żądaiąc Rezolucyi od NAS KROLA y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey: Czyli Regeſtr Remiſſowy ieſt właściwy ſprawom expulſyinym przez to: że exempcyinym rownie z expulſyinemi uprzywileiowanym, właściwość Regeſtru Remiſſowego w mnieyſzych Juryzdykcyach przez wzmiankowaną Rezolucyą ieſt determinowana? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze gdy wyżey rzeczone 1768. Ru. Prawo, do ſpraw exempcyinych przyłącza ſprawy z Kontraktow zaſtawnych y arędownych wynikaiące, y ſpraw takowych rozſądzenie *ante omnes cauſas* poleca: oraz Rezolucya Naſza za zdaniem Rady Regeſtr Remiſſowy determinowała; przeto y ſprawy wyżey wyrażone z Kontraktow wynikaiące, z tegoż Regeſtru Remiſſowego wołane y ſądzone bydź mogą. A gdy Prawa, a mianowicie 1598. 1611. Roku wyżey cytowane, ſprawy *expulſionis*, z ſprawami *exemptionis* porownywaią, y iako zwłoki niecierpiące iak nayrychley ſądzić nakazuią; niemniey że ſprawy expulſyine ſą ſprawy uczynkowe w Ziemſtwach y Grodach właściwego Regeſtru nie maiące; przeto końcem prędſzego przyſpieſzenia ſprawiedliwości, ſprawy *expulſionis*, tak w Regeſtrze Remiſſowym, y Taktowym umieſzczenie ſwoie mieć mogą. Grod zaś W... obowiązany dopełniać przepiſy Prawa, y do oſtatniey ſprawy odſądzać wpiſy.

O SPRAWACH GRANICZNYCH: *tudzież* O GWAŁTOWNEY ONYCH PRZESZKODZIE.

Pierwſza Rezolucya Nro. 53.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jan ... *fol.* 94. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 171.

Dnia 13. Miesiąca LIPCA 1779. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Jerzego L... Komornika Woiewodztwa B... dopraſzaiącego ſię wytłomaczenia naſtępuiącey wątpliwości. W

ſprawach, czyli to prawnych, czyli uczynkowych, gdzie idzie o podanie Dobr *ad extenuationem ſummæ* lub *proportionatè principali negotio*, czyli w przezyſkach prawnych, tradycya naſtępować nie może, iak tylko za poprzedzaiącym Dekretem *Executionis*: Lecz w ſprawach granicznych bądź w Sądzie Kommiſſyinym, bądź w Sądzie Podkomorſkim, gdy interes przychodzi do ſypania kopcow, a ſtrona iedna, lub w początkach ſamych, lub w ciągu rozpoczętey roboty, gwałtownie broni ſypania kopcow; co w takim przypadku Urząd exekwuiący czynić powinien; czyli ſtronę odſyłać do Trybunału po wyrobienie Dekretu *Executionis adhibito brachio militari*? Czyli proſto o wyrobienie teyże pomocy żołnierſkiey odſyłać do Departamentu Woyſkowego? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą. Ze Prawa, a mianowicie 1768. y 1776. Roku = O Konwikcyach Prawnych, o mocnych *per traditionem* Exekucyach, y o dodawaniu pomocy Woyſkowey = ſą wytłomaczone w Uniwerſale o Exekucyi Dekretow y Proceſſow pod dniem 28. Mieſiąca Maia Roku teraźnieyſzego 1779. wydanym: gdzie dokładnie okazuie ſię, że tylko po doſtatecznych prawnych (iak ſą opiſane) konwikcyach, mocne *per traditionem* Exekucye, bez Dekretu *Executionis* Trybunalſkiego, lub innego Sądu, *etiam cum brachio militari*, w Prowincyach Koronnych przez Staroſtow, lub ich Urzędy expedyowane bydź powinny. A zaś gdy Podkomorzy, lub iego Urząd, Dekret ktoreykolwiek Juryzdykcyi, przez wyprowadzenie duktow, albo przez rozgraniczenie, exekwować ieſt obowiązany, y gdy ta Exekucya Sądowa, gwałtownie będzie przeſzkodzona, przypadek takowy nie ieſt w ſtopniu Praw, ktore mocną *per traditionem* Exekucyą pozwalaią: ale przywodząc do Exekucyi Prawa, a mianowicie 1447. Ru. titulo = *de violentia in Judicio commiſſa* = w ſłowach: " *Ut violentiæ & invaſiones in Judiciis ſecludantur & viæ calumniatoribus amputentur, decernimus: ſi quis auſu temerario Judicium invaſerit, & violentiam commiſerit in cauſa ſua, quam coram Judice habet, vel habiturus erit, ſecundùm pœnam ſtatutam punietur, & duodecim ſeptimanis mancipetur, & carceribus recludatur.* " o beſpieczeńſtwie Oſob, y mieyſc Sądowych uchwalone, niemniey z obowiązku na Radę w uſtanowieniu oney włożonego, ażeby pilnowała Praw Exekucyi, ktora nayſkuteczniey przez zapobieżenie przeſzkodom do adminiſtracyi ſprawiedliwości ſtaie ſię; może bydź deklarowano: że wiele razy Sąd graniczny do wykonania przepiſow Prawa mocą gwałtowną byłby przeſzkodzony, zawſze za poprzedzaiącym Urzędowym Podkomorzego, lub Jego Urzędu zaświadczeniem, dla ubeſpieczenia Sądu y wykonania przepiſow Prawa, aſſyſtencya Woyſkowa dodawana bydź ma.

Trzecia Rezolucya N^ro. 209.

Dnia 16. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

REzolwuiąc Rapport Sądu Ziemſkiego Z... z Kadencyi Maiowey NAM KROLOWI y Radzie przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey podany, w ktorym dopraſza ſię o rozwiązanie naſtępuiących wątpliwości. A nayprzod żąda wytłomaczenia Konſtytucyi Roku 1768. na karcie 220. ktora dla ſpraw granicznych przepiſuiąc prawny poſtępek, tak mowi: " Ze „ w Trybunałach naywięcey czaſu zabierać zwykły ſprawy graniczne, „ y tych decyzya; częſtokroć przez niedokładne, y złe deliniowanie „ mappy w Sądzie produkowane, ſzwankować ſprawiedliwość zwykła: „ przeto uſtanawiamy *lege præſenti:* aby takie ſprawy, *primam inſtantiam* koniecznie w Sądzie Ziemſkim miały. Ktory Sąd *non intrando in* „ *cognitionem* teyże ſprawy, ani przepiſuiąc reguły, na grunt *cum præfixione termini condeſcenſorialis granicialis,* & *optione conducendi Geometræ* „ *jurati* zſyłać maią. A tam Urząd Podkomorſki, bądź to ſam Podkomorzy, (ktorzy wſzyſcy rothą z Konſtytucyi 1588. przyſięgli „ bydź maią) bądź Komornik iego, nie dopuſzczaiąc appellacyi żadney, „ *in præliminariis cauſæ, prævia adcitatione collateralium, attentis documentis, ac ſignis granicialibus, vel limite naturali,* a *in defectu* tych oczywiſtych, „ *prævia Inquiſitione,* & *Teſtimonio Senum:* ſprawę tę *finaliter* odſądzić „ ma; Mappę, ieżeli potrzeba będzie, na gruncie uformowaną podpiſze, a od takowego Sądu ſprawa, *per appellationem a definitiva,* a *in* „ *caſu non admiſſæ, per gravamen* iść dopiero do Trybunału ma: ktory Trybunał, ieżeliby z iakowych permowencyi ſłuſznych, Dekretu Podkomorſkiego approbować nie mogł na ſtole, tedy na powtorną *ad* „ *fundum* odeſzle kondeſcenſyą, a innego Podkomorzego, a nie Komornika naznaczy. A gdyby na takowey powtorney kondeſcenſyi „ na gruncie expedyowaney, Dekret pierwſzy graniczny approbowany zoſtał, więc ta decyzya *tranſire* ma *in rem plene judicatam,* y ſtronę „ wzruſzać chcącą takowe Dekreta, *pœnis convulſionis Decretorum* „ ukaraną mieć chcemy. „ z oſnowy ktorey Konſtytucyi ieſt potrzebna Rezolucya na to. Gdy podług iey obmowy Sąd ſprawę graniczną odſyła do Sądu, lub Urzędu Podkomorſkiego, na grunt w ſporze będący, reguły w ſprawie graniczney nie przepiſuiąc, termin tylko wyznacza, na tenże termin ziazd Sądu, lub Urzędu ſwoiego potrzebny być uznaie, y dla Sądu, lub Urzędu ſwoiego tę przepiſuie regułę: aby po ſkończoney ſprawie graniczney, kalkulacyą z gruntow nieſłuſznie trzymanych odebrał, y ſprawę uczynkową rozſądził; Z takowego Dekretu, Sąd, lub Urząd Podkomorſki, zieżdża na grunt w ſporze będący,

czynności ſwoie rozpoczyna, a Sąd lub Urząd Ziemſki zieżdża na grunt Dobr, y pod dachem Juryzdykcyą ſwoią zaſundowawſzy (bo na polu niema nic do czynienia) ſiedzi pod dachem bezczynnie, Obywatelowi koſztu przyczynia, inne Kondeſcenſye, y działania ſobie przyzwoite opuſzcza, y czas marnie trawi. Takowemu zapobiegaiąc uſzkodzeniu Sąd Ziemſki Z... wynayduie ſpoſob: aby Sąd lub Urząd Ziemſki, na ieden z Sądem, lub Urzędem Podkomorſkim, ziechawſzy termin, lecz nie na iedno mieyſce: bo Sąd graniczny na pole, a Ziemſki pod dach, Juryzdykcyą ſwoią zaſundował; y onę aż do ſkończenia ſprawy graniczney odwołać rozkazawſzy, z mieyſca tego do inney roboty oddaliwſzy ſię, czekał wezwania ſtrony, po ſkończoney ſprawie graniczney, do czynności ſobie przyzwoitych: lecz że koniec graniczney ſprawy nie może bydź przewidziany; więcby potrzeba zalecić Sądowi lub Urzędowi Podkomorſkiemu: aby dokończywſzy roboty ſwoiey w porządku ſprowadzenia Sądu, lub Urzędu Ziemſkiego, przez limitę termin bywał oznaczony. *2do.* Taż ſama Konſtytucya mieć chce: aby Podkomorzy, lub Komornik ziechawſzy, nie dopuſzczaiąc appellacyi *in præliminariis* ſprawę graniczną *finaliter* oſądził; y niżey mowi: " A „ od takowego Sądu ſprawa *per appellationem a definitiva*, a *in caſu non* „ *admiſſæ*, *per gravamen* iść do Trybunału ma. „ Tu wypada pytanie: Czy tylko *a definitiva* od Sądu Podkomorſkiego *ſententia*, czyli y od Urzędu Podkomorſkiego *a definitiva*, na Trybunał ſprawa *per appellationem* ma przychodzić? Zdaie ſię wprawdzie z wyżſzego tey Konſtytucyi wyrazu, iż Podkomorzy, bądź Komornik iego ziechawſzy, gdy ſprawę *finaliter* odſądzi: od takowego Sądu ſprawa na Trybunał *per appellationem* przychodzić ma: że to ſłowo: " od takowego „ połącza Podkomorſki y Komorniczy Dekret pod iednę prerogatywę. Lecz gdy mowi: " od takowego Sądu „ a niedokłada y Urzędu, zdaie ſię: iż ta powaga nie ściąga ſię do Urzędu, to ieſt do Komorniczego Dekretu, tylko do Sądu ſamego Podkomorzego. Y znowu, gdy ta Konſtytucya niżey mowi: " Ktory Trybunał ieżeliby z iakowych permowencyi ſłuſznych „ Dekretu Podkomorſkiego approbować niemogł na ſtole, tedy na po- „ wtorną *ad fundum* odeſzle Kondeſcenſyą, a innego Podkomorzego, a „ nie Komornika, naznaczy. „ Więc z tego niżſzego opiſu, wyraźnie taż Konſtytucya ſame tylko Podkomorſkie, a nie Komornicze Dekreta w Trybunale poznawane mieć chcąc; dla powagi Podkomorſkich tylko, a nie Komorniczych Dekretow, innego Podkomorzego, a nie Komornika na powtorną Kondeſcenſyą wyznaczyć każe. A zatym z takowych uwag to wypadać zdaie ſię: że od Dekretu Komorniczego appellacya, nie do Trybunału, lecz do Podkomorzego właſnego podług Statutu Litewſkiego, iść powinna: Lecz że zwyczay *invaluit*, iż Komornicy graniczni opuſzczaiąc wyżſzą ſwego Podkomorzego Juryzdykcyą, proſto do Trybunału *a definitiva* dopuſzczaią appellacyi, lub w przypadku nie-

dopu-

dopuſzczenia ſtrony *via gravaminis*, proſto na Trybunał przeciwko Dekretowi Komorniczemu idą; przeto w tey mierze ieżeli uwaga Sądu Ziemſkiego Z. . . z Konſtytucyą 1768. y Statutem Lit: ſtoſowna, znayduie mieyſce; powſzechne obwieſzczenie byłoby potrzebne, z przepiſaniem oraz poſtępku w tey mierze prawnego: Czyli ſtrona idąca przeciw Dekretowi Komorniczemu, ma pozwać do Ziemſtwa znowu? A Ziemſtwo ma odſyłać do ſamego Podkomorzego *cum præfixione termini*? Czyli proſto ma ſię udać do Podkomorzego; y ten przez Innoteſcencye termin ziazdu ſwego wyznaczy, y ſam ziechawſzy Dekret Komornika ſwego rozpozna; y dopiero od takowego Sądu, podług Konſtytucyi Ru: 1768. żeby ſprawa do Trybunału przychodziła, przez dopuſzczoną *a definitiva* appellacyą, albo *via gravaminis*? Ten ſpoſob, ſkrociłby graniczny poſtępek, y bardzo wiele ſpraw granicznych kończyłoby ſię w Powiatach właſnych, bez wyniſzczenia Obywatelow. *3tio.* Tak Statut Litt:, iako y Koronne Prawa, ſpraw granicznych dokończenie z małoletniemi Dziedzicami, aż do ich lat Prawem zamierzonych, zawieſzać każą: Otoż aby ſprawy uczynkowe, z dyfferencyi granicznych zawſze wypływaiące, przez ten czas, nim małoletni do lat doſkonałych przyidzie, nie mnożyły ſię; Sąd Ziemſki Z. . . w takowych ſprawach ten wynayduie śrzodek: Sprawę graniczną podług Praw, do wzroſtu małoletniego zawieſza, a względem używania, iakie przed zaczętą kweſtyą było, kondeſcenſyą Sądu lub Urzędu ſwego wyznacza. Na tey kondeſcenſyi wywiedziawſzy ſię doſtatecznie, o używaniu przed zaczętą kweſtyą będącym, toż używanie opiſać, & *linea uſuali* oznaczyć każe; y w takowym używaniu ſtronom aż do rozgraniczenia (ktoremu ta *linea uſualis præjudicare* niema) zoſtać, y w ſpokoyności zachować ſię nakazuie. Czyli więc ten wynalazek, iako zmierzaiący do odwrocenia zagęſzczonych gwałtowności, znaleść może approbatę, albo nie? Sąd proſi o Rezolucyą. MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: *Ad 1mum.* Ze przy kondeſcenſyi graniczney, Sąd albo Urząd, do ſpraw uczynkowych wyznaczony, ſam przez ſię mocen bydź może czas wymiarkować, w ktorym po zapiſanym akcie Juryzdykcyi ſwoiey oddalić ſię może, y potym na dokończeniu kondeſcenſyi graniczney, do expedyowania czynności ſwoiey powrocić; co ſpoſobem odwołania Juryzdykcyi, albo gdy ſtrony zezwolą, przez limitę ſtać ſię może. *Ad 2dum.* Wyżey wyrażone 1768. Ru: Prawo, ieſt w ſwoich wyrazach iaſne, że od Dekretu, bądź Podkomorſkiego, bądź Urzędu iego, appellacya, albo *via gravaminis proſecutio*, do Trybunału iść powinna. *Ad 3tium.* Ze gdy w ſprawie graniczney trafi ſię ſtrona w małoletności będąca, Sąd Prawa w tey mierze zachować powinien. Co zaś do ſpraw uczynkowych, ieſt wyraźne Prawo Ru: 1768. *fol:* 220. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = będące w ſłowach " Zaczynaiący zaś kweſtyą o granicę przez Sąſiada „ poſſydowaną, żadną miarą do gruntow, czyli laſow pretendowanych

Z

„ zabierać się niema, ani szkod żadnych czynić, *sub pœnis* siedzenia wie-
„ ży czterech Niedziel, & *mille marcarum ex Regestro terminorum tacto-*
„ *rum vindicandarum* & *responsione* za takie szkody, y wiolencye, *etiam an-*
„ *te decisionem causæ granicialis extendendæ* „ ktore powinno bydź prawidłem dla Ziemstwa Z...

Czwarta Rezolucya Nro. 210.

Dnia *także* 16. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemskiego R... Kadencyą C... odbywaiącego w ktorym doprasza się obiaśnienia w następuiącym przypadku. Gdy Konstytucya 1523. Ru: *Vol: I.* ma w swoich wyrazach " *Si*
„ *citatus in primo termino non comparuerit, in pœna contumaciæ condemnetur:*
„ *si autem in secundo & peremptorio termino idem citatus non paruerit, in lu-*
„ *cro actoratus per actorem condemnetur: per quam condemnationem iam obti-*
„ *nebit actoratum contra citatum Decreto Judiciali accedente* „ Niżey zaś taż sama Konstytucya mowi: Iż tenże *Jure victus* traci powodztwo przed Sądem Podkomorskim. Gdyby się więc trafiło: Ze pozwany, po zupełnym w Sądzie Ziemskim Prawem przekonaniu siebie, zapozwał Aktora do Sądu Ziemskiego po rozgraniczenie, y o zniesienie Processu, a w tymże Sądzie Procefs za ważny byłby uznany; czyli ma tracić Powodztwo z mocy pomienioney Konstytucyi: Czyli też ma bydź odesłany, wraz z Aktorem do Podkomorzego: Y czyli Podkomorzy, gdy tenże pozwany niestanie przed Sądem iego z remissy Ziemskiey, ma czynić granice podług obmowy Konstytucyi, niezważaiąc na niestawienie się pozwanego w Ziemstwie, przed tym Dekretem *Remissionis ad Campum,* Prawem przekonanego? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż Prawo 1768. Ru: titulo = *Złączenie Trybunału* = *fol:* 220. poźnieysze po Statucie wyżey cytowanym, będące w słowach: " Ze w Trybunałach nay-
„ więcey czasu zabierać zwykły sprawy graniczne, y tych decyzya, czę-
„ stokroć przez niedokładne, y źle deliniowane Mappy w Sądzie pro-
„ dukowane, szwankować sprawiedliwość zwykła: przeto ustanawiamy
„ *lege præsenti* aby takie sprawy *primam Instantiam* koniecznie w Sądzie
„ Ziemskim miały. Ktory Sąd, *non intrando in cognitionem* teyże sprawy,
„ ani przepisuiąc reguły, na grunt *cum præfixione termini Condescensorialis*
„ *granicialis* & *optione conducendi Geometræ jurati* zsyłać maią; a tam Urząd
„ Podkomorski, bądź to sam Podkomorzy, (ktorzy wszyscy rotą w Kon-
„ stytucyi 1588. przysięgli bydź maią) bądź to Komornik iego, niedopu-
„ szczaiąc appellacyi żadney, *in præliminariis causæ, prævia adcitatione col-*
„ *lateralium, attentis documentis,* & *signis granicialibus, vel limite naturali,*
„ a *in defectu* tych oczywistych, *prævia inquisitione,* & *testimonio senum,*
„ sprawę tę *finaliter* osądzić ma „ dokładnie przepisuie iak Sąd Ziemski w sprawach granicznych postępować sobie powinien.

O SPRAWACH IN MINORI SUBSELLIO NIEDRABOWANYCH.

Nro. 246.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Jan. . .*fol.* 139. *w Części I.*

O SUBDELEGACYI DO SPRAW SĘDZIEGO WŁASNYCH, *także* SUBDELEGACYI SĘDZIOM ZIEMSKIM, Y GRODZKIM, *tudzież:* ONYCH LEGALI IM PEDIMENTO.

Pierwsza Rezolucya Nro. 95.

DNIA 21. MIESIĄCA MARCA 1777. ROKU.

NA Memoryał U. Łukaſza. . .*fol:* 18. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 213.

DNIA 13. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

OBiaśniaiąc trudność w Rapporcie Sądu Ziemſkiego D. . . *fol:* 35. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 414.

DNIA 18. MIESIĄCA LISTOPADA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał Sądu Ziemſkiego Z. . .*fol:* 81. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 256.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w Ktorym U. Felix Podſtaroſta Grodzki *fol:* 140. *w Części I.*

Piąta Rezolucya N^ro. 29.

Dnia 15. Miesiąca GRUDNIA 1778. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy UU. S.... Sędziego, y W... Podſędka Ziemſkich B... dopraſzaiących ſię wytłomaczenia Prawa 1776. Ru: pod tytułem = *Subdelegacya Sędziow Ziemſkich* = *fol*: 61. z przyczyny: że to Prawo było okazyą wzniecenia między Obywatelami oboiętności, y dwoch Kadencyi Ziemſkich B... niedoyścia. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey rzeczone 1776. Ru: Prawo nie inaczey ma bydź rozumiane, tylko: Ze Elekcya dwoch Subdelegatow pozwolona, y porządek onych z Sędziami zaſiadania, nie ściąga ſię do Woiewodztw Wołyńſkiego, Podolſkiego y Bracławſkiego: A zaś Konſtytucya Ru: 1764. *Convocationis fol*: 64. titulo = *O Sądach Ziemſkich* = iednego Subdelegata na mieyſce nieprzytomnego ktoregokolwiek Sędziego obrać pozwalaiąca, dla niektorych Woiewodztw Wielkopolſkich uchwalona, a Prawem 1768. Ru: pod tytułem = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *fol*: 218. na całą Koronę rozciągniona, y w wyżey rzeczonych Woiewodztwach Wołyńſkim, Podolſkim y Bracławſkim, exekucyą ſwoię mieć powinna.

Szoſta Rezolucya N^ro. 434.

Dnia 22. Miesiąca WRZESNIA 1780. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. W... Piſarza Ziemſkiego W... Deputata z Woiewodztwa P... w ktorym dopraſza ſię obiaśnienia Prawa w naſtępuiącey okoliczności. Prawo Ru: 1764. titulo = *O Sądach Ziemſkich* = *fol.* 64. obowiązało Sędziow Ziemſkich, aby koniecznie na czwartą Kadencyą Sądową, pod rygorem w tymże Prawie opiſanym zieżdżali. Konſtytucya zaś Ru: 1768. titulo = *Złączenie Trybunału* = *fol:* 218. w ſłowach: " Dla nieziechania tak na Kadencyą Ziemſką iako „ y Grodzką, żadna inna racya (wyiąwſzy niezmyśloną chorobę, ktorą „ zaraz na przyſzłey Kadencyi Oſoby Sędziowſkie zaprzyſiądz maią, „ albo Publiczna Funkcya) ſłużyć niema „ uwolniła Sędziow Publiczną Funkcyą zaſzczyconych od zieżdżania na kadencyą, y aby też kadencye nieupadały przepiſuie ſpoſob obierania Subdelegatow: Czyli więc Sędzia, lub Piſarz Ziemſki, będący na Funkcyi Publiczney, powinien dopełnić obowiązki Konſtytucyi 1764. Ru: czyli też na mocy poślednieyſzey Konſtytucyi 1768. Ru. wolny bydź może od zieżdżania na kaden-

cye

cye Sądowe, aż do skończenia Funkcyi Publiczney. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż wyżey rzeczone Prawa nie inaczey maią bydź rozumiane: tylko, że rygor w Prawie 1764. Ru. położony na tych się rozciąga Sędziow, ktorzy bez legalney przeszkody na Kadencye Sądowe niezieżdżaią. Gdy zaś Sędzia będzie w przypadku choroby, albo Funkcyą Publiczną aktualnie sprawuiąc w exekucyi oney znayduie się; takowe są przeszkody legalne, ktore wedle przepisu tegoż samego 1764. Ru. Prawa, gdy dowiedzione będą, od rygoru tegoż Prawa uwalniaią, na Kadencye Sądowe nie zieżdżaiącego Funkcyą Publiczną odprawuiącego.

Siodma Rezolucya Nro. 123.

DNIA 4. MIESIĄCA MAIĄ 1781. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Woyciecha K... Pisarza Grodzkiego D... *ex munere Officii* czyniącego, doprasząiącego się rozwiązania wątpliwości o Prawie w następuiących przypadkach. *3tio.* Gdy Podstarosta lub Sędzia Grodzki sądzący z Pisarzem ma swoią sprawę, y posadzi do niey na swe mieysce Subdelegata; przy kim wtedy *decisiva sententia*: czyli przy Pisarzu, czyli przy posadzonym Subdelegacie? MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: *Ad 3tium.* Stosuiąc się do Prawa 1775. Ru. *fol.* 22. titulo = *Obiaśnienie denegati Judicii* = będącego w słowach: " W Grodach zaś gdyby zachorował Podstarosta, tedy na mieysu iego, Sędzia lub Pisarz sądzić powinien; a *in casu legalis impedimenti* na tych, tedy Starosta Subdelegata nominować ma: ktorego „ gdyby nienominował, na ten czas sposobem w Prawie opisanym, „ dla Ziemstw służącym, Subdelegat do tey iedney Kadencyi obrany „ będzie. „ uznaiemy za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey: że gdy na Sądzie Grodzkim Pisarz Grodzki znayduie się przytomny, Subdelegat, nawet w sprawie drugiey Osoby Sądowey, mieysca niema; lecz tenże Pisarz Grodzki sądzić powinien.

O SUBDELEGATACH Y BURGRABICH.

Nro. 98.

DNIA 3. MIESIĄCA KWIETNIA 1781. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał Sądu Grodzkiego W... twierdzącego: Że gdy dla zagęszczonych spraw na kondescensyą odsyłanych, ani same Osoby Sąd ten składaiące, ani też UU. Vices-Gerenci exekucyi Dekretow

Kondefcenfyinych wydołać mogą. Donofząc oraz, że w Dekretach fwoich żadnych Subdelegatow na ziazdy niedokłada, bo ci w Woiewodztwie B... przez teraźnieyfzego U. Staroftę nie fą inftrumentowani: doprafza fię o zalecenie U. Staroście, ażeby pomienionych Subdelegatow do prędfzey exekucyi Dekretow kreował. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze ponieważ Prawo 1726. Ru. titulo = *Trybunał Głowny Koronny* = *fol.* 435. będące w flowach: " Exekucye De- „ kretow *Condefcenfionum Condemnationum, de Jure* tak *Perfonis* iako y „ *Bonis*, aby *Capitanei locorum*, & *Vice Capitanei falvis Juribus Palatinatus* „ *Mafoviæ*, albo ich *Vices-Gerentes, vel Subdelegati jurati* & *Burgrabii in-* „ *difpenfabiliter expediant fine depactatione*, mieć chcemy. „ Dekreta, Kondefcenfye, y Proceffa, nie tylko Vices-Gerentom, ale Subdelegatom y Burgrabiom przyfięgłym expedyować nadaie władzę; przeto ile potrzeba adminiftracyi fprawiedliwości wyciągać będzie, U. Starofta Grodzki W... Subdelegatow wedle Prawa zdatnych uftanowić, a Urząd Grodzki W... onym pozwoloną wedle Prawa exekucyą w Dekretach fwoich zalecać powinien.

O SUBSTANCYI DOROBKOWEY.

N^ro. 90.

Dnia 12. Miesiąca MARCA 1779. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał Sądu Ziemfkiego S... podaiącego do objaśnienia naftępuiące Prawa wątpliwości: *1mo.* Ponieważ nie mafz Prawa wyraźnego o fukceffyi względem fubftancyi dorobkowey bezpotomnie fchodzących; zaczym gdy fię trafi przypadek, że ten bezpotomnie umieraiący, maiąc oyczyftą y dorobkową fubftancyą, zoftawuie Sukceffsorow, iednych z Sioftr Oyca fwoiego, drugich z Sioftr Matki fwoiey; iakową więc część dorobkowey fubftancyi Sukcefforowie Matki iego względem Sukceffsorow Oyca iego brać powinni? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy. *Ad 1mum.* Ze Rada Nieuftaiąca nie maiąca mocy Prawodawczey, nowo formowania Praw, w przypadku niemienia ich, y w takiey okoliczności, ma przepis dla fiebie Prawa 1775. Ru. titulo = *Granice, Szala, Powaga* = *fol.* 11. w Artykule IV. w flowach: " W przypadkach &c. „ Zaczym Rada Nieuftaiąca za Rezolucyą Nafzą dopełniaiąc Prawa ninieyfzego, na Seym przyfzły wygotuie proiekt.

O SUSPENSACH DLA SENATOROW, MINISTROW, POSŁOW &c.

Pierwsza Rezolucya Nro. 210.

DNIA 13. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał W. Ludwika *fol.* 35. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 172.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Stanisław... *puncto 2do. fol.* 122. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 173.

DNIA *także* 2. MIESIĄCA CZERWCA 1778. ROKU.

NA Memoryał w ktorym W. R... Marszałek Trybunału Litt: *fol.* 122. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya Nro. 335.

DNIA 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1778. ROKU.

Powyższe Rezolucye obiaśniaiąca.

LUbo Radzie Naszey, Prawa o suspensach dla Senatorow, Ministrow y Posłow tłomaczącey, była powodem niedokładność Konstytucyi Ru. 1726. że niedeklaruie wyraźnie, iż we wszystkich sprawach, *etiam* osobistości niewymagaiących, Senator, Minister, i Poseł, *beneficio* suspensy *stante functione* zaszczycać się powinien; a poźnieysze Prawa, mianowicie Wexlowe, Ru. 1775. *fol.* 78. §. 6. = *O Osobach wexluiących* = *in puncto quarto* mowiące: " *De cætero*, każdy na iakieykolwiek „ funkcyi będący, iako może *contrahere debitum cambiale*; tak też za swoy „ wexel, *etiam stante functione*, Prawu Wexlowemu podpada, i żadne su- „ spensy, mieścić się nie mogą. „ Drugie 1764. Seymu *Coronationis*

Prawo, dla W. X. Lit: uchwalone, titulo = *O obmowach* = ktore wyraźnie w ſprawach *exemptionum, expulſionis, & inſcriptionum*, iako *in attendentia* Plenipotentow decydować ſię mogących, dla Senatorow, Miniſtrow, y Posłow, *beneficium ſuſpenſionis* nie dozwala; Tudzież, dla przyſpieſzenia ſprawiedliwości adminiſtracyi, że tak Memoryał U. P... iako też y inne zapytania rezolwuiąc, deklarowała: Ze w ſprawach oſobiſtości koniecznie niewymagaiących, ani Senator, ani Miniſter, ani Poſeł, *beneficio ſuſpenſionis ſtante functione*, zasłaniać ſię nie ma; Ale gdy dochodzą użalenia, że pod pretextem takowych rezolucyi, Senatorowie, Miniſtrowie, y Posłowie, w ſprawach wſzelkich, do Sądow rożnych, ſą pociągani; Przeto MY KROL, za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż tak w Koronie, iako y w W. X. Litt: we wſzyſtkich ſprawach, gdziekolwiek intentowanych, Senator, Miniſter, y Poſeł, *ſtante functione, beneficio ſuſpenſionis*, zasłoniony bydź powinien, wedle warunkow y rygorow w Prawach oznaczonych: Wyiąwſzy ſprawy wexlowe, ktore tak w Koronie iako y w W. X. Litt: *præciſa omni ſuſpenſione*, ſądzone bydź powinny; tudzież: ſprawy *exemptionum, expulſionis, & inſcriptionum*, ktore podobnie, *præciſa omni ſuſpenſione*, tylko w Wielkim Xięſtwie Lit: ſądzone bydź także maią. Obiaśnienie to, &c. &c.

Piąta Rezolucya N^ro. 42.

DNIA 22. MIESIĄCA GRUDNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Maxymiliana Z... doprafzaiącego ſię rozwiązania naſtępuiącey wątpliwości. Ponieważ Obywatele na fundamencie Rezolucyi Rady Nieuſtaiącey pod dniem 2. Mieſiąca Czerwca 1778. Ru. wypadłey, Miniſtrow, Senatorow, y Posłow *beneficio ſuſpenſionis in interſtitio* czaſu Seymowego Prawem opiſanego, w żadnych Sądach y ſprawach oſobiſtości niewymagaiących prawnie zasłaniać ſię nie modz deklaruiącey, na niektorych Senatorach, Miniſtrach, Posłach pootrzymywali kondemnaty; a poźnieyſza Rezolucya Rady Nieuſtaiącey pod dniem 3. Mieſiąca Października w tymże Roku wydana, chce mieć: Ze tak w Koronie, iako w W. X. Litt: we wſzelkich ſprawach gdziekolwiek intentowanych, Senator, Miniſter, Poſeł, *ſtante functione beneficio ſuſpenſionis* zasłonionym bydź powinien, wedle warunkow y rygorow w Prawach oznaczonych; Czyli więc od daty pierwſzey Rezolucyi, za wyiednanie na Senatorach, Miniſtrach, y Posłach, żądaiących ſuſpenſy, Kondemnaty, maią podpadać Obywatele karze płacenia 1000. grzywien podług Prawa 1678. Ru. *Vol. V. fol.* 565. titulo: *Securitas?* MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze gdy wyżey rzeczona powtorna Naſza y Rady Rezolucya deklarowała: " Iż tylko w " ſpra-

„ ſprawach Wexlowych, tak w Koronie iako y w W. X. Lit., w ſprawach zaś *exemptionum*, *expulſionum*, *inſcriptionum* tylko w W. X. Lit. „ ani Senator, ani Miniſter, ani Poſeł *ſtante Functione* ſuſpenſy prawnie „ brać niemoże, a w innych wſzelkich ſprawach, *beneficio ſuſpenſionis* „ zaſłoniony zoſtaie „ Przeto w takowych, oprocz wyżey wyrażonych ſprawach, wſzelkie na Senatorach, Miniſtrach, y Poſłach kondemnaty, gdy do rozeznania Sądowego przychodzić będą, y okażą ſię, że *poſt amputatam affectatam ſuſpenſionem* na fundamencie pierwſzey Rezolucyi Rady Nieuſtaiącey naſtąpiły, a żądaiący w takim przypadku zznieſienia kondemnaty okaże atteſtatum podług Konſtytucyi 1726. te w Sądzie bez rygoru Prawa 1678. na tych, ktorzy one otrzymali, znieſione bydź powinny.

O TARYFFACH POBOROWYCH.

Nro. 244.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Jozef. . .*fol:* 137. *w Części I.*

O TRADYCYACH WIERZYCIELOW NA DOBRACH DŁUZNIKA MIESCIC SIĘ NIEMOGĄCYCH.

Nro. 252.

DNIA 19. MIESIĄCA LISTOPADA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądu Ziemſkiego R. . . przy ktorym o odſądzoney oſtatniey w C... kadencyi danym, podaie tenże Sąd do Rezolucyi naſtępuiące wątpliwości. . . *3tio.* Gdy Kredytor przewiodłſzy zupełnie Proceſſ na Debitorze, zapozwie Poſſeſſorow za tradycyami Urzędowemi Dobra Debitora ſobie oddane maiących, o zapłacenie długu ſobie od Dziedzica tychże Dobr winnego; Czyli ciż Kredytorowie Dobra poſiadaiący ſą obligowani innym *emundando Poſſeſſionem ſui traditoriam*, *praeviis ceſſionibus* płacić, albo część proporcyonalną Dobr wydzielić? czy nie? MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: *Ad 3tium.* Gdy na ſubſtancyi Debitora nie będą mogli mieścić ſię wſzyſcy Wierzyciele *per traditionem*; maią ciż Wierzyciele zwykłą *potioritatis* drogę do dochodzenia ſatysfakcyi.

O TRADYCYACH ZA WEXLAMI.

Pierwsza Rezolucya Nro. 89.

Dnia 12. Miesiąca MARCA 1779. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Benedykta G. . . Burgrabiego Grodzkiego W. . . dopraszaiącego się wytłomaczenia Prawa 1775. Ru. titulo = *Ustanowienie Praw Wexlowych* = ktore gdy pozwoliło Kredytorowi, część Dobr, Dom, albo część Domu, lub grunt iaki summie proporcyonalny wydzielać; gdy więc Cudzoziemieć otrzymawszy w Komissyi S. . . Proces z Regestru Cudzoziemskiego, zabiera się do tradycyi Dworku dłużnika, summie zaciągnioney niewystarczaiącego; ieżeli takowy Dom ma bydź przez licytacyą przedany, y Kredytorowi w satysfakcyą oddany? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey rzeczone Wexlowe Prawo, tradycyą wszelkich Dobr dłużnika nakazuiące w summie proporcyonalney, niemniey powtorne 1768. Ru. titulo = *Bespieczeństwo summ Cudzoziemcow* = *fol.* 274. prędką administracyą sprawiedliwości dla Cudzoziemcow nakazuiące; niesprzeciwiaią, y sprzeciwiać niemogą Praw tych, ktore o sposobie prawney konwikcyi y mocney *per traditionem* exekucyi są przepisane. Przeto U. G. . . Burgrabia Grodzki W. . . ma się referować do tychże Praw, w iakowey proporcyi y iakowe Dobra Debitora tradycyi podlegaią, ktore w ten czas tylko taxie albo licytacyi podpadaią, kiedy na onych *potioritas* albo konkurs bywa podniesiony.

Druga Rezolucya Nro. 66.

Dnia 9. Miesiąca LUTEGO 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym U. G. . . Burgrabia Grodzki S. . . doprasza się Rezolucyi w następuiącym przypadku: Kredytor Wexlowy za przewiedzionym Processem obiał *per traditionem* w possessyą swoię Dobra Dłużnika swego: drugi podobny Kredytor, maiąc na tymże Dłużniku przewiedziony Proces, ofiaruie pierwszemu Kredytorowi w possessyi będącemu wypłacenie całey iego pretensyi chcąc wyruszyć go z possessyi. A gdy pierwszy Kredytor tey propozycyi akceptować niechce: drugi Kredytor należącą pierwszemu satysfakcyą prezentuie *circa Acta* y składa, oraz rekwiruie Officyalistę do mocney *per traditionem* exekucyi, y w Dobrach przez pierwszą tradycyą Kredytorską possydowanych osiada, a to na fundamencie Rezolucyi Naszey za zdaniem Ra-

dy przy Boku Naszym Nieustaiącey na zapytanie D... W...
pod dniem 4. Stycznia Roku. 1780 wydaney, będącey w słowach
„ Że gdy cała pretensya dłużnika o ktorą wiodł proceſs, w interessie z
„ Wexlu wynikaiącym, tak iak Dekret y przewod cały Sądowy ią za-
„ wiera w sobie, przez rownie żądaiącego satysfakcyi Kredytora, y
„ rowny proceſs przewiedziony maiącego, iest opłacona; dodanie po-
„ mocy Woyskowey do takiego processu zupełnie przewiedzionego,
„ odmowione bydź niepowinno: a to na mocy Konstytucyi 1775. Ru.
„ *fol.* 81. titulo = *O Wexlach* = w słowach “ Dłużnik Dobra swoie tra-
„ dowane, komu innemu, Prawem Wexlowym każdego czasu summę
„ winną zapłaciwszy odebrać może, procz rzeczy *in satisfactionem* Kre-
„ dytorowi sprzedanych: ieżeliby zaś Kredytor summy uporczywie
„ przyiąć niechciał; Dłużnik summę *circa acta propriæ Jurisdictionis*
„ złożyć ma, y Dobra odebrać. „ Przeciwnie zaś Kredytor pierwszy, utrzymuiąc się przy swoiey possessyi tradycyiney opponuie: Że wyżey rzeczone Wexlowe Prawo, wyraźnie tylko dla Dłużnika daie pozwolenie Dobr iego własnych przepisanym tamże sposobem, od Processu, y tradycyiney possessyi wykupienie; że wyżey przywiedziona Rezolucya to Prawo między Dłużnikiem tylko, y Kredytorem, a zaś nie między samemi Kredytorami na zachodzące tłomaczy przypadki; a przeto ani Prawo Wexlowe, ani Rezolucya Kredytorowi Kredytora, bez pozwu, bez Sądu, bez Praw Kredytorskich kognicyi, bez kalkulacyi, bez likwidacyi pretensyi, z tradowaney possessyi wyruszać niepozwala; że Prawo y Uniwersał Nasz, o exekucyi Dekretow y Processow, za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey wydany, mocno waruie: Aby tradycye na tradycye wydawane niebyły: Że stosownie do tego Uniwersału wyszła dla Ziemstwa R... Rezolucya Ru. przeszłego deklaruiąca: Że gdy Kredytorowie na Dobrach Dłużnika *per traditionem* nie pomieszczą się, zwykłą drogą *potioritatis* należytości swoiey szukać powinni: Że Possessye dobrey wiary y prawne, wielorakiemi Prawami są ubespieczone, iż takowego Possessora bez rozprawy nikt z Dobr wyruszyć nie może: nakoniec ofiarowana Kredytorowi od Kredytora satysfakcya zupełnym zaspokoieniem bydź nie może, gdyż oprocz summy y prowizyi, są pretensye o expensa prawne, ktore bez Sądowey kognicyi między niezgadzaiącemi się Kredytorami postanowione bydź nie mogą; a przeto Kredytor chcący skupować Kredytora, należytości dla niego prezentować, ani reponować zupełney niemoże. Że do zupełney dla skupienia Kredytora od Kredytora satysfakcyi, y to ieszcze należeć powinno: Aby skupiony Kredytor niebył pociągany do kalkulacyi, do ktorey przy wyiściu z possessyi swoiey iey obowiązany. Że gdy sami Kredytorowie, na postanowienie zupełney satysfakcyi zgodzić się niezechcą, koniecznie Sądowey rozprawy między niemi potrzeba; zaś Officyalista Proceſs exekwuiący, w Sądowość wdawać się nie może. Ta-

kowe Kredytorſkie kontrowerſye, dla Officyaliſty exekwować maiącego ſprawuią wątpliwość. Gdy Prawo Wexlowe wyraźnie tylko dłużnikowi Dobra ſwoie od tradycyiney Poſſeſſyi okupować, y odbierać pozwala; czyli Kredytor na fundamencie Rezolucyi toż Prawo tłomaczącey, może drugiego Kredytora z Poſſeſſyi pierwey tradowaney, drugą tradycyą wypierać? Y gdy Kredytorowie między ſobą na całość pretenſyi niezgodzą ſię, ktorey albo ſatysfakcya, albo repozycya poprzedzać żądaną tradycyą powinna; Officyaliſta w poſtanowienie takowey ſatysfakcyi wdawać ſię niemogący, co ma czynić? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż wyżey rzeczona Naſza za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey Rezolucya pod dniem 4. Stycznia Ru: 1780. naſtąpiona, ma za cel: Ażeby w konkurrencyi Kredytorow do dobr Dłużnika, każdy Kredytor, ile to bydź może, mogł odebrać ſwoią ſatysfakcyą. Ale gdy ſię trafi przypadek, że Kredytor Wexlowy, Dobra Dłużnika przez tradycyą trzymaiący, nie zgodzi ſię na zupełność we wſzyſtkim ſatysfakcyi, przez drugiego podobnego Kredytora ofiarowaney, pierwſzy w tradycyiney Poſſeſſyi będący, ruſzany z niey bydź nie może poty, poki z ofiaruiącym ſatysfakcyą Sądowey rozprawy mieć niebędzie.

O TRADYCYACH ZMOWNYCH.

Nro. 118.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Sąd Ziemſki K... *puncto 3tio. fol. 107. w Części I.*

O USTĘPACH SĄDOWYCH.

Nro. 17.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U... Jozefa... *fol. 88. w Części I.*

O WINOWAYCACH w WIĘZIENIU OSADZONYCH: BEZ DELATORA BĘDĄCYCH, Y KTORYCH SPRAWY DELATOROWIE NIE POPIERAIĄ.

Pierwſza Rezolucya Nro. 256.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Felix... Podſtaroſta Grodzki... *puncto 2do. fol. 140. w Części I.*

Druga Rezo:

Druga Rezolucya N^ro. 197.

Dnia 13. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

REzolwuiąc Memoryał Urzędu Grodzkiego W... żądaiącego obiaśnienia w następuiących wątpliwościach: *2do* Inkarceraci od poł roku w więzieniu osadzeni, z zarzutu iakoby popełnionego mężoboystwa y zdzierstwa na drodze, dotąd w tymże zostaią: Między Delatorami, y temiż Inkarceratami nastąpił przeszłych Sądow Dekret *extra cadentiam* wyprowadzenia inkwizycyi. Inkwizycya nie iest skutkowana dla zaniedbania Delatorow; a po upadłym terminie inkwizycyi, y na powtorney Sądow Kadencyi żadnego popierania prawnego nieczynili, ani dla tych więźniow żadnych alimentow niedaią, ktorych Miasto żywić y straż dawać musi. Miasto do Sądu illacyą wnosiło, doprasząiąc się: że gdy Delatorow niestało, a *nemine instigante absolvitur reus;* co maią czynić daley z temi Inkarceratami? Czy maią ich beśpiecznie uwolnić? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Ad 2dum.* Gdy Delator oskarżonych o rozboy uwięziwszy, zaczętego processu niekończy, Inkarceraci przeciwko onemu sądownie czynić powinni, y przez świadectwa emundować się.

O WPISACH NIESTANNYCH:
alias per non sunt spuszczanych.

N^ro. 368.

Dnia 17. Miesiąca PAZDZIERNIKA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał w ktorym Urząd N.. *puncto 3tio. fol.* 71. *w Części I.*

O WYSIADYWANIU WIEZY CYWILNEY.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 368.

Dnia 17. Miesiąca PAZDZIERNIKA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym Urząd N... w punktach niżey wyrażonych &c. *puncto 4to. fol.* 71. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 224.

DNIA 27. MIESIĄCA LISTOPADA 1781. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport, Urzędu Grodzkiego W... przychodzącego po rezolucyą w przypadku następuiącym: Gdy ktoremu Obywatelowi z Dekretu, będzie nakazana wieża, a ten iey niedopełnia, o to zaś druga strona nieposłuszną stronę prawem przekonywaiąca, będzie domagała się od Urzędu, Dobr podania; iakim więc sposobem, Officyalista rekwirowany na tradycyą (krom grzywien wskazanych) za samo niesiedzenie wieży, może wynaleść *quantum* do wytrzymania? MY KROL za zdaniem Rady &c. oświadczamy: Ze Urząd, prawną konwikcyą exekwować maiący, żadney rekompensy za siedzenie wieży postanawiać niemoże.

O ZANOTOWANIU ZDAN W ROZROZNIENIU SĘDZIOW.

N^ro. 245.

DNIA 12. MIESIĄCA LISTOPADA 1779. ROKU.

ROzwięzuiąc wątpliwości od Ziemstwa Ł... do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey podane. *3tio.* Prawo 1764. titulo = *O Sądach Ziemskich* = każdemu Sędziemu swoię sentencyą zapisywać pozwala; Czyli Sędzia dla uniknienia rygoru o uciążliwość, może swoię ogłosić y wydać lub nie? MY KROL za zdaniem Rady &c. w ninieyszy odpowiadamy sposob: *Ad 3tium.* Konstytucya 1764. Seymu *Convocationis*, ma w sobie wyraźną excepcyą; że niektore Woiewodztwa Wielkopolskie, a cała Prowincya Małopolska oney *in toto* nieprzyieły: a podług wyrazow Konstytucyi 1768. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *fol.* 218. będącey w słowach: " Aby iednak Kadencya Ziemska u-
„ padać nie mogła y sprawiedliwość zwłoki nie cierpiała, Konstytucyą
„ *anni* 1764. pod tytułem = *O Sądach* = stanowioną, o obieraniu *ad*
„ *hunc casum per nobilitatem* Surrogatow, kilku tylko Woiewodztwom
„ Prowincyi Wielkopolskiey służącą, na całą Koronę rozciągamy „ tylko o obieraniu Subdelegatow, na całą Koronę rozciągniona. Przeto, iako to Prawo 1764. w punkcie pozwolonego zanotowania wotow *aliter sentientium* do Prowincyi Małopolskiey niestosuie się, tak też *aliter sentiens* przez takowe zdania swoiego zapisywanie, decyduiącey większości sprzeciwiać się niepowinien.

O ZBIEGŁYCH PODDANYCH w KRAIU Y ZA GRANICE.

Pierwsza Rezolucya Nro.. 323.

Dnia 12. Miesiąca WRZESNIA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał, w ktorym U. Piotr... *fol.* 53. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 388.

Dnia 24. Miesiąca PAZDZIERNIKA 1777. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport Sądowy, w ktorym Urząd Grodzki W... *puncto* 2do. *fol.* 76 *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 152.

Dnia 28. Miesiąca MAIA 1779. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Gabryela P... Podstarosty Grodzkiego W... *ex munere Officii* podaiącego do Rezolucyi Naszey za zdaniem Rady następuiącą okoliczność. Seym 1776. Ru. wszystkie processa o zbiegłych poddanych zaszłe, do pierwszego po sobie następuiącego Seymu zawiesił. Ze tenże Seym niedawno skończony, żadney wzmianki o pomienionych processach nie uczynił, ni też na dalszy czas przewlokł; Juryzdykcye Sądowe, tłomaczą sobie toż zaszłe *Sancitum* w ten sposob. Iż gdy tylko do Seymu zawieszenie nastąpiło, a ten się Seym zakończył, bez wzmianki o processach, względem zbiegłych poddanych; więc iuż otwarta droga została stronom podnoszenia swoich Processow. Jeżeli tedy, bez wyraźney Rezolucyi zeszłego Seymu 1778. Ru. na też processa, mogą bydź prawne y ważne *Judicata*? w tey oboiętności udaie się do NAS y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, czekaiąc odpowiedzi, przed zaczynaiącą się Kadencyą Sądow Grodzkich na dniu 26. Miesiąca teraźnieyszego Kwietnia przypaść maiącą: MY KROL za zdaniem teyże Rady &c. deklaruiemy: Ze gdy wyżey rzeczone *Sancitum* na Seymie 1776. Ru. pod dniem 31. Miesiąca Października uchwalone, nie iest na Seymie niedawno zeszłym rezolwowane; przeto iako iest Prawem tegoż Seymu titulo = *Rozwiązanie Konfederacyi* = *fol.* 71. potwierdzone, w mocy swoiey naruszone bydź niemoże.

Czwarta Rezolucya N$^{ro.}$ 175.

DNIA 10. MIESIĄCA WRZESNIA 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. M... Chorążego N... K... w ktorym twierdzi: Ze *Sancitum* 1776. Ru. poddanych po zapadłym kominowym zbiegłych tam zostać, gdzie ich liczba dymow porachowała zamierzaiące y processa o zbiegłych poddanych po zapadłym kominowym zaszłe, do przeszłego tylko Seymu zawieszaiące, nie mogło znieść dawnych Praw, o wydaniu zbiegłych poddanych ustanowionych, ani oddalić Dziedzicow od Prawa właścicielstwa do poddanych mianego, y niemoże się ściągać iak tylko do poddanych z Dobr do Dobr Państw Rzeczypospolitey zbiegłych. Lecz gdy na Seymie 1775. Ru: skonczonym, Aktem Osobnym Traktatowym, między Cesarzową Jeymością a Rzecząpospolitą Polską w sprawach cywilnych między Obywatelami Oboyga Państw, deklarowana iest na wzaiem dobra y prędka sprawiedliwość, z pod ktorey wydania zbiegłych poddanych wyłączyć niepodobno; Przeto tenże U. Chorąży N... K... maiąc zbiegłych poddanych z Dobr swoich za Kordonem będących na Wołyń, doprasza się na fundamentach wyżey przywiedzionych (to iest: gdy rzeczone *Sancitum*, Prawa właścicielstwa do poddanych nikomu nieodebrało, gdy do przeszłego tylko Seymu moc swoią zamierzoną miało, a tymże przeszłym Seymem nie iest utwierdzone, gdy do Dobr y poddanych zakordonowanych ściągać się nie może, gdy na koniec dawnieyszych Praw o wydaniu poddanych niezniosło) aby Juryzdykcye Kraiowe, też dawne Prawa, o wydaniu zbiegłych poddanych exekwowały. A ieżeliby poddani zbiegli za Kordon wydawani bydź nie mogli, aby przynaymniey do Dobr w Kraiu będących nakazana była extradycya. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż takowy przypadek niemoże bydź stosowany do Praw Kraiowych, ktore dla ubespieczenia Praw Ziemiańskich, y szczegulnie dla Obywatelow Kraiowych, wydanie zbiegłych poddanych nakazuią. Gdy zaś iakieykolwiek kondycyi y stanu Człowiek z Kraiu do Kraiu przechodzi, ubespieczaią go Prawa Narodow; że: *titulo proprietatis* wydania onego nikt żądać niemoże. Ani w Traktatach 1775. znayduie się takowy Artykuł, ktoryby z Kraiu do Kraiu zbiegłych poddanych wydanie ostrzegał.

REZOLUCYE
RADY NIEUSTAIĄCEY,
DO PROWINCYI WIELKIEGO XIĘSTWA LITEWSKIEGO SCIĄGAIĄCE SIĘ.

DE ABUSU OFFICIORUM.

Nro. 57.

Dnia 20. Miesiąca LUTEGO 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał U. Franciszka Sędziego Ziemskiego M... *fol.* 95. *w Części I.*

O APPELLACYACH.

Pierwsza Rezolucya Nro. 70.

Dnia 13. Miesiąca MAIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Tadeusz... Starosta Sądowy O... *puncto 2do. fol.* 98. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 271.

Dnia 8. Miesiąca LUTEGO 1782. Roku.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Jozef K... Podstarosta Sądowy Powiatu L... z Urzędu swoiego doprasza się o obiaśnienie wynikłych z Prawa wątpliwości: Prawo Ru. 1768. *inter materias Status* umieszczone, na karcie 100. w Art. 13. w następuiących będące wyrazach " Ni-

„ gdy nikomu w żadnym czaſie niema bydź wolno bezprawnie zaież-
„ dżać iakieykolwiek natury Dobra, to ieſt: *ſine authoritate Judicii, cujus*
„ *Juriſdictioni* te Dobra *ſubſunt*, y przed przewiedzionym Prawem *ſub*
„ *ſuccubitione* pretenſyi, w ktorey byłby uczyniony tenże bezprawny
„ zaiazd: co ſię iednak do pretenſyi z kontraktow zaſtawnych y arendo-
„ wnych wynikaiących ściągać niema. Komu albowiem z Dzierżaw-
„ cow kontrakt wyſzedł, y ktoremu Zaſtawnikowi w Koronie, Summa
„ w Grodzie, y według zapiſu *in termino ſolutionis*, a w W. X. Litt. we-
„ dług opiſu na gruncie, a gdy tam niebędzie przyięta, w Grodzię zło-
„ żona będzie; z poſſeſſyi uſtępować powinien. A potym ieżeliby
„ miał co *ad repetendum* Dzierżawca, lub Zaſtawnik od Dziedzica, albo
„ ten od nich *è converſo*, *in foro competenti præciſa appellatione* rozprawić
„ ſię im będzie wolno: gdzie *ante omnes alias cauſas* ſprawy o pretenſye
z arendy lub zaſtawy Dobr pochodzące, ſądzone bydź powinny &c. „
gdy przez ſwoy wyraz ſtoſuie ſię do Xięſtwa Litt: w tym: że Zaſtawnik,
gdy mu na gruncie, albo za nieprzyięciem *in fundo* lokowana będzie w
Grodzie od Dziedzica ſumma, uſtąpić z Poſſeſſyi zaſtawney powinien,
y że takowym obyczaiem Dobr przez Dziedzica obięcie, wyſtępnym
nazwać ſię niemoże; ieżeli także ſtoſuie ſię do tego Xię: Litt: y w tym:
że o pretenſye między Zaſtawnikiem y Dziedzicem wynikaiące, ſądzić
ſię powinna ſprawa *ante omnes alias cauſas*? zwłaſzcza: gdy Prawa W. X.
Litt. a mianowicie Konſtytucya Koronacyina Ru. 1764. porządkiem
ſprawy podług uczynionych w Regeſtrach wpiſow przywoływać y ſą-
dzić każe; a Konſtytucya Ru. 1776. titulo = *Obiaśnienie abuſus Officio-
rum* = za przeſtępſtwo liczy to Urzędom, ieżeliby niezachowany był
porządek wołania Regeſtrow. Jeżeliby zaś te wyrazy Konſtytucyi 1768
Ru. dopiero rzeczoney, ſtoſowały ſię do X. Litt., czy tak daleko rozu-
miane bydź maią te ſłowa = *ante omnes alias cauſas* = że nawet opuścić na-
leżałoby inne w Regeſtrach *ſummarii proceſſus* pierwey wpiſane? a na-
wet, ieżeliby przyſtąpić należało do ſądzenia ſpraw o pretenſye z za-
ſtaw, nie zważaiąc y na to: że w regeſtrach *incarceratorum* albo takto-
wych będące, do ſądzenia pozoſtaią? Pomienionego Artykułu Konſty-
tucyi Ru. 1768. punkt: że o pretenſye między Zaſtawnikiem a Dziedzi-
cem *præciſa appellatione* rozprawić ſię wolno; ieżeli ſię także ſtoſuie do
X. Litt.? zwłaſzcza: że Artykuł ten Konſtytucyi Ru. 1768. konkluduie
w wyżey wypiſanych wyrazach, że cała ta uſtawa od UU. Poſłow Ko-
ronnych na Koronę przyięta, a zaś na X. Litt. UU. Poſłowie zachowa-
nie Statutu Litt. oſtrzegli. Nie tylko zaś Statut w tym przypadku
niebroni appellacyi, lecz nawet Konſtytucya Koronacyina Ru. 1764.
we wſzyſtkich generalnie ſprawach, dopuſzcza teyże appellacyi, kie-
dy rzecz nieprzewyżſza Zło. Pol. 500. z waloru. Jeżeli zatym w po-
wyżſzych punktach Artykuł Konſtytucyi Ru. 1768. wiąże X. Litt.; w
czym więc przez tenże Artykuł ma ſię rozumieć excepcya oſtrzeżona

dla niego? Przytym ieżeli ow punkt " *præcisa appellatione* rozprawić się im będzie wolno „ stosuie się do Litwy; czy więc przez ten wyraz: = *wolno* = ma się znaczyć; że strony pod żadnym pretextem appellować niepowinne do Trybunału? czyli też; że na woli tychże stron zostaie zoz-prawować się w Ziemstwie *præcisa appellatione*? W przypadku: ieżeliby stronom niegodziło się pod żadnym pretextem appellować do Trybunału; czyli więc Urząd Ziemski takowey nie dopuszczaiący appellacyi, z racyi tey niedopuszczoney, może o to bydź przez stronę pozywanym do Trybunału? y czyli mimo pozwanie siebie, na to niezważaiąc, może tenże Urząd przymuszać Sądem swoim stronę appelluiącą, aby koniecznie zadosyć uczyniła Dekretowi takowemu, od ktorego w wspomnioney sprawie niedopuszczona appellacya? MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że gdy wyżey wyrażone Ru. 1768. Prawo *inter materias status* pod Artykułem 13. *fol.* 100. umieszczone, ma w sobie wyraźną excepcyą będącą w słowach: " Tey całey ustawy od UU. Posłow Koron-„ nych na Koronę przyiętey; a zaś od UU. Posłow W. X. Litt. Statutu „ Litt. opisu w takowych sprawach zachowania ostrzeżonego odmiana, na Seymie wolnym *ad unanimitatem* należeć będzie „ przeto tłomacząc excepcyą UU. Posłow Litt. za zdaniem teyże Rady przy Boku Naszym uznaiemy: Że przepisy tego Prawa, co do odkładu summ za zastawy, ściągaią się tak do Korony, iako też rownie do W. X. Litt. Co zaś do spraw z zastawy lub arendy wynikaiących względem odciętey appellacyi od rozsądzenia się o pretensye *in Foro competenti* dozwolonego, do W. X. Litewskiego ściągać się nie mogą: gdyż Prawo Statutowe, Artykułu 88. Rozdziału 4. po skazaniu rzeczy głowney odzew do Trybunału dozwalaiąc, w sprawach tego rodzaiu o pretensye między Dziedzicem a Zastawnikiem, lub Arendarzem z possessyi Dobr wynikłe, appellacyi niezabrania. Co się zaś tycze zapytania: Jakim sposobem sprawy o pretensye między Zastawnikiem lub Arendarzem y Dziedzicem, *ante omnes alias causas* w Juryzdykcyach W. X. Litt. sądzonemi bydź mogą: U. K... Podstarosta Sądowy Powiatu L. . . do poślednieyszey Konstytucyi Ru. 1776. pod tytułem = *Obiaśnienie ordynacyi Regestrow Sądowych* = udać się, y do reguły tegoż Prawa stosować się ma.

O DEPUTATACH TRYBUNALSKICH.

Pierwsza Rezolucya N^ro. 104.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał UU. Onufrego y Jozefa. . . *fol.* 21. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 220.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Maciey. . . *fol.* 125. *w Części I.*

O DYSSYDENTACH.

Pierwſza Rezolucya N^ro. 138.

DNIA 30. MIESIĄCA KWIETNIA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał przez X. Hiacynta Ihumena Monaſterow Grecko Oryentalnych w Prowincyi W. X. Litt. *fol.* 23. *w Części I.*

Druga Rezolucya N^ro. 139.

DNIA 30. MIESIĄCA KWIETNIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Stąniſława. . . *fol.* 25. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya N^ro. 42.

DNIA 27. MIESIĄCA STYCZNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Konſtanty *fol.* 92. *w Części I.*

Czwarta Rezolucya N^ro. 260.

DNIA 18. MIESIĄCA STYCZNIA 1782. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym Mieſzczanie Miaſta Naſzego K. . . Aug: Conf: wyrażaią: Iż gdy Konſtytucya 1768. Ru. Traktatowa, Obywatelom Dyſſydentom z wſpoł Obywatelami Religii Rzymſkiey, zupełną rowność we wſzyſtkim, y ſpołeczeńſtwo w Magiſtratach, *cum libero exercitio Religionis* pozwoliła, y przeznaczyła; naſtąpiło w Mieście K. . . ſprzeciwieńſtwo z ſtrony wſpoł Obywatelow Religii Rzymſkiey, uſuwaiących tychże Dyſſydentow od ſkutkow rzeczoney Konſtytucyi. Y lubo Obywatele Dyſſydenci ſtoiąc przy wyrazach Traktatu, domagali

ſię

ſię w rowney liczbie w Magiſtracie zaſiadać; Obywatele iednak Religii Rzymſkiey biorąc za pozor Dekret Kommiſſarſki w Ru. 1676. ferowany (ktory tym Prawem Traktatowym iuż ieſt uchylony) czwartą im tylko część w Magiſtracie ſkładać dozwolili. Mieniąc zaś, że chociaż Konſtytucya 1768. Ru. rowność co do prerogatyw Dyſſydentom nadała, ta iednak iżby wolności y Przywileia dawnieyſze Katolikom ſłużące znoſić miała, wyrażności iaſney niema. Zaczym tak Przywileia y Dekreta w Aſſeſſoryi W. X. Litt. *hac in cauſa* zapadłe, iako też y tylekrotnie rzeczoną Konſtytucyą pod uwagę y rozeznanie teyże W. X. Litt. Aſſeſſoryi oddali y odeſłali. To odeſłanie, iako wypływa z ſkutkow teyże 1768. Ru. Konſtytucyi; tak aby Obywatelow Dyſſydentow mogło zabeśpieczyć w zupełney oney exekucyi; o Rezolucyą Naſzą za zdaniem Rady przy Boku Naſzym, dopraſzaią ſię — Tudzież Odpowiedź Mieſzczan Katolikow Miaſta K... twierdzących: Iż Konſtytucya 1768. Ru. lubo ieſt wzięta od Obywatelow Dyſſydentow za argument rowności, co do liczby Oſob; to iednak żądanie zdaie ſię bydź z właſnego raczey domyſłu, nie zaś z wyrazow tego Prawa wyczerpnione. Bo co do Religii, handlow, ſiedliſk, ſpołeczeńſtwa Obywatelſkiego, y mieſzczenia ſię w Magiſtracie; w zupełney z Katolikami zoſtaią rowności: a myśl też Prawa Traktatowego, do rowności ſwobod y prerogatyw, nie zaś do liczby Oſob ściąga ſię. Owſzem gdy taż ſama 1768. Ru. Konſtytucya w Artykule 1. §. 4. wſzyſtko w poſpolitości, co przed Rokiem normalnym 1717. iakimkolwiek aktem zaięte było, za wiecznie niewzruſzone bydź deklarowała; toć Dekret w Ru. 1676. ferowany, a w Ru. 1677. z inſtancyi ſamychże Obywatelow K... Aug: Conf: Przywileiem Nayiaśnieyſzego Jana III. umocniony, y przez lat przeſzło 80. exekwowany, konwencyami Obywatelſkiemi oboyga Religii ratyfikowany, ſtał ſię Prawem nieporuſzonym. Przytym więc Dekrecie Rok normalny uprzedzaiącym, niemniey przy Prawie tegoż Ru. 1768. *fol.* 274. titulo = *Warunek Miaſt* = ſtoiąc; dopraſzaią ſię ciż Katolicy Mieſzczanie K... aby krok oboiętny wſpoł Obywatelow Dyſſydentow, na iednym ſłowie rowności zaſadzony, nieodſunął ich od powagi Praw za niemi mowiących. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż wyżey rzeczone 1768. Ru. Traktątowe Prawo, pod Aktem Oſobnym pierwſzym w Art. 2. §. 17. *fol.* 64. umieſzczone, y w nim wyraz = *rowności* = niema bydź rozumiany za rowność liczby Oſob w Magiſtraty wchodzących, lecz tylko *ad capicitates* prerogatyw, y wolności Mieyſkiey, podług przepiſu tegoż Prawa, iako to: *gaudere* Prawem Mieſzczańſtwa, ſpołeczeńſtwa, Magiſtratury po Miaſtach, gdzie ſię ktoremu oſieść podoba, prowadzenia handlow y kupiectwa, fundowania fabryk, za Przywileiem iednak Krolewſkim w Miaſtach Krolewſkich, (w dziedzicznych Wſiach, czy Miaſtach, za pozwoleniem Dziedzica) y ſzukania wſzyſtkich ſpoſobow profitu, ſtanowi Mieyſkiemu przynależytych,

z zupełną rownością z ludźmi Religii Rzymſkiey Katolickiey. Co ſię zaś tycze innych okoliczności, w Memoryałach wzmiankowanych, y rozpoczętego w Aſſeſſoryi W. X. Lit. proceſſu; te do Rezolucyi Sądowey za zdaniem teyże Rady przy Boku Naſzym zoſtawuiemy.

O INKWIZYCYACH.

Pierwſza Rezolucya Nro. 104.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA 1777. ROKU.

ODpowiadaiąc na Memoryał UU. Onufrego y Jozefa. . . *fol.* 21. *w Części I.*

Druga Rezolucya Nro. 338.

DNIA 23. MIESIĄCA WRZESNIA 1777. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym UU. Sędziowie Grodzcy W. . . *fol.* 58. *w Części I.*

Trzecia Rezolucya Nro. 71.

DNIA 13. MIESIĄCA MARCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał, w ktorym U. Marcin. . .*fol.* 99. *w Części I.*

O NIEODDALENIU DOBR ZIEMSKICH OD STANU SWIECKIEGO DO DUCHOWNEGO.

Nro. 271.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym W. Staniſław y U. Antoni K. . . *fol.* 142. *w Części I.*

O OBMOWACH PRZECIWKO SĘDZIOM, Y KOMPLECIE SĄDOWYM.

Nro. 22.

DNIA 11. MIESIĄCA GRUDNIA 1778. ROKU.

POnieważ Sąd Grodzki S. . . donoſząc w Raporcie ſwoim, że gdy Sędziowie na Kadencyą Septembrową ziechali ſię, a w tym ſprawa iedne-

go z Sędziow przypadła; ten, aby ſtrony niecierpiały zwłoki ſprawiedliwości, aktoraty ſwoie mazać muſiał: dopraſza ſię obiaśnienia takowego przypadku: Kiedy w komplecie ze trzech Urzędnikow złożonym, ſprawa ktorego z tych Urzędnikow przypadnie; co ma Sąd w takowey czynić okoliczności? Przeto MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze Prawo 1764. Ru. dla tego Sąd Grodzki w Prowincyi W. X. Litt. do pięciu Oſob pomnożyło, ażeby w podobnych przypadkach zrywanie kompletu, adminiſtracyi ſprawiedliwości nietamowało. Zeby zaś przez takie przypadki ſprawiedliwość nie była wſtrzymywana, wyidzie Liſt Rekwizycyonalny od NAS za zdaniem teyże Rady, obowięzuiący wſzyſtkich Sędziow do zieżdżania na kadencye.

O OSIADŁOSCI URZĘDNIKOW.

Nro. 36.

Dnia 23. Miesiąca STYCZNIA 1778. Roku.

REzolwuiąc Memoryał U. Jozefa, Kazimierza &c. *fol.* 91. *w Części I.*

O PODATKU PROCENTOWYM.

Nro. 240.

Dnia 9. Miesiąca LISTOPADA 1779. Roku.

REzolwuiąc zapytania K. . . S. . . W. X. Litt. do NAS y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey w naſtępuiących punktach zanieſione: *1mo.* Jeżeli od Kapitałow ſamym Kredytorom przez lat kilka lub kilkanaście nieprocentowanych, y pod proceſſem zoſtaiących powinien ſię *inſtantanee* płacić podatek procentowy? *2do* Gdy Kredytor przy oświadczeniu ſobie należących kapitałow okazuie razem pewną liczbę na ſobie długow, z determinacyą kapitałow ſwoich na uſpokoienie tychże długow; czy takie ukazanie uwalnia iego od opłacenia procentu? Czy *hoc non attento*, podług liczby ſumm, y obligow ſwoich, każdy powinien na ſkarb płacić procent oſobny? oraz takowy Kredytor oświadczaiący ſię z coſnieniem od procentowania ſwoiego kapitału, iak ma realizować ſwoie oświadczenie, dla ſkonwinkowania Kommiſſyi o doſtatniey prawdzie *allegatorum*? *3tio.* Po zmarłych Debitorach, gdy ich Sukceſſorowie lub y ſami Kredytorowie procentu płacić niechcą, a Dobra ewikcyine y inne wſzelkie na taxę *per proceſſum* podać oświadczaią ſię, aż za pokazaniem Dekretu na taxę odſyłaiącego; czyli na poprzedza-

iące o niey wiadomości o zayść maiącey dla wielości długow taxie, procent do ſkarbu ma bydź ſuſpendowany? *4to.* Gdy ſummy na Prawa zaſtawne, *ante legem latam* wnieſione, ſą od procentowania uwolnione; tedy za obligami takiemi, w ktorych razem zawieraią ſię, y Prawa zaſtawne, y za ktoremi poſſeſſya tylko tytularna naſtąpiła; czy maią ſię takie obligi rozumieć za Prawa zaſtawne & *ipſo facto* bydź wolnemi od procentowania na ſkarb lub nie? tudzież, gdy przed zapadłym uſtanawiaiącym ten podatek Prawem, ktożkolwiek za Prawem zaſtawnym wſzedł w poſſeſſyą, lecz z oney przez przemoc zoſtał wypędzonym, a o expulſyą z oney, złoży przed Kommiſſyą rozpoczęty proceder; czy w takim dowiedzionym przypadku uwalniać ſię ma Kredytor od podatkowania procentowego lub nie? y czyli nie tytularność ſwoiey zaſtawy ma realizować Juramentem, dla przekonania o dyſtynkcyi tytularnych Praw zaſtawnych, *pro rigore* opiſu wzwyczaionych od rzeczywiſtych, ktore do obięcia Dobr y poſſydowania onychże, według kondycyi, za ktorą pożyczane pieniądze będą *ad punctum* uwolnienia procentu produkowanemi? *5to.* Gdy Kredytor oświadczoną ſwą ſummę podnoſi z Akt oświadczeń; czy ma ſię explikować, y dowodami probować: gdzie takową podnieſioną ſummę obrocił, y takowe przedſięwzięcie wolności procentu, czy ma realizować bądź Juramentem, albo innemi ku przekonaniu dowodami, iako nie kondyktownie, ani *in præjudicium* ſkarbu czyni, y nie coſa z teraźnieyſzey lokacyi procentowania wiadomey, ażeby na inną ſekretną dla wolności od procentu przenioſł? Czyli przeſtać ma Kommiſſya na ſamym iego oświadczeniu, o coſnionym z procentowania kapitale, y dalſzych nie wkładać na iego obowiązkow, o explikacyą względem tey ſummy; y takie oświadczenie chcących ſię uwolnić od procentu, czy przed Kancellaryami gdzie ſummy do procentowania zadeklarowane, czyli przed Kommiſſyą czynionemi bydź maią; y z iakich konwikcyi ma ſię wolność od dalſzego procentowania zadeklarować? *6to.* Konſtytucya 1775. Ru. reformuiąca podatek podymnego, y nową luſtracyą onego wyznaczaiąca oſtrzegła: Iż Plebanie w ktorychby ſzkołki Parafialne aktualnie zaſundowane były, takowe od podatku podymnego wolne bydź maią. Tego nakazu Prawa Luſtratorowie pilnowali ſię, y gdzie znalezli aktualnie zaſundowanie ſzkołki, na takie Plebanie podatku podymnego do taryff nic niewkładali: a gdzie żadnych ſzkołek nieznalezli, z takich Plebanii wedle naznaczenia prawnego po Zło. 50. Podymnego nałożyli. Dopiero po expedyowaney luſtracyi, po oddaniu przez Luſtratorow takowych ſwych taryff *ad Archivum* Kommiſſyi y po zregulowaniu iuż procentow ſkarbowych, w rachunkach Seymowych podawanych, gdy niektore Plebanie oświadczaią ſię iż maią zaſundowane ſzkołki, y aktualnie one dla Paraſianow utrzymuią; czy winna Kommiſſya zſyłać do nich nowe Luſtracye, y za dowodem założonych ſzkołek uwolnić takowe

Pleba-

Plebanie od podatku podymnego,na czym pewnie ſzczupłemu Skarbowi, kilka tyſięcy rocznego prowentu ubyłoby; czy *hoc non attento* pilnować ſię ſporządzonych y zapoſſeſſyonowanych taryff, a zpoźnionym od Plebanow iuż po luſtracyach odmowić rekwizycyom? *7mo.* Gdy Obywatele z przewidzianych ſobie przyczyn ſą uporni w opłaceniu podatku ſkarbowego do ich delat z Kancellaryow dla exekwowania Woyſku wydanego, a ieżeli Woyſko ma dopełnić ſwą exekucyą, więc Ordynans od Departamentu Woyſkowego nayprzyzwoiciey może uſkutecznić tę ſatysfakcyą — MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą. *Ad 1mum. & 3tium. punctum*, Gdy Prawo o uſtanowieniu podatku procentowego w ſłowach: " Zeby zaś Kredytorowie „ będąc teraz od ſwych ſumm do płacenia procentu Skarbowi Publi„ cznemu, obowiązanemi, z zawodu od Debitorow krzywdy niemieli, „ rozprawę za obligami, y wſzelkiemi względem ſumm pożyczanych in„ ſkrypcyami (oprocz Praw zaſtawnych ktore teraźnieyſze uſtano„ wienie uprzedziły) dla przyśpieſzenia ſatysfakcyi *in foro ubiquinario* „ w W.X. Litt. beż żadnych zgoła dylacyi, obmow, y excepcyi, oſtrze„ gamy „ wyraźnie zaleca Juryzdykcyom W. X. Litt: przyśpieſzenie nieodwłoczney dla Kredytorow ſprawiedliwości. A zapytanie Kommiſſyi S... Litt. ściąga ſię do ſumm od lat kilku, lub kilkunaſtu pod proceſſem zoſtaiących; Zaczym deklaruiemy za zdaniem Rady Naſzey: Iż takowe ſummy nie mogą bydź regulowane, tylko do Prawa tegoż ſamego, mowiącego w ſłowach: " Kapitały także, przez taxy Dobr zacho„ dzące, ieśliby powſzechnego nie miały procentu, od takowych w „ proporcyą uſzczerbku, procent do Skarbu Publicznego, Kommiſſya „ Skarbowa uregulować powinna: poki iednak Taxatorſkie Dekreta w „ wyrokach ſwych *in principali* nie zakończą ſię; procent od takowych „ Kapitałow iść, y dla niezupełney *quantitatis* kapitałow wiadomości, „ wczeſne onego, co do procentu uregulowanie, naſtępować niema, lecz „ po zakończeniu o takowe ſummy rozprawy, takowa procentu zale„ głość, rachuiąc od raty przyſzło Marcowey, Skarbowi Publicznemu, „ bonifikowaną przez Kredytorow bydź ma. „ Z ktorego iaſno ſię pokazuie: iż od ſumm pod długim proceſſem będących, podług ſłow Prawa, po zakończeniu od takowey ſummy rozprawy, takowa procentu zaległość, Skarbowi Publicznemu Kommiſſya bonifikowaną przez Kredytorow mieć ma. Nieſpodziewamy ſię iednakże, ażeby zwłoka adminiſtracyi ſprawiedliwości, tego dochodu Skarbowego uſzczerbek czynić miała. *Ad 2dum.* Wyżey wyrażone 1776. Prawo będące w ſłowach: " zawſze iednak Kredytor a nie Debitor od ſwego ka„ pitału procent ieden winien Skarbowi Publicznemu będzie „ tudzież niżey w ſłowach: „ A gdyby ſumma iedna na Kontraktach lub w inney „ kredytow okazyi, przez kilka rąk przechodziła, procent od niey, iako „ ieden kapitał znaczący, raz tylko rachowany bydź ma: y do czyiego „ on Aktorſtwa kapitałem należy, ten, procent ieden od niey, do Skarbu

„ Publicznego płacić powinien będzie „ iako w wyrazach ſwoich iaſne, y żadnego tłomaczenia nie potrzebuiące, dokładną na zapytanie ieſt odpowiedzią. *Ad 4tum.* Prawa każdego rygor, do przyſzłości, nie do przeſzłości ściąga ſię. Gdy więc Prawo uſtanawiaiące podatek procentowy, uwolniło powſzechnie ſummy zaſtawne *ante legem latam* od procentowania, y Rzeczpoſpolita Seymuiąca niewyłączyła pod ten czas ſumm zaſtawnych, ktore teraźnieyſze uſtanowienie uprzedziły; Zaczym oświadczamy: Iż wſzelka zaſtawa, *ante legem latam,* od płacenia procentu wolna bydź ma. Choćby iednak Obywatel z poſſeſſyi zaſtawney był przez przemoc ruſzony, y formował o expulſyą Aktorat, zawſze iednak Prawa zaſtawy *ante latam legem* nabytego nie utraca, y ſumma iego do procentu należeć niepowinna. *Ad 5tum.* Kredytor oświadczaiący że podnoſi ſummę z pod dawney lokacyi y procentu, niemoże bydź pociągany do explikowania ſię, na iaki użytek chce maiątek ſwoy obrocić. Wſzakże gdyby chciał z wiadomego procentowania onę umknąć, a ſekretnie gdzie indziey ulokować, unikaiąc opłaty podatku procentowego, podpadłby rygorowi Prawa tegoż w ſłowach: “ Iż Kre-
„ dytorowie wſzyſcy *cujuſcunque ſtatûs & conditionis* maią inſkrypcye
„ wſzyſtkie na ſwe kapitały w Kancellaryach Grodzkich, Woiewodztw
„ y Powiatow oświadczyć, a to *ſub rigore* konfiſkaty czwartey części
„ kapitałow *ad ærarium publicum*, po dowodney konwikcyi o takowych
„ kondyktach między Kredytorami à Debitorami zachodzących, *ex*
„ *delatione* o to ſprawy, *ad inſtantiam cujusvis* z ubeśpieczeniem dla niego
„ dzieſiątey części *rei deductæ, & ærario publico adjudicatæ* z Regeſtru
„ *Fiſci* w Sądach Kommiſſyi Skarbowey *extendendo* „. Jak zaś Kredytor z podnieſioney ſummy ma ſię explikować; podaie ſpoſob toż ſamo Prawo, będące w ſłowach: „ a Regenci tychże Kancellaryi, z Akt gdzie
„ te Kredytorow wiadomości o kapitałach oświadczone, y od
„ pierwſzego zapiſania należeć będą, wypiſaną ſpecyfikacyą maią prze-
„ ſłać do Kommiſſyi Skarbowey, podług Schema, od niey na to uformo-
„ wanego, y do dawania takowego Rapportu, na każdą co rok kadencyą
„ Marcową y Oktobrową, Kommiſſyi Skarbowey, względem odmieniaią-
„ cego ſię ſtanu kapitałow ſą obowiązani „ z ktorych przypadkow gdy ſię okazuie, iak wiele przykrości y zamieſzania Obywatelom, a iak małą Skarbowi y potrzebom publicznym pomoc, podatek procentowy przynoſi; przeto za zdaniem Rady przy Boku Naſzym, żądamy od Kommiſſyi S. Litt. aby otworzyła myśl ſwoię, iakiby na mieyſcu rzeczonego podatku do uformowania proiektu na Seym przyſzły, mogł bydź wzięty rodzay podatkowania? y ieżeli nie nayzręczniey ſtęplowego papieru y tabaki? *Ad 6tum* Gdy Taryffy luſtratorſkie 1775. ſą zakończone, y z nich prowent do Skarbu W. X. Lit. udeterminowany zoſtał, ktorego uſzczuplenie zawiodłoby y expenſę Prawem oznaczoną; z tych powodow determinuiemy: Ze te Plebanie, ktore po ſkończonych luſtracyach

ſzkołki Parafialne pozakładały, uwolnione od płacenia podatku podymnego bydź niemogą, aż do rezolucyi Stanow zgromadzonych. *Ad 7mum.* Wydane Woyſku Delaty, mocą wyſzłych w tey mierze od Departamentu Woyſkowego Ordynanſow, exekwowane bydź powinny, wyiąwſzy gdyby był okazany kwit Skarbu W. X. Litt. y przez omyłkę wydana była delata.

O POZWIECH.

Nro. 70.

DNIA 13. MIESIĄCA MARCA 1778. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał w ktorym U. Tadeuſz. . . *puncto 1mo. fol.* 97. *w Części I.*

O SPRAWACH MINORIS IMPORTANTIÆ.

Nro. 71.

DNIA 5. MIESIĄCA LUTEGO 1779. ROKU.

ODpowiadaiąc na Rapport Urzędu Grodzkiego L. . . dopraſzaiącego ſię NAS y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey o Rezolucyą w naſtępuiących okolicznościach: *Pierwſzey.* Konſtytucya 1764. Ru. pod tytułem = *Sprawy minoris importantiæ* = w ſprawach niewynoſzących 500. Zło: appellacyi dopuſzczać niekaże. Jak tu trzeba rozumieć: w ſprawie z ſamey ſiebie nie wynoſzącey 500. *Zło.* czy od kar, win nie ſtannych, nawiązek y expenſow prawnych z niey wynikaiących, wolna ma bydź appellacya? Ponieważ w komput 500. Zło: winy, nawiązki, expenſa prawne, y ſame *meritum* ſprawy, ſtrony zaliczać zwykły, y appellacyi dopraſzaią ſię. MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą. *Ad 1mum.* Ze wyżey wyrażone 1764. ſłużące Xięſtwu Litewſkiemu *Coronationis* Prawo, będące w wyrazach ninieyſzych: " Ponieważ w małych importancyach naywięcey ſpraw po Ziemſtwach „ y Grodach znayduie ſię, y *in principali*, ſtrona *convicta* przyſądzone- „ go *judicatum* ſtronie pokrzywdzoney niechcąc płacić, na iedyną exte- „ nuacyą, *malitioſe* ſiebie y drugą ſtronę gubiąc, appellacyą do Trybu- „ nału uroſzczała; a tak acz ſprawiedliwie otrzymane *judicatum*, bez „ ſkutku y konkluzyi uſtawać muſiało; zaczym dogadzaiąc *Nobilitati*, „ ażeby w ſprawach wſzyſtkich *minoris importantiæ*, ktore *ex merito ſuo* „ *non excedunt valorem* pięciuſet Zło. Urzędy Ziemſkie y Grodzkie przez „ finalną pryncypalną w ſwoich Sądach decyzyą *judicata* ferowali *non*

„ *admissa quavis appellatione*, waruiemy „ dosyć iest iasne: Ze w sprawach, ktore *meritum* sprawy, czyli szacunek *negotii principalis*, Summy 500. Zło. Pol. nie przechodzą; *præcisa appellatione* w Sądach *primæ Instantiæ* sądzone bydź powinny. To zaś Prawo *ad pœnalitates*, stosowane bydź nie może.

O SPRAWACH ZA OBLIGAMI.

Nro. 125.

Dnia 4. Miesiąca MAIA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Memoryał U. Heleny O... twierdzącey: Ze gdy Mąż iey U. O.. dla pozostałych po Oycu swoim długow, był przymuszonym podać substancyą na siebie spadaiącą *sub hastam potioritatis*, Kredytorowie zmarłego Oyca, pomimo Statut W. X. Litt. w artykule 30. Roz: 4. y Konstytucyą 1766. sądzenia takowych spraw Sądom Grodzkim zabraniaiącą, zyskali w Grodzie P... niestanne Dekreta. Y lubo takowy proceder y Dekreta, iako nieprawnie otrzymane, Sąd Ziemski Powiatu P... skassował, UU. iednak OO... widząc się bydź gwałtownie od niektorych Kredytorow z Dobr wyciśnionemi, doprasząią się o zalecenie Grodowi P... aby takowych spraw iako Sądowi swemu nieprzyzwoitych do siebie nie przyimował, a Kredytorowie za otrzymanemi w nienależnym Sądzie Dekretami, Dobr zaieżdżać gwałtownie nieważyli się. Tudzież na Odpowiedź Urzędu Grodzkiego Powiatu P... twierdzącego: Ze processa między Kredytorami UU. OO... ieszcze przed zasiadaniem teraźnieyszych Sędziow w Grodzie P... pozachodziły; że UU. OO... iuż pozapadłych niemal w tym Grodzie Dekretach udali się do Ziemstwa, ofiaruiąc *potioritatem*: Ze na koniec Konstytucya 1776. Ru. za wszelkiemi inskrypcyami *forum ubiquinarium* determinuiąca, była powodem Grodowi P... do przyięcia przed Sąd swoy spraw takowego gatunku. Z pobudek iednak tak zaskarżenia od UU. OO... zaniesionego, iako y z przyczyny cisnących się do Sądu swego takowych spraw; doprasza się Grod P... rezolucyi: Czy ma dopełniać Konstytucyą 1766. Ru titulo = *Dodanie Regestrow Ziemstwom y Grodom* = czyli też słuchać Prawa 1776. Ru. titulo = *Powiększenie dochodow Skarbu Litt.* = y oneż exekwować? MY KROL za zdaniem Rady &c. takową daiemy Rezolucyą: Ze Prawo Statutowe W. X. Litt. w Artykule 30. Roz. 4. iasno przepisuie rodzay spraw, ktore w Juryzdykcyach Grodowych sądzonemi bydź maią: Sprawy zaś obligowe, przez Konstytucyą *Convocationis* 1764. Ru. tylko między żyiącemi Osobami, Sądom Grodzkim dozwolone, Konstytucya poślednieysza 1766. Ru. titulo = *Dodanie Regestrow Ziemstwom y Grodom w W. X. Litt.* = będąca w słowach " Gdy Urzędy Ziemskie y Gro-

„ y Grodzkie, Konstytucyą *Coronationis* 1764. *Anno* dwa tylko Regestra „ ieden cywilny, drugi *incarceratorum* do sądzenia spraw Statutem, y „ dalszemi Prawami determinowanych maiąc wyznaczone, sprawom „ *expulsionum*, *exemptionum* y za obligami prędkiey sprawiedliwości, „ przez zagęszczenie Aktoratow przyśpieszyć nie mogą; przeto do „ wyrażonych dwoch Regestrow, trzeci Regestr, pod tytułem *Summarii* „ *processûs* Ziemstwom y Grodom w W. X. Litt. przydaiemy; do ktorego „ Regestru w Ziemstwach, sprawy *exemptionum*, *vigore* Statutu obligowe, „ tak między żyiącemi iako y nieżyiącemi Osobami, a w Grodach *ex-* „ *pulsionum & exemptionum* także *vigore* Statutu, o zbiegłych poddanych, „ y także obligowe *inter viventes* tylko *Personas*, y ktoreby taxy Dobr za „ sobą nie pociągały, wpisywane mieć chcemy „ obiaśniaiąc, wyraźnie wyłącza od Sądow Grodzkich takie sprawy obligowe, iako rozeznania *potioritatis*, zapisow potrzebuiące: gdy Dłużnik Wierzycielom swoim Dobra do taxy oddaie. Y że, lubo Konstytucya 1776. titulo = *Ustawa podatku w W. X. Litt.* = rozprawę za obligami y wszelkiemi względem summ pożyczanych inskrypcyami dla przyśpieszenia satysfakcyi *in foro ubiquinario* w W. X. Litt. ostrzega; nieznosi iednak tey dystynkcyi sprawom obligowym, pierwszemi dwoma Konstytucyami położoney; a przeto y Sąd Grodzki Powiatu P... do przepisu tychże Praw stosować się ma.

O ZBIEGŁYCH PODDANYCH.

Pierwsza Rezolucya Nro. 195.

Dnia 13. Miesiąca LISTOPADA 1781. Roku.

ODpowiadaiąc na Rapport, w ktorym Urząd Grodzki Powiatu B... wyraża: Iż gdy Obywatele niektorzy z Xięstwa Kurlandzkiego z okoliczności nigdy nie agituiących się z niemi y Obywatelami Polskiemi graniczącemi z Kurlandyą Sądow Pogranicznych, dawniey Prawami ustanowionych, y Obywatele zakordonowani Rossyiscy zapozwali Obywatelow Powiatu B... o zbiegłych poddanych; Urząd zatym Grodzki B... maiąc wątpliwość: iakich się w tey mierze prawideł trzymać? żąda Rezolucyi od NAS KROLA za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey: Jeżeli może sądzić extradycyą z Kraiu swego tychże poddanych, dla pozywaiących Obywatelow zagranicznych Kurlandskich y Rossyiskich? y takowey rezolucyi oczekuie przed następuiącą Kadencyą Roczkow Septembrowych. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Że co do trafiaiących się pretensyi o extradycyą poddanych do Kurlandyi, Urząd Grodzki B... powinien mieć za prawidło Konstytucyą 1768. Ru. titulo = *Xięstwo Kurlandskie y Semigalskie* = *fol.* 116.

będącą w słowach: " A tym czasem zakazuiemy Kurlandczykow maią-
" cych, lub niemaiących Possessyą w Litwie, pozywać do Sądu W. X.
" Litt. o rzeczy, Dobra, lub Ludzi w Kurlandyi będących: iako też za-
" kazuiemy Obywatelow Litewskich maiących lub niemaiących Posses-
" syą w Kurlandyi, o rzeczy, Dobra, lub Ludzi w Litwie będących po-
" zywać ". Co zaś do podobnych pretensyi od Moskwy; ma się stosować do Rezolucyi w Ru. 1779. na Memoryał U. M.. Chorążego N... K.., wydaney, będącey w słowach: " Gdy zaś iakieykolwiek kondycyi y
" stanu Człowiek z Kraiu do Kraiu przechodzi, ubeśpieczaią go Prawa
" Narodow; że *titulo proprietatis* wydania onego nikt żądać niemoże: ani
" w Traktatach 1775. znayduie się takowy Artykuł, ktoryby z Kraiu
" do Kraiu zbiegłych poddanych wydanie ostrzegał.

Druga Rezolucya Nro. 274.

DNIA 19. MIESIĄCA LUTEGO 1782. ROKU.

REzolwuiąc Memoryał U. Jozefa S... w ktorym imieniem W. C... Starościny Z... podanym, doprasza się Rezolucyi w przypadku takowym: Zapozwana namieniona W. Starościna Z... od W. M... Kasztelanowy B... UU. K... E... y od Xiędza S... Plebana W... o poddanych z Woiewodztwa B... L... zbiegłych, a przez Dobra oney Wołyńskie na Ukrainę przechodzących, a poczęści w tychże Dobrach *stante vita* W. niegdy C... Starosty Z... przed lustracyą Podymnego osadzonych, na fundamencie niby Konstytucyi Koronacyiney Ru. 1764. pod tytułem = *O zbiegłych poddanych* = na Prowincyą W. X. Litt. uchwaloney do Grodu B..., broniła się Prawami Ru. 1659. *fol.* 681. pod tytułem = *Forum o zbiegłe poddane z W. X. Litt. do Korony* = y 1661. *fol.* 802. titulo = *O zbiegłych poddanych z W. X. Litt. do Korony* = na ktore Prawa, gdy Sąd Grodzki B... mało miał względu, kondemnować się przymuszoną została. Prosi teraz o wytłomaczenie: Jeżeli Konstytucya *Coronationis* 1764. o zbiegłych poddanych do Korony; czyli też do samey Prowincyi Litewskiey stosować się powinna? y ieżeli taż Konstytucya znosi Prawa Litewskie Koronie służące *Annorum* 1659. y 1661. o zbiegłych poddanych z Litwy do Korony? Tudzież Odpowiedź, w ktorey UU. Jan K... y Samuel E... swoim y W. M... Kasztelanowy B... niemniey Xiędza S... Plebana W... imieniem czynioney, twierdzą: że poddani, o ktorych rzecz, z Dobr dziedzicznych żalących się, do Dobr W. niegdy C... Starosty Z... w Woiewodztwie Brzeskim leżących, zostali wyprowadzeni, poźniey dopiero do Dobr Wołyńskich zostali odesłani: że aresztza na nich w Dobrach B... zostały położone, y sprawa do Grodu B... iest intentowana; w ktorym Sądzie *Forum* zostało przyznane, y dopiero W. Starościna kondemnować się

dopuściła: że poddani rzeczeni nie przed lustracyą, ale iuż po lustracyi dymowego wykoczowani zostali: że na reszcie Konstytucye cytowane 1659. y 1661. o zbiegłych poddanych z Litwy do Korony nic w tym przypadku stanowić nie mogą; gdyż poźnieysza Konstytucya Ru. 1685. y na W. Xięstwo Litt. ustanowiona *Vol. V. fol.* 753. pod tytułem = *Reassumpcya Prawa o zbiegłych poddanych* = rozprawę o poddanych zbiegłych w tym Grodzie, z ktorego Powiatu ludzie są wyprowadzeni, albo zbiegli determinuie. Nad to Konstytucya 1764. Koronacyina, Rezolucyą Naszą za zdaniem Rady przy Boku Naszym pod dniem 12. Septembris Ru. 1777. wydaną wytłomaczona, exekucyą swoią mieć powinna. Gdy zatym na mocy tych Praw, wypadł Dekret Grodzki B... *Forum* Sądu swego uznawaiący; doprasząią się wyżey wyrażeni Odpowiadaiący: aby Praw, tak iasnych exekucya żadney kwestyi niepodlegała. MY KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż co się tycze wyżey wzmiankowanych w Grodzie B... L... wypadłych Dekretow: Rada przy Boku Naszym w poznanie onych niewdaie się: ale maią Strony do czynienia otwartą sobie drogę. A zaś wyżey przywiedzione Prawa, to iest 1659. *Vol. IV. fol.* 681. pod tytułem = *Forum o poddane zbiegłe z W. X. Litt. do Korony* = będące w słowach " Doniesiona; iest „ NAM przez Posłow Ziemskich W. X. Litt. na Seymie teraźnieyszym „ *querimonia*, iż *turmatim* tak z Ekonomii Naszych, iako z Dobr Ducho- „ wnych y Szlacheckich z rożnych Woiewodztw y Powiatow uchodzą „ poddani do Korony, gdzie w Grodach y Ziemstwie żadney niemogą „ odnieść satysfakcyi; Przeto dla otrzymania prędszey sprawiedliwo- „ ści Obywatelom W. X. Litt. o zbiegi do Korony, *Forum* naznaczamy „ na Trybunale Koronnym, *in quolibet Termino & Regestro, termino pe-* „ *remptorio*: gdzie każdy *inculpatus* żadnemi exemptami nie zasłaniaiąc „ się, powinien *comparere*, y tam się usprawiedliwić: „ Tudzież drugie, 1661. *fol.* 802. *Vol. IV.* pod tytułem = *O zbiegłych poddanych z Xięstwa Littewskiego do Korony* = w słowach " Wyrażna Konstytucya „ *Anni* 1659. do dochodzenia zbiegłych Poddanych Xięstwa Litt. do „ Korony podaie *modum*: Lecz że długi proces Praw Koronnych siła „ trudności Obywatelom W. X. Litt. przynosi, tedy postanawiamy: „ aby *breviori processu, sine beneficio aresti, rejecti, conservati, sub publicatione* „ *exnunc Bannitionis*, o odzyskanie zbiegłych z Xięstwa Litt. do Korony „ poddanych, Dekreta serowane były „ są iasne: ktorych Konstytucye „ 1685. y 1764. *Coronationis*, w Odpowiedzi stron cytowane, nie znoszą, y tylko dla Obywatelow W. X. Litt. służą. A względem zbiegłych poddanych przed lustracyą podymnego, wyszły iuż wielokrotne Rezolucye Nasze za zdaniem Rady przy Boku Naszym.

UNIWERSAŁY
RADY NIEUSTAIĄCEY,
DO JURYZDYKCYI OBOYGA NARODOW
OD SEYMU 1776, DO SEYMU 1782. ROKU.

WYDANE.

Pierwszy N^ro. 41.

DNIA 13. MIESIĄCA GRUDNIA 1776. ROKU.

O*Bwieszczaiący Ordynacyą względem papieru stęplowanego, dla trzymaiących Akta Publiczne. fol. 5. w Części I.*

Drugi N^ro. 47.

DNIA 14. MIESIĄCA LUTEGO 1777. ROKU.

W*Zględem podawania Rapportow do Rady od Juryzdykcyi Sądowych Oboyga Narodow. fol. 8. w Części I.*

Trzeci N^ro. 74. *sub lit A*

DNIA 7. MIESIĄCA MARCA 1777. ROKU.

D*O Miast y Miasteczek Krolewskich w Koronie, y w Wielkim Xięstwie Litewskim, względem uczynienia dokładnego Rapportu, o stanie Miast, na zapytania w nim wyrażone. fol. 14. w Części I.*

Hh

Czwarty Nro. 74. *sub lit. B.*

DNIA 7. MIESIĄCA MARCA 1777. ROKU.

DO Miast, y Miasteczek Krolewskich w Koronie względem licytowania propinacyi. fol. 16. w Części I.

Piąty. Nro. 159.

DNIA 13. MIESIĄCA MAIA 1777. ROKU.

WZględem Juris Detractûs: do Obywatelow Koronnych y Wielkiego Xięstwa Litewskiego fol. 27. w Części I.

Szosty Nro. 184.

DNIA 27. MIESIĄCA MAIA 1777. Roku.

DO Obywatelow Lasy y Dobra, nad Kordonem Rossyiskim maiących fol. 30. w Części I.

Siodmy Nro. 224.

DNIA 20. MIESIĄCA CZERWCA 1777. ROKU.

DO Obywatelow w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim, przewozy na rzekach granicznych maiących. fol. 37. w Części I.

Osmy Nro. 359.

DNIA 7. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA 1777. ROKU.

UPominaiący Miasta, y Miasteczka Krolewskie w Koronie, o nielicytowanie propinacyi swoich. fol. 65. w Części I.

Dziewiąty Nro. 410.

DNIA 14. MIESIĄCA LISTOPADA 1777. ROKU.

W *Zględem Dezertorow od Woysk Rzeczypospolitey. fol. 80. w Części I.*

Dziesiąty Nro. 438. *sub lit. A.*

DNIA 23. MIESIĄCA GRUDNIA 1777. ROKU.

DO *UU. Starostow Grodowych, względem rekwizycyi o pomoc Woyskową fol. 82. w Części I.*

Jedenasty Nro. 438. *sub lit. B.*

DNIA 23. MIESIĄCA GRUDNIA 1777. ROKU.

W *Zględem podawania Regestrow krzywd y szkod w Kraiu od Pruss odkordonowanych, poczynionych fol. 83. w Części I.*

Dwunasty Nro. 96.

DNIA 7. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

W *Zględem dodawania pomocy Woyskowey do exekucyi podatkow y processow fol. 103. w Części I.*

Trzynasty Nro. 119.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA 1778. ROKU.

W *Zględem exekucyi Prawa Ru. 1776. titulo* = Obiaśnienie legis sumptuariæ = *fol. 109. w Części I.*

Czternasty Nro. 167.

DNIA 7. MIESIĄCA MAIA 1778. ROKU.

W *Zględem Borow y Lasow w Koronie y w W. X. Litt. fol. 116. w Części I.*

Piętnasty Nro. 299.

DNIA 15. MIESIĄCA WRZESNIA 1778. ROKU.

DO UU. *Instygatorow, iako y Juryzdykcyi W. X. Litt. względem eliminacyi pism Barskiego spisku fol 146. w Części I.*

Szesnasty Nro. 51.

DNIA 12. MIESIĄCA STYCZNIA 1779. ROKU.

Rekwiruiący Kommissyą Skarbową W. X. Litewskiego ażeby Taryffę wszystkich Miast, y Miasteczek Krolewskich y Stołowych tegoż W. X. Litewskiego do Departamentu Policyi przesłała.

MY STANISŁAW AUGUST &c. &c.

GDy Miasta Nasze Krolewskie w W. X. Litt. Uniwersałowi Naszemu za zdaniem Rady pod dniem 7. Marca Ru. 1777. do Miast Krolewskich y Stołowych w Koronie y w W. Xięstwie Litewskim wydanemu, w exekucyi Prawa Ru. 1776. pod tytułem = *Ustawa podatku Xięstwu Litewskiemu* = niektore Miasta większe Krolewskie y Stołowe w W. X. Litt. przy dawnych Przywileiach y dochodach zostawuiącego, a w Miastach mnieyszych y Miasteczkach, Magdeburgie kassuiącego, y dochody onych częścią na Skarb W. X. Litt. częścią na użytek tychże Miast y Miasteczek Kommissyi Skarbowey Litewskiey rozrządzić y obrocić nakazuiącego, w słowach: " Y oddzieliwszy cząstkę każdemu Miasteczko-„ wi do przyzwoitey onego *pro publico* potrzebney reparacyi, intratę „ każdego Miasteczka zlikwidowawszy, na co roczny do skarbu publi-„ cznego dochod naznaczą „ oraz Prawa Seymu tegoż Ru. 1776. w pierwszych wszystkie, w drugich pozostałą część dochodow, pod dozor Departamentu Policyi oddaiącego, aby te na użytek Miast y Miasteczek obracane były wydanemu, końcem Rapportow swoich o stanie y dochodach swoich podawania, do Departamentu Policyi zalecaiącemu, zadosyć nie uczyniły; wyszedł List Nasz rekwizycyonalny za zdaniem Rady do Kommissyi Skarbowey W. X. Litt. aby dla dokładnieyszego wspomnionych Rapportow odbierania, Tarryffę Miast Naszych Krolewskich y Stołowych W. X. Litt. Departamentowi Policyi przysłała: Gdy iednak to zalecenie do Kommissyi Skarbu Litewskiego wydane do-

tąd skutku swego niebierze, y Departament Policyi od niektorych tylko Miast większych Litt. odebrawszy Rapporta, o drugich stanie y wielości bez dokładney Taryffy niemoże mieć wiadomości; z tego więc powodu: MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey rekwiruiemy Kommissyą Skarbową W. X. Litt. powtornym Listem, ażeby Taryffę wszystkich Miast y Miasteczek Naszych Krolewskich y Stołowych W. X. Litt. do Departamentu Policyi nieodwłocznie przysłała, z dokładną specyfikacyą, co do Miast, w ktorych Konstytucya Ru. 1776. Magdeburgie skassowała, iaka część dochodow każdego w szczegulności Miasta y Miasteczka na Skarb W. X. Litt. obrocona, a wiele na użytek tegoż Miasta, lub Miasteczka podług wspomnioney Konstytucyi, zostało? iżby ztąd Departament Policyi mogł wiedzieć, na iakie potrzeby publiczne Miast W. X. Litt. dochody onych, użyte bydź mogą. — List ten NASZ Rekwizycyonalny &c. &c.

Siedmnasty N^ro. 102.

DNIA 26. MIESIĄCA MARCA 1779. ROKU.

Do Miast, y Miasteczek Krolewskich w Koronie, względem licytowania Propinacyi.

WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, mianowicie WW. y UU. Starostom, Dzierżawcom, iakimkolwiek sposobem Uprzywileiowanym Possessorom Miast y Miasteczek Naszych Koronnych, oraz Sławetnym Magistratom, y Urzędom Mieyskim tychżę Miast y Miasteczek przy ofiarowaniu Łaski Naszey Krolewskiey, wiadomo czyniemy.

Gdy Konstytucya Ru. 1776. pod tytułem = *Warunek nowego Korczyna, y Miasteczek Naszych Krolewskich w Koronie* = Kontrakty na Propinacyą Mieyską wydane mieć chciała; w exekucyi więc Prawa tego, pierwszy Uniwersał Nasz, za zdaniem Rady Nieustaiącey pod dniem 7. Marca 1777. Ru. wydany, licytacyą teyże Propinacyi, iako naylepszy sposob arendowania oney, w potrzebnych przepisał warunkach. Drugim zaś Uniwersałem dnia 7. Października Ru. tegoż 1777. wyszłym, nie czyniący zadosyć pierwszego nakazom, upomnionemi zostali.

Aże Miasta, y Miasteczka Nasze Krolewskie, mianowicie Wielkopolskie, z Prowincyi zaś Małopolskiey, w Krakowskim, Sandomirskim, Lubelskim, y Podlaskim Woiewodztwach, oprocz niektorych chwalebnemi należytego posłuszeństwa wymierzaiąc się przykładami, kontrakty arendowanych Propinacyi swoich, y Rapporta odprawianey licytacyi

w Departamencie Policyi złożywſzy, iſtotnych iuż takowey w dopełnieniu Prawa, y Uniwerſałow pilności doznawaią pożytkow, kiedy przez uczynione, przez NAS za zdaniem Rady Nieuſtaiącey, zebranemi propinacyinego dochodu ſummami, na ich właſną korzyść rozrządzenia, Miaſta ſwoie reparuią, w porządki od pożarow ubeśpieczenia ſię opatruią, y z długow niemal oczyſzczaią: znaczna zaś część onychże, zwłaſzcza w Kiiowſkim, Wołyńſkim, Podolſkim, y Bracławſkim Woiewodztwach, takowych kontraktow (iak Prawo ſtanowi) oraz Rapportow odprawiać ſię mianych, podług Uniwerſałow licytacyi nieprzeſyła, a ztąd nie tylko w dochodach ſwoich Prawem 1776. pod dozor Departamentu Policyi oddanych, do tych czas mu niewiadomych, uſzczerbek ponoſi, ale ſzkodliwy nadal daie z ſiebie przykład; z tych tedy Prawa, y ſprawiedliwości powodow, lubo te Miaſta, y Miaſteczka Naſze Krolewſkie, takowego ubliżania przez zwłoki, rygor Prawa 1776. Ru. Powagę Rezolucyi Rady, zabeśpieczaiącego, ściągnąć na ſiebie iuż zaſłużyły; pozwalaiąc atoli Oycowſkiemu w wierności Obywatelow Państw Naſzych przemagać ieſzcze zauſaniu, że przecież, po tak długim obowiązkow ſwych zaniechywaniu, dziſieyſzym Uniwerſałem Naſzym, za zdaniem Rady Nieuſtaiącey oſtrzeżeni, do wykonywania onych przyſtąpią; uznaliśmy rzeczą potrzebną, wſtrzymać tym czaſem exekucyą wſpomnionego rygoru Prawa, a dla prędſzego o tym WW. UU. Uprzywileiowanych Poſſeſſorow Miaſt Naſzych Krolewſkich uwiadomienia poleciliśmy Departamentowi Policyi w Radzie Nieuſtaiącey, aby przez ſwoie do każdego z nich w ſzczegulności rekwizycye, exekucya wyrokow Naſzych, za zdaniem Rady Nieuſtaiącey, w Miaſtach wſpomnionych dopilnowaną zoſtała: ktore to rekwizycye, ninieyſzym Uniwerſałem Naſzym, za zdaniem Rady Nieuſtaiącey ponawiaiąc, oſtrzegamy: że w przypadku niepoſłuſzeństwa Miaſta Naſze Krolewſkie do Sądow Naſzych Zadwornych z przepiſu Prawa, po kary przez UU. Inſtygatorow Narodowych zapozwane będą. Nareſzcie ſtoſuiąc ſię we wſzyſtkim do pierwſzych Uniwerſałow Naſzych w tey mierze zaſzłych, a ułatwiaiąc wſzelkie do licytowania Propinacyi Mieyſkiey ſpoſoby, ninieyſze czyniemy obiaśnienie.

I. Sławetne Magiſtraty Licytacye dwiema tygodniami przed terminem, publicznie obwieſzczać, a w przytomności Staroſtow ſwoich, lub ich Namieſtnikow odprawić maią.

II. Gdyby uprzywileiowany Poſſeſſor na termin złożoney licytacyi nie ziechał, ani ſwego Namieſtnika nie zeſłał; Magiſtrat, zamanifeſtowawſzy pilność ſwoię w Aktach ſwoich Mieyſkich, Akt obwieſzczenia licytacyą poprzedzaiącego zaoblatowawſzy, ſam do tey ſolenney czynności przyſtąpić może.

III. Każda licytacya, od abiuraty czopowego z poſſeſſyi Mieyſkich zaczynać ſię ma, y kontrakt żaden inaczey dany bydź niema, tylko w ſummie tęż abiuratę przenoſzącey.

IV. Akt licytacyi, Piſarz Mieyſki konnotować ma: a po uczynionym przez Burmiſtrza trzykrotnym zapytaniu, y oſtatniego Licytanta ogłoſzeniu; Uprzywileiowany Poſſeſſor, lub Namieſtnik iego, y Magiſtrat, podpiſać go powinni; y tenże Akt wraz z kontraktem, a w przypadku odmowioney przytomności Urzędu Starościńſkiego, z Manifeſtem y Oblatami obwieſzczenia, w extraktach autentycznych, do Departamentu Policyi, natychmiaſt przyſyłany bydź ma.

V. Kontrakt, w ktorymby defalka iako naturze licytacyi przeciwna, znaleść ſię miała, wcale przyięty nie będzie. Kontrahent zaś, ktorenby po zachowanych przepiſach licytacyi, dokładny kontrakt arendowaney ſobie Propinacyi, otrzymał; przed czaſu iego exſpiracyą, żadną miarą od niego odſtępować, nie będzie mogł.

VI. Oſtrzegaią ſię Sławetne Magiſtraty, ażeby dla niezawodności arendy, kontrahenci, y przy licytacyi obrać ſię miani Kaſſyerowie, w zupełnym doſtarczali maiątku, lub daney za nich rekoymi: inaczey; za iakowy przeciwny z nich przypadek, ſami w ściſley, iako do tego dozoru obowiązani, pozoſtaną ſię odpowiedzi.

VII. Miaſta, ktore dotąd iednemu z pomiędzy ſiebie, podług woli Prawa, Propinacyi nie zakontraktowały, ażeby dochod ich nie upadał, Prowent z niey dwuletni, przez wymiarkowanie na tych, ktorzy dotąd propinowali ſkładki, w kaſſach ſwoich złożą, tak dalece: żeby w każdym z tych dwoch lat, ta ſkładka zaprzyſiężonemu czopowemu, wyrownywała, po ktorym u ſiebie rozrządzeniu, od Mieſiąca Kwietnia, w Roku ninieyſzym 1779. iako dla nie licytuiących normalnym; Miaſta zaś te, ktore kontrakty ſwoie, w przepiſanym czaſie powydawały, ſześcią tygodniami, przynaymniey przed exſpiracyą kontraktu, nowe ſkładać maią licytacye, y termin arendy, regularnie od kontraktu do kontraktu rachować.

VIII. Niektorym Magiſtratom dla przyczyn czaſowych adminiſtracya Propinacyi, niektorym zaś odebranie kalkulacyi, od Kontrahentow, lub od propinuiących wſzyſtkich Obywatelow, nakazane zoſtały. Tak pierwſi, iako y drudzy, kalkulacye ſobie polecone, pod dozorem Urzędu Starościńſkiego, y to *prævio Juramento* rachuiących ſię, odprawiać, y o tym wſzyſtkim nieodwłocznie Departamentowi Policyi donoſić maią.

IX. Lubo zaś liczne od Miaſt Naſzych Krolewſkich, przychodzą zażalenia: że Propinacye ich, dla przeſzkod od Juryzdykcyow Starościńſkich, Szlacheckich, y Duchownych, upadać muſzą; maiąc iednak Oycowſką w wiernych Obywatelach Naſzych ufność, ſpodziewamy ſię: że Praw y Przywileiow Mieſkich naruſzać nie zechcą, y tym, co im prawnie nadano ieſt, kontentować ſię będą.

X. A gdy wſzelkie dochody Miaſt Naſzych Krolewſkich, dozorowi Departamentu Policyi, z przepiſu Prawa ſą poruczone, y żeby ſię na

ogulny użytek obracały warowane, w szczegulności więc zalecamy: ażeby też Miasta Nasze, dochodu Propinacyinego, na żaden wydatek, bez rozrządzenia wspomnionego Departamentu, ruszać nieważyły się. Jako zaś iest zamiarem Naszym, do Prawa stosownym, żeby przez tych dochodow publiczne użycie, Miasta z ruin powstały, do porządku, y dobrego mienia przychodziły, tak o tym przedsięwzięciu oneż zapewniaiąc żądamy: aby każdorocznie w przesyłać się Departamentowi Policyi maiących rachunkach, o naypierwszych, y naygwałtownieyszych potrzebach swoich, donosiły y autentyczne na to świadczenia, od Uprzywileiowanych Possessorow, przyłączały: ktore dla siebie względność przez Memoryały wspomnionemi świadectwy Urzędu Starościńskiego autoryzowane, u NAS za zdaniem Rady Nieustaiącey otrzymaią. List ten Nasz Upominalny Uniwersał podpisaliśmy, &c. &c.

Ośmnasty Nro. 135.

Dnia 4. Miesiąca MAIA 1779. Roku.

Względem podawania Rapportow od Juryzdykcyi Sądowych w Prowincyach Koronnych.

Wszem w obec y każdemu z osobna przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy. Lubo za powtorzonemi Listami Naszemi Uniwersałami, z ktorych pierwszy dnia 4. Sierpnia w Ru. 1775. drugi dnia 14. Lutego 1777. Ru. za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey wydać rozkazaliśmy, z niemałym ukontentowaniem odbieramy od niektorych Sądowych Oboyga Narodow Juryzdykcyi dokładne wiadomości, o pilnym Urzędowych powinności sprawowaniu; iednakże, gdy niektore Juryzdykcye, Sądy, y Urzędy, niestosuiąc się do Prawa y Intencyi Naszych, w przeszłych Uniwersałach deklarowanych, o czynnościach swoich żadnego nieczynią doniesienia, chcąc niemniey, ażeby wszelkie tamże znayduiące się rekwizycye dokładnieysze miewały uskutecznienie, a Rada przy Boku Naszym Nieustaiąca, Stanom Rzeczypospolitey w czynnościach swoich podawała świadectwo: iako Sądowa sprawiedliwości administracya nic nieopuszcza co Prawa mieć chcą, co troskliwość Nasza usiluie, co iest pilności y baczeniu Rady powierzone, czego Sądowe obowiązki wymagaią, co dobro publiczne pomnaża, spory Obywatelskie ułatwia, maiątki ubespiecza, y każdego w swoich powinnościach utrzymuie; że Rezolucyom Naszym za zdaniem Rady wychodzącym zadosyć staie się, że niepozwolonemi z Prawa dylacyami sprwiedliwość odwłoczona niebywa, że każdy Sąd excepcye akcessoryine wedle onych porządku rezolwuie, y dopiero

po

ułatwionych y publikowanych ſentencyach akceſſoryinych, do ſądzenia ſprawy przyſtępuie, że każda Juryzdykcya w legalności Prawem opiſaney do ſądzenia zaſiada, iedna drugiey władzy Sądowey ſobie nieprzywłaſzcza, y tego nayokropnieyſzego na powſzechną ſpokoyność, y na prawa Obywatelſkie niebeśpieczeńſtwa, to ieſt Juryzdykcyi zamieſzania w granice władzy ſwoiey nie dopuſzcza.

Z takowych y tym podobnych powodow, MY KROL za zdaniem Rady Nieuſtaiącey, wſzelkie y wſzyſtkie Sądowe Prowincyi Koronnych Juryzdykcye, ninieyſzym Rekwizycyonalnym Liſtem obowiązuiemy: ażeby Sądowe Rapporta, w czaſie y ſpoſobem w Uniwerſale Ru. 1777. wydanym przepiſanym, z wyrażonych tamże formalności nic nie opuſzczaiąc bez odwłoki, to ieſt w przeciągu Niedziel 4. od czaſu ſkończoney Kadencyi, limity Sądow, lub ſkończonego kwartału Ru. (iak ieſt w przeſzłym Uniwerſale wyrażono) rachowanych, zawſze z wyrażeniem Oſob na Sądach zaſiadaiących, do Rady podawane były: gdyż inaczey przychodzące, doſtatecznym Rapportem uznane nie będą, y w ten czas tylko na Sądowe Rapporta z Rady odpowiedzi naſtępować będą; gdy Rapport niewcześnie podany, lub niedokładny trafi ſię, lub też będzie w nim okoliczność Rezolucyi Naſzey za zdaniem Rady potrzebuiąca: Te zaś wſzyſtkie Rapporta, ktore od Seymu oſtatniego dotąd od niektorych Juryzdykcyi y Sądow nie były do Rady podane, rekwiruiemy: ażeby po publikacie ninieyſzego Uniwerſału, nieodwłocznie były nadeſłane. Na ten koniec zlecamy Departamentowi Sprawiedliwości, ażeby doyzrzawſzy niedoſtateczność lub niepodanie wczeſne Rapportu, Liſtem Prezeſa ſwoiego dopełnienie ninieyſzego y dawnieyſzych Uniwerſałow zalecał: przypominaiąc Prawo 1776. Ru. titulo = *Objaśnienie uſtanowienia Rady &c.* = podług ktorego po tylu Liſtach Rekwizycyonalnych, w przypadku nieſłuchania onychże, Liſt Upominalny y dalſzy rygor muſiałby naſtępować. Ażeby po publikacie ninieyſzego Uniwerſału wſzyſtkie Urzędy Grodzkie Prowincyi Koronnych w naypierwſzych ſwoich Sądowych Rapportach donieśli, na iakowych terminach ſą kadencye Grodzkie powyznaczane? a ieżeliby gdzie wedle Prawa 1768. Ru. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = cztery na Rok kadencye wyznaczone niebyły, ażeby UU. Staroſtowie Grodowi, w nieodwłocznym czterech kadencyi wyznaczeniu, temu Prawu zadoſyć uczynili: ażeby *primæ Inſtantiæ* Juryzdykcye Koronne, ktore Konſtytucya 1768. Ru. wyżey wyrażona, do odſądzenia wſzyſtkich wpiſow *etiam* z przeciągiem kadencyi obowięzuie, y ktore w poźnieyſzych Prawach nie maią innych dla ſiebie przepiſow, to Prawo wykonywały; ażeby pod pretextem wątpliwości o Prawie, kadencye Sądowe ubeśpieczaiącym onych nie opuſzczały: gdyż Prawo 1764. Ru. Seymu *Convocationis* pod tytułem = *O Sądach Ziemſkich fol. 64.* Prawem 1768. Ru. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = na całą Koronę rozciągnione, a drugie 1776. Ru.

titulo = *Subdelegacya Sądow Ziemſkich* = nieopuſzczanie kadencyi Ziemſkich ubeśpieczaiące, ſą iaſne; że w przypadku nieprzytomności ktorego z Sędziow, Subdelegaci obierani bydź maią: tudzież excepcya dla Woiewodztw Wołyńſkiego, Podolſkiego y Bracławſkiego w tym Prawie położona, iak ma bydź rozumiana; iuż ieſt dla Sądu Ziemſkiego Bracławſkiego przez Rezolucyą Naſzą za zdaniem Rady pod dniem 15. Mieſiąca Grudnia 1778. Ru naſtąpioną, wytłomaczona w tych ſłowach: " Ze Prawo 1776. Ru. nie inaczey ma bydź rozumiane, tylko: że elekcya „ dwoch Subdelegatow pozwolona, y porządek onych z Sędziami za„ ſiadania, nieściąga ſię do Woiewodztw Wołyńſkiego, Podolſkiego, y „ Bracławſkiego: a zaś Konſtytucya 1764. Ru. *Convocationis* ſolio 64. „ titulo = *O Sądach Ziemſkich* = iednego Subdelegata na mieyſce nie„ przytomnego ktoregokolwiek Sędziego obierać pozwalaiąca, dla nie„ ktorych Woiewodztw Wielkopolſkich uchwalona, a Prawem 1768. „ Ru. titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *folio* 218. na całą Ko„ ronę rozciągniona, y w wyżey wyrażonych Woiewodztwach Wo„ łyńſkim, Podolſkim, y Bracławſkim exekucyą ſwoią mieć po„ winna. „

W niektorych Rapportach Sądowych Koronnych dochodzą do Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey wiadomości: że z przyczyny naſtępuiących Swiąt, albo dni zapuſtnych, tudzież za konſenſem Obywatelow, kadencye nie ſądzone lub niedoſądzone bywaią. Takowe y tym podobne przyczyny, nie mogą y niepowinny dyſpenſować Sędziow od ich obowiązkow, ktore na nich Prawo y przyſięga włożyły; przeto gdyby Obywatele do attendencyi Spraw ſwoich nieznaydowali ſię, wpiſy porządkiem przywołane być maią, y Sąd każdy na mieyſcu do ſądzenia wyznaczonym zoſtaiąc, y doſtarczaiące ſprawy rozſądzaiąc, w kończącym ſię ſądzenia czaſie, Sądy ſwoie limitować powinien: tym ſpoſobem Urzędowe obowiązki dopełnione będą. Zaś po limicie Sądow, Piſarze, lub na ich mieyſcu wedle Praw Koronnych pioro trzymaiący, Protokułow Dekretowych y Sentencyonarzow do domow ſwoich brać nie maią, ale one w Aktach Sądowi każdemu przyzwoitych zoſtawiać powinni. Liſt ten NASZ Uniwerſał &c. &c.

Dziewiętnaſty Nro. 135.

DNIA 4. MIESIĄCA MAIA 1779. ROKU.

Względem podawania Rapportow od Juryzdykcyi Sądowych w Prowincyi Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego

WSzem w obec y każdemu z oſobna przy ofiarowaniu Łaſki Naſzey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy. Lubo za powtorzonemi Liſta-

mi Naſzemi Uniwerſałami, z ktorych pierwſzy dnia 4. Sierpnia w Roku. 1775. drugi dnia 14. Lutego 1777. Roku. za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey wydać rozkazaliśmy, z niemałym ukontentowaniem odbieramy od niektorych Sądowych Oboyga Narodow Juryzdykcyi dokładne wiadomości o pilnym Urzędowych powinności ſprawowaniu; iednakże, gdy niektore Juryzdykcye, Sądy y Urzędy nie ſtoſuiąc ſię do Prawa y intencyi Naſzych w przeſzłych Uniwerſałach deklarowanych, o czynnościach ſwoich żadnego nieczynią doniesienia, chcąc niemniey, ażeby wſzelkie tamże znayduiące ſię rekwizycye dokładnieyſze miewały uſkutecznienie, a Rada przy Boku Naſzym Nieuſtaiąca Stanom Rzeczypoſpolitey w czynnościach ſwoich podawała świadectwo, iako Sądowa ſprawiedliwości adminiſtracya nic nie opuſzcza co Prawa mieć chcą, co troſkliwość Naſza uſiłuie, co ieſt pilności y baczeniu Rady powierzone, czego Sądowe obowiązki wymagaią, co dobro publiczne pomnaża, ſpory Obywatelſkie ułatwia, maiątki ubeśpiecza, y każdego w ſwoiey powinności utrzymuie; że Rezolucyom Naſzym za zdaniem Rady wychodzącym zadoſyć ſtaie ſię, że niepozwolonemi z Prawa dylacyami ſprawiedliwość odwłoczona niebywa, y dopiero po ułatwionych y publikowanych ſentencyach akceſſoryinych, do ſądzenia ſprawy przyſtępuie, że każda Juryzdykcya w legalności Prawem opiſaney do ſądzenia zaſiada, iedna drugiey władzy Sądowey ſobie nie przywłaſzcza, y tego nayokropnieyſzego na powſzechną ſpokoyność, y na Prawa Obywatelſkie niebeśpieczeńſtwa, to ieſt Juryzdykcyi zamięſzania, w granice władzy ſwoiey niedopuſzcza.

Z takowych y tym podobnych powodow, MY KROL za zdaniem Rady Nieuſtaiącey wſzelkie y wſzyſtkie Sądowe Prowincyi W. X. Litt. Juryzdykcye ninieyſzym rekwizycyonalnym Liſtem obowiązuiemy: ażeby Sądowe Rapporta w czaſie y ſpoſobem w Uniwerſale Ru. 1777. wydanym przepiſanym, z wyrażonych tamże formalności nic nieopuſzczaiąc bez odwłoki, to ieſt w przeciągu Niedziel 4. od czaſu ſkończoney kadencyi, limity Sądow, lub ſkończonego kwartału Ru. (iak ieſt w przeſzłym Uniwerſale wyrażono) rachowanych, zawſze z wyrażeniem Oſob na Sądach zaſiadaiących, do Rady podawane były: gdyż inaczey przychodzące, doſtatecznym Rapportem uznane niebędą, y w ten czas tylko na Sądowe Rapporta z Rady odpowiedzi naſtępować będą; gdy Rapport niewcześnie podany, lub niedokładny trafi ſię, lub też będzie w nim okoliczność Rezolucyi Naſzey za zdaniem Rady potrzebuiąca: Te zaś wſzyſtkie Rapporta, ktore od Seymu oſtatniego dotąd od niektorych Juryzdykcyi y Sądow nie były do Rady podane, rekwiruiemy: ażeby po publikacie ninieyſzego Uniwerſału nieodwłocznie były nadeſłane. Na ten koniec zlecamy Departamentowi Sprawiedliwości, ażeby doyzrzawſzy niedoſtateczność lub niepodanie wczeſne Rapportu, Liſtem Prezeſa ſwoiego dopełnienie ninieyſzego y dawnieyſzych Uniwerſałow

załecał: przypominaiąc Prawo 1776. Ru. titulo = *Obiaśnienie ustanowienia Rady &c.* = podług ktorego po tylu Listach rekwizycyonalnych w przypadku niesłuchania onychże, List Upominalny y dalszy rygor musiałby następować.

Lubo dla ubeśpieczenia kadencyi Sądow Ziemskich y Grodzkich W. X. Litt. tudzież dla utrzymania kompletu ze trzech Osob składaiącego się Prawo 1764. Ru. *Convocationis* titulo = *Sądy Ziemskie* = drugie Seymu *Coronationis* titulo = *O kondemnatach na WW. Woiewodow lub UU. Starostow Sądowych wypadłych* = w każdym Sądzie liczbę Sędziow powiększyły; trafiaią się iednakże przypadki, że trzey Sędziowie do iedney sprawy zapozwani bywaią, a wpis takowey Sprawy, gdy do wołania przypada, komplet Sądu zrywa, kadencye psuie, y administracyą sprawiedliwości dla niżey wpisanych Obywatelow zastanawia; przeto Sądy Ziemskie y Grodzkie W. X. Litt. do Rezolucyi Naszey na Rapport Ziemstwa Słonimskiego dnia 11. Grudnia 1778. Ru. za zdaniem Rady nastąpioney, deklaruiącey " Ze gdy trzey Sędziowie do iedney sprawy „ przed swoy Sąd zapozwani będą, sprawa takowa *pro determinatione* „ *fori* do Trybunału iść powinna „ stosować się maią: w dalszym zaś czasie po publikacie ninieyszego Uniwersału, wpisy czyli aktoraty takowe, gdzie trzey z pięciu Sędziowie w iedney sprawie do Sądu swoiego zapozwani byliby, w regestrach tegoż samego Sądu przyimowane bydź nie maią, ale sprawa takowa prosto do Trybunału *pro determinatione fori* intentowana bydź powinna: co będzie słusznym odporem przeszkody, ktora powszechney sprawiedliwości administracyą przez wyszukane zerwanie kompletu tamować zwykła. Dla większego ieszcze ubeśpieczenia kadencyi Sądowych W. X. Litt. Prawo 1766. Ru. titulo = *Regestr Officii w Trybunale W. X. Litt.* = nie tylko na tych Sędziow rygor rozciąga, ktorzyby nie ziechaniem na kadencyą komplet zrywali; ale też chociażby był komplet, innych Sędziow od obowiązku ziechania nie uwalnia nad komplet będących: ktorzy w przypadku choroby ktorego z przytomnych Sędziow, przez nieprzytomność swoią staliby się zerwania kompletu przyczyną: Więc dla ubeśpieczenia kompletu, wszyscy Sędziowie Ziemscy y Grodzcy legalney przyczyny niebytności swoiey nie maiący, maią na siebie tym Prawem włożony obowiązek zieżdżania na kadencye Sądowe.

W niektorych Rapportach Sądowych W. X. Litt. dochodzą do Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey wiadomości: że z przyczyny nieprzytomności Palestry, kadencye nie sądzone, lub niedosądzone bywaią. Takowe y tym podobne przyczyny, nie mogą y niepowinny dyspensować Sędziow, od ich obowiązkow, ktore na nich Prawo y przysięga włożyły: Przeto gdyby Palestra do attendencyi spraw nieznaydowała się; wpisy porządkiem przywołane bydź maią, y Sąd każdy na mieyscu do sądzenia wyznaczonym zostaiąc, y dostarczaiące sprawy rozsądzaiąc, w kończącym

czącym się sądzenia czasie, Sądy swoie limitować powinien: tym sposobem Urzędowe obowiązki dopełnione będą. Zaś po limicie Sądow Pisarze, lub na ich mieyscu wedle Praw W. X. Litt. Pioro trzymaiący, Protokułow Dekretowych do domow swoich brać niemaią, ale one w Aktach Sądowi każdemu przyzwoitych zostawiać powinni. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy. &c. &c.

Dwudziesty Nro. 150.

Dnia 28. Miesiąca MAIA 1779. Roku.

Względem exekucyi Dekretow y Processow, w Prowincyach Koronnych.

WSzem w obec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Naszey Łaski KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy. Gdy Prawo Seymu ostatniego pod tytułem = *Warunek dla Korony y W. X. Litt.* = będące w słowach " Rezolucye względem Dekretow *executionis*, ktore przeciwnie Prawu zaszły, uchylamy. „ Rezolucye Nasze za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey o Dekretach *executionis* wydane, uchyliło; pod ktore uchylenie Uniwersały Nasze: pierwszy pod datą dnia 22. Miesiąca Lipca 1777. Ru; drugi pod datą dnia 9. Miesiąca Czerwca 1778. Ru. podpadaią; przeto stosuiąc się do Prawa 1776. Ru. titulo = *Powinności y władza Departamentow w Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey* = *fol.* 18. ktore Konstytucyą 1768. Ru. titulo = *Exekucya Dekretow* = *fol.* 247. w mocy swoiey zostawuiąc; drugie tegoż samego Ru. pod tytułem = *Złączenie Trybunału Koronnego* = *fol.* 200. o Dekretach *executionis* Prawo uchyliło; MY KROL, za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey deklaruiemy: Iż odtąd wszelkie, y wszelkich Sądow Dekreta, prawne konwikcye bez Dekretu *executionis* wedle wyżey rzeczonego 1768. Ru. titulo = *Exekucya Dekretow* = Prawa, exekwowane bydź maią. A każdy Aktor mocney exekucyi żądaiący, do Starosty lub iego Urzędu *proprii districtûs*, gdzie ma bydź processu exekucya, udawać się będzie: ktory to Starosta, lub iego Urząd na exekucyą *per traditionem* bez trudności y zwłoki zieżdżać obowiązany będzie; a w przypadku gwałtowney oppozycyi przez List y Manifest *de impedita executione*, pomocy Woyskowey rekwirować ma. Departament Woyskowy widziawszy produkowany przed sobą rzeczony List, y Manifest, iako dostateczne do dania pomocy Woskowey dowody; każdemu żądaiącemu, *servato ordine* zachodzących rekwizycyi, podług obowiązku wyżey rzeczonego 1776. Ru. Prawa titulo, = *Powinności y władza Departamentow &c.* = dodania pomocy Woyskowey nie odmowi. A że z

z niemałym nieukontentowaniem w użaleniach Obywatelſkich odbieraliśmy wiadomości: iako *in eluſionem* Praw arbitralnie tłomaczonych, konwinkowana Strona tradycyi, albo mocney exekucyi dopuściwſzy, w trakcie wyſiadania, lub po wyſiedzeniu tradowaney poſſeſſyi, Aktora gwałtownie z Dobr wypierała, mniemaiąc: iż Aktor za każdym razem gwałtownego z Dobr wyparcia o expulſyą prawnie iść muſzący, nigdy ſwoiey nieotrzyma ſprawiedliwości; przeto tłomacząc 1599. *vol.* VI. *fol.* 59. y 1726. Ru. *vol. eodem fol.* 438. o expulſyach Prawa, deklaruiemy: że gdy Obywatel ieſzcze Prawem nieprzekonany, drugiego gwałtownie z Dobr wypiera, w tenczas ieſt *ſimplex expulſionis injuria*, o ktorą wyżey rzeczone y inne Prawa, prawnie czynić y konwinkować nakazuią: Ale gdy doſtatecznie y prawnie ſkonwinkowany, Poſſeſſora przez Urzędową tradycyą intromittowanego, gwałtownie z Dobr wypiera; iuż takowy nie proſtą expulſyą popełnia, ale Prawom y władzy one wykonywaiącey, gwałtownie opiera ſię: Więc przywodząc do exekucyi Prawa a mianowicie 1726. *vol.* VI. *fol.* 435. ktore prawnie konwinkowanych, a gwałtownie opieraiących ſię, *forti manu* przekonywać nakazuią; gdyby ſię trafiło gwałtowne z Dobr tradowanych Poſſeſſora wyparcie, przez prawnie konwinkowanego popełnione; wiele razy, y iak długo potrzeba będzie Aktora do Dobr tradowanych wprowadzać, lub wprowadzonego ubeśpieczać, za poprzedzaiącą w tey mierze Naſzą za zdaniem Rady Rezolucyą, pomoc Woyſkowa dodawana będzie. Oſtrzega ſię też, ażeby Urzędy exekwuiące żadnym pretextem nieważyły ſię tradować Dobr takowych, ktore będą aktualnie od Poſſeſſora przez tradycyą intromittowanego poſiadane.

Lubo pewni ieſteśmy, że Urzędy, ktorym Prawo przez mocną Dekretow y proceſſow exekucyą ſprawiedliwości adminiſtracyą powierzyło, Urząd ſwoy dokładnie, y podług obowiązku ſprawować będą; iednak ażeby trafić ſię mogące ſprawiedliwości zatrudnienie ułatwione było, y Obywatele dokładne mieli obiaśnienie: iak doſtateczność konwikcyi w każdym ſtopniu dopełniona bydź powinna, y ktore ſą legalne; deklaruiemy.

A nayprzod względem doſtateczności proceſſu. Co do pierwſzey konwikcyi, Prawo 1768. Ru. titulo = *Złączenie Trybunału &c.* = *fol.* 200. trzy kondemnaty *pro plenaria convictione* przeznaczaiąc mieć chce, y nie inaczey ma bydź rozumiane, tylko: że we wſzyſtkich, bądź *primæ*, bądź *ſupremæ inſtantiæ* Juryzdykcyach Sądowych, Sądach ziazdowych, Kommiſſyinych, wyraźną moc maiących, w Sądach polubownie *ſine præjudicio tertii* zapiſanych, we wſzyſtkich ſprawach cywilnych (wyiąwſzy ſprawy ſumm z prowizyami zapłacenia, y wexlowe) trzy kondemnaty bądź na nieſtaiącym, bądź na odſtępuiącym od komparycyi w iednym aktoracie naſtąpione, ſą proceſſem doſtatecznie konwinkuiącym.

Co do drugiey konwikcyi, toż ſamo Prawo, *eodem folio*, iednę kondemnatę *poſt rem judicatam* naſtąpioną *pro plenaria convictione* deklaruiąc,

mieć chce: że po dekrecie ktoregokolwiek Sądu lub Urzędu, ſprawę czyli oſobną ſprawy kategoryą finalnie decyduiącym, ſatysfakcyą pod rygorem Publikaty naznaczaiącym (chociażby od ktorego założona, gdy niedopuſzczona będzie appellacya) naſtąpiona na terminie dośćczynnym kondemnata czyli publikata; ieſt proceſs doſtatecznie konwinkuiący.

Co do trzeciey konwikcyi, tož ſamo 1768. Ru. *eodem folio* Prawo daley mowiące = *in cauſis expulſionum* = tłomacząc, deklaruiemy: że nie tylko w Trybunałach, ale y w innych ſubſelliach, gdzie expulſyine ſprawy ſądzone bywaią, iedna (iako ieſt w Prawie) naſtąpiona kondemnata doſtatecznie konwinkuie.

Co do czwartey konwikcyi, Prawo 1775. Ru. *fol.* 67 titulo = *Uſtanowienie prowizyi, y ubeśpieczenie kredytorow* = w ſprawach Kredytorow z Debitorami dwie kondemnaty za doſtateczną konwikcyą determinuiące, mieć chce: iż w każdym Sądzie y Urzędzie, ſzczegulnie tylko w ſprawach proſtego y rękodaynie pożyczanego długu, dwie kondemnaty doſtatecznie konwinkuią. W ſprawach zaś z Kommiſſyi y Remiſs Seymem do Trybunału odeſłanych, konwikcya doſtateczną będzie, według iaſnego w wyrazach ſwych Prawa 1776. titulo = *Deklaracya o Kommiſſyach y Remiſſach z przeſzłego Seymu wypadłych* = *fol.* 37.

Ponieważ nie tylko doſtatecznie, ale y legalnie proceſſa otrzymywane bydź powinny; przeto nieprawności onych niżey kładą ſię:

A nayprzod co do proceſſow ſuper diſparente otrzymanych. *1mo.* Gdy Proceſs nie na tych Dobrach intentowany, ktore wyraźnie *in jure petendi* Aktora ſą mianowane y prawney ewikcyi podane. *2do.* Gdy nie w iednym Aktoracie y zyſku otrzymany. *3tio.* Gdy nie na tych Dobrach kontynuowany gdzie zaczęty. *4to.* Gdy w czaſie y ſpoſobem Prawami opiſanym nie ieſt otrzymany. *5to.* Gdy nie *in Foro competenti* intentowany. *6to.* Gdy nie w iednym Sądzie otrzymany. *7mo.* Gdy proceſs w tym czaſie y takowey ſprawie otrzymany, kiedy pozwany, w takowym czaſie, y w takowey ſprawie *beneficio legis* zaſłoniony ſtawać, y ſądownie odpowiadać nie powinien.

Co do proceſſow bądź ſuper recedente, bądź ſuper contraveniente otrzymanych. *1mo.* Gdy Sąd ziazdowy bez daney ſobie mocy kondemnuie. *2do.* Gdy po Dekrecie *ſuſpenſæ deciſionis cum comparente, ad convictionem diſparentis vel recendentis,* po konwikcyi onego, dalſza kontynuacya proceſſu *cum comparente* nie naſtępuie, aż do doſtateczney *in caſu renitentiæ* onego konwikcyi. *3tio.* Gdy Sąd polubowny nie zapiſuiącego ſię, y nie akceptuiącego ten Sąd, kondemnuie. *4to.* Gdy dwoch *in præjudicium* trzeciego idąc, onego do Sądu nie pociągaiąc, dopuſzczonym między ſobą proceſſem Dobra iego inwolwuią. *5to.* Gdy Urzędnicy lub Urzędy ziazdowe rozpiſawſzy ſię, ieden z nich, lub obydwa finalnie decyduią, a na terminie publikata ſtaie. *6to.* Gdy przeciwko Dekretowi *extra Provinciam, amputata exceptione*

Fori ferowanemu; Manifest, pozew y wpis,*in ordine* prozekucyi *pro evocatione* produkowany będzie.

Jeżeli zaś podług pierwszego opisu *super disparente*, a podług drugiego *super recedente vel contraveniente*, żadna z wyrażonych nieprawności nieznaydzie się, niemniey z mocy Praw 1768. y 1775. Ru. wyżey wzmiankowanych, w ktorymkolwiek stopniu będzie konwikcya; w ten czas nie wdaiąc się w żadną inną kognicyą, tudzież niezważaiąc na czynione Manifestow, pozwow, oppozycye; Dobr processem obciążonych *stante lite* donacye, zamiany, alienacye, działy, kontrakty, y innym iakimkolwiek sposobem *novi jurisquaesitoris* inwolucye; mocney exekucyi, iako wyżey opisano, podlegać maią.

Co się tycze prawney konwikcyi na Osobach: ta w sprawach cywilnych podług wyżey wyrażonych opisow rozeznawana bydź ma; wyiąwszy Prawo Wexlowe Mieyskie *de plebeiis*, osobne prawnych konwikcyi przepisy maiące.

W sprawach zaś kryminalnych podług Praw w tey mierze uchwalonych, stopnie, y prawność konwikcyi, rozeznawane bydź maią. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy, &c. &c.

Dwudziesty Pierwszy Nro. 314.

DNIA 25. MIESIĄCA LUTEGO 1780. ROKU.

Na doniesienie UU. Instygatorow Koronnych, o eliminacyi pism spisku Barskiego, w Aktach Kancellaryi Koronnych znayduiących się.

WSzem w obec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Gdy UU. Instygatorowie Koronni, Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey uczynili doniesienie: iako na dopełnienie Prawa 1776. Ru. titulo = *Rozwiązanie Konfederacyi* = niemniey Rezolucyi Naszey za zdaniem Rady dnia 23. Miesiąca Maia, Ru. 1777. wydaney, zapozwawszy wszystkie Kancellarye Kraiowe do Trybunałow Oboyga Prowincyi Koronnych, zyskali tamże Dekreta, eliminacyą Pism Spisku Barskiego w Aktach Kancellaryi Kraiowych, znayduiących się nakazuiące, ktore to Dekreta to iest: Trybunału Piotrkowskiego dnia 6. Mca Lutego Ru. 1779. między UU. Instygatorami Koronnemi z Urzędu swego czyniącemi, tudzież UU. Pisarzami Ziemskiemi y Grodzkiemi, Regentami, Vice-Regentami, Susceptantami, y Kancellaryami Prowincyi Wielkopolskiey; drugi Trybunału Lubelskiego, dnia 9. Miesiąca Października Ru. tegoż, podobnie między UU. Instygatorami Koronnemi, Pisarzami, Regentami, Burgrabiami, Vice-Regentami, Susceptantami, Kancellaryami Ziemskiemi

ſkiemi y Grodzkiemi, Prowincyi Małopolſkiey ferowane, z całym oraz w tey ſprawie proceſſem, dla naſtąpić maiącey onych exekucyi, pokładaią; przeto MY KROL ſtoſuiąc ſię, tak do Prawa, iako y Rezolucyi Naſzey, wyżey wyrażonych, przywodząc oraz do exekucyi namienione Trybunałow Koronnych Dekreta, niemniey maiąc wzgląd przyzwoity na beśpieczeńſtwo fortun y intereſſow Obywatelſkich, ktore w tranzakcyach zamykać ſię, a tylko tytuły lub ſłowa eliminacyi wymagaiące mieć mogą; nie tylko UU. Piſarzow, Regentow, Burgrabich, Vice-Regentow, Suſceptantow Ziemſkich y Grodzkich, Dekretami do eliminacyi obowiązanych, ale też y zupełne Sądy Ziemſkie, y Urzędy Grodzkie, Oboyga Prowincyi Koronnych ninieyſzym Liſtem Naſzym rekwiruiemy: ażeby na kadencyach Sądowych też Sądy Ziemſkie y Urzędy Grodzkie, wraz z Piſarzami y innemi Kancellaryow Officyaliſtami, przywodząc do exekucyi Dekreta Trybunalſkie, te eliminacye pilnie, oſtrożnie, y dokładnie czynili; oſobliwie w takowych tranzakcyach, ktore z intereſſami cywilnemi będą połączone. Co gdy wykonaią, wſzyſtkie tranzakcye, ktore w całości eliminowane będą, Summaryuſzem kategorycznym *de Actu & data* ſpecyfikowane, do *Archivum* Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey oddawać maią: ktore zaś tranzakcye po części, albo w ſłowach z Protokułu eliminowane będą, maią bydź onych wyięte extrakty w całości, tak, iak przed eliminacyą w Protokułach znayduią ſię; a takowe extrakty z Kancellaryi Prowincyi Wielkopolſkiey wſzyſtkich, do Akt Trybunału Piotrkowſkiego, zaś z Kancellaryi Małopolſkiey Prowincyi, do Akt Trybunału Lubelſkiego, też ſame Sądy Ziemſkie y Urzędy Grodzkie, eliminowane ſłowa lub punkta w extraktach podkreśliwſzy, lub innym ſpoſobem oznaczywſzy y podpiſawſzy, oddać powinni będą: ktore do Akt Trybunalſkich Oboyga Prowincyi komportowane, nikomu extraktami wydawane bydź nie maią; tylko chowane na przypadek, gdyby kto z przyczyny eliminacyi takowey zakweſtyonował tranzakcyą, w ten czas z Akt Trybunalſkich extraktem wydana bydź ma, z zaświadczeniem: ktore w tranzakcyi *formalia* ſą wymazane, a ktore w mocy ſwoiey zoſtawione. Gdzie zaś Kanncellarye Ziemſkie lub Grodzkie, nie w mieyſcach kadencyi Sądowych znayduią ſię, Sądy Ziemſkie albo Urzędy Grodzkie, do ktorych należeć będzie, na mieyſce onych *in pleno* zieżdżać, y toż ſamo wedle opiſu wykonywać maią. Wſzyſtkie zaś Sądy y Urzędy ninieyſzym Liſtem rekwirowane, exekucyą Dekretow Trybunalſkich, wedle tego przepiſu iak bydź może nayprędzey uczynić, y Radzie przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey, dokładnie rapportować maią, z przyłączeniem zaświadczenia Rekwizycyi, iako te piſma ſą eliminowanemi. Liſt ten Naſz Uniwerſał podpiſaliśmy &c. &c.

Dwudziesty Drugi N^ro. 7.

DNIA 21. MIESIĄCA LISTOPADA 1780. ROKU.

Względem przystawienia Assygnacyi Bankowych do Petersburga.

WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY, wiadomo czyniemy. Maiąc sobie przez doniesienie Kommissyi Skarbu Koronnego kommunikowane ogłoszenie względem assygnacyi bankowych Nayiaśnieyszey Imperatorowy Rossyiskiey, na dniu 8. Października Ru. 1780. a upatruiąc, że przez nierychłe dochodzenie wiadomości o tymże ogłoszeniu, Obywatele Państw Naszych uszczerbek w maiątkach swoich ponieśćby mogli; Przeto MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, zapobiegaiąc wyniknąć mogącey stracie dla Obywatelow y Mieszkańcow Państw Naszych, ogłoszenie tylekroć wspomnione Nayiaśnieyszey Imperatorowy Rossyiskiey dla publiczney wiadomości w ciągu tego Uniwersału, w wyrazach co do słowa, wypisać udeterminowaliśmy. Y lubo, dogadzaiąc Oycowskiey troskliwości o dobro Obywatelow Kraiow Naszych, uczyniliśmy przyzwoite kroki końcem przedłużenia terminu, na dzień 10. Stycznia Ru. 1781. do odsyłania assygnacyi bankowych wyznaczonego; wszelako aby w tym przeciągu czasu, nie wynikła przeciwna pewności zwłoka, ninieyszym Uniwersałem Naszym Obywatelow do nieodwłocznego zaradzenia interessom swoim, przez wczesne odesłanie *ad tenorem* ogłoszenia, do Petersburga tychże bankowych assygnacyi, zagrzewamy. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy, &c. &c.

OBWIESZCZENIE

NAYIASNIEYSZEY KATARZYNY II. IMPERATOROWY ROSSYISKIEY.

OZnaymuiemy wszem w obec y każdemu z osobna: Iż ustanowienie bankow w Państwach Naszych dla wykupowania assygnacyi Imperii publikowane die 29. Xbris Ru. 1768. było skutkiem usilności Naszych końcem ułatwienia wewnętrzney cyrkulacyi monety Rossyiskiey. Istota sama takowego założenia dowodzi widocznie, że te banki ustanowione są iedynie dla zamiany assygnacyi maiących kurs w Rossyi zamiast monety pieniężney, ktora w proporcyi summ do assygnacyi in publicum *rozdanych, w gotowiźnie zachowana; nie zaś dla cyrkulacyi powszechney nawet za granicą Naszego Państwa. A zatym niepowinny bydź inaczey uważane, tylko iako moneta w rzeczy samey kraiowa Rossyiska, ktorey wywoże-*

nie, rownie iak wprowadzanie zabronione ieſt wielorakiemi ukazami, ściągaiące-mi ſię bez wątpienia y do tych papierow, monetę wyobrażaiących. Tym ſpoſobem wytłomaczywſzy prawdziwe uſtanowienie wzmiankowanych bankow y wartość aſſygnacyi, od ktorego ſenſu nikomu niebędzie wolno oddalać ſię; MY IMPERATOROWA, zważaiąc, iż rozmaite okoliczności mogłyby dać okazyą do wywiezienia za granice Państw Naſzych pewney liczby tych aſſygnacyi, ſądziemy za rzecz ſłuſzną uwiadomić o tym iako naywcześniey; a to dla tego: ażeby ci, ktorzy one w ręku maią, nie tracili kapitałow własnych przez niedokładne uwiadomienie o iſtocie tego uſtanowienia: tym końcem wyznaczyliśmy łaſkawie dzień 10. Stycznia w Ru. 1781. za oſtatni termin, do ktorego pozwalamy odſyłać aſſygnacye znayduiące ſię za granicą przez Rygę proſto do Petersburga, do Directorium bankow, dla zamiany aſſygnacyi Imperii uſtanowionych, z wyrażeniem na piśmie Oſoby umocowaney do odebrania ſummy, y wymienieniem na kopertach pakietow liczbę aſſygnacyi zawieraiących: zaczym, naſtąpi nieodwłoczne opłacenie wſzyſtkich przyſłanych przed wyznaczonym terminem aſſygnacyi, za poprzedzaiącą należytą weryfikacyą onychże przez Zwierzchność bankową, y ſkoro za prawdziwe uznane będą. Po upłynieniu zaś tego terminu, nie wolno będzie wprowadzać do Moſkwy aſſygnacyi Imperii ani ich wywozić za granicę. Dla powſzechney więc wiadomości przykazuiemy nie tylko ogłoſić to obwieſzczenie w Naſzym Państwie ale też w gazetach zagranicznych, one umieścić, dla informacyi Cudzoziemcow. Dan w Petersburgu dnia 8. Października Ru. Pańſkiego 1780. Panowania Naſzego 19. Ru.

Oryginał podpiſany własną Ręką N. Imperatorowy Jeymci tak:

CATHERINE.

(*L. S.*)

wydrukowane w Petersburgu w Senacie dnia 10 8bra 1780.

Dwudzieſty Trzeci Nro. 96.

DNIA 30. MIESIĄCA MARCA 1781. ROKU.

Oſtrzegaiący Obywatelow Państw Rzeczypoſpolitey o Szarańczy.

WSzem w obec y każdemu z oſobna, komu o tym wiedzieć należy, mianowicie WW. y UU. Dziedzicom y Poſſeſſorom Dobr w Woiewodztwach Kiiowſkim, Wołyńſkim, Podolſkim, y Bracławſkim, przy ofiarowaniu Łaſki Naſzey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy. Jako zamiarem troſkliwości Naſzey Oycowſkiey, y Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey, było zawſze y ieſt, zaradzać o tym, ażeby przez ulepſzenie, obfitość y odbyt produktow kraiowych ſpoſoby dogodzenia publicznym y prywatnym potrzebom ułatwiały ſię; tak gdy z Rapportow od

Mm ij

granic Państw Rzeczypospolitey z strony Tureckiey uwiadomieni iesteśmy, że szarańcza pokazawszy się w roku przeszłym w teyże stronie Państw Rzeczypospolitey, tamże na zime zaległa, y zakopała się, y ieżeli wcześnie w gniazdach swoich wykorzenioną nie będzie, na przyszłe da Bog urodzaie smutne pociągnąć może skutki; ostrzegaiąc przeto o tey grożącey na Kray cały klęsce, za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, wszystkich w ogulności y każdego w szczegulności Obywatelow Państw Rzeczypospolitey, osobliwie WW. y UU. Dziedzicow y Possessorow, Dobr w Woiewodztwach z Państwami Tureckiemi graniczących, ktore tey klęsce podpadaią, zagrzewamy y obowięzuiemy: ażeby zaraz w początkach, ile możności, niedopuszczali rozszerzać się teyże szarańczy, y tam, gdzie się pokaże, wykorzeniać ią nieodwłocznie to przez wyniszczanie w gniazdach ikry, to przez wygubianie gromadzącey się w stadach, palenie y wpędzanie w rowy kopane, y tam wygubieniem przez ogień często to powtarzaiąc, starali się. A dla skutecznieyszego tych y innych śrzodkow użycia, żeby się z pierwszemi Urzędnikami Woiewodztw, Ziem y Powiatow, ktorych obowiązkiem iest przestrzegać porządku y bespieczeństwa publicznego, znosili, y tak złączonemi siłami dobro publiczne, y własne maiątki ubespieczali: zapewniaiąc tychże Obwatelow, że tam, gdzieby ich własne zabiegi do zatamowania tey po kraiu całym szerzyć się mogącey klęski niewydołały; pomoc wszelką od Woyska Rzeczypospolitey, (ktoremu Departament Woyskowy potrzebne tym końcem wyda dyspozycye,) mieć będą: około czego, aby WW. Senatorowie, y UU. pierwsi Urzędnicy pilne mieli starania, miłością dobra powszechnego obowięzuiemy. Gdyby zaś w niektorych mieyscach dla szczupłości osad y mieszkańcow, nie można mieć dosyć ludzi do kopania rowow; w takim przypadku y nieuchronney potrzebie odbiorą od Departamentu Woyskowego, Kommendy Woyska Koronnego zalecenie, aby na rekwizycyą W. Senatora lub Urodzonych Urzędnikow tą starannością trudniących się, były dodane Kommendy, ktoreby z pobliższych wsiow do sprowadzenia ludzi dopomogli, niedaley iednak iak mil dwie, lub trzy w okręgu leżących, y naydłużey trzy dni trzymać mianych. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy &c. &c.

Dwudzie-

Dwudziesty Czwarty N^ro. 153.

DNIA 15. MIESIĄCA CZERWCA 1781. ROKU.

Do Obywatelow Woiewodztw Kiiowskiego y Bracławskiego, względem obmyślenia łatwieyszego sposobu, do zrobienia połowy rowu granicznego od Rossyi, kosztem Rzeczypospolitey bić się maiącego.

WSzem w obec y każdemu z osobna &c. a mianowicie WW. UU. Senatorom Urzędnikom y Obywatelom Woiewodztw Kiiowskiego y Bracławskiego, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Gdy z pożytkiem dobra powszechnego za staraniem Naszym, przez wyznaczoną między Państwami Rzeczypospolitey z iedney, a Rossyiskiemi z drugiey strony Kommissyą, spory częste o granicę, między obydwoma Państwami zachodzące, są ułatwione; y linia graniczna, ściany Woiewodztw Kiiowskiego y Bracławskiego dotykaiącey, przez tęż Kommissyą y Kommissarzow Obydwoch Sąsiedzkich Państw, iest ułożona y umowiona; a to tak zbawienne dzieło na tym zastanawia się: aby rzeczona umowiona granica, dla wieczney spokoyności, rowem granicznym przy słupach, oznaczoną była, ktory to row, podług konwencyi wspolnym Państw Obydwoch kosztem robiony być ma; Przeto MY KROL, z Radą przy Boku Naszym Nieustaiącą, zagrzewamy przezacnych Obywatelow Woiewodztw Kiiowskiego y Bracławskiego, y miłością Oyczyzny obowiązuiemy: aby obmyśleć raczyli sposob, przez ktoryby ułożeniom wyżey wyrażoney Kommissyi graniczney dosyć się stało, y row graniczny, czyli połowa onego, kosztem Rzeczypospolitey Kraiu bić się maiącego, zrobiona była. Spodziewać się należy, iż przezacni Obywatele, takie przedsięwezmą śrzodki, ktoreby wybicie rowu przyśpieszyć, poddaństwo od uciążliwości zasłonić, y naiemnika do roboty wolnego sprowadzenie, ułatwić mogło. Jeżeli dodanie do roboty ludzi, w posyłaniu onych, mianowicie z odlegleyszych od granicy Dobr, byłoby przykrym; tedy koszt na to potrzebny nayoszczędniey wyrachowany, do proporcyi długości granicy podzielony, na Woiewodztwo Kiiowskie summę 30,000. a zaś na Bracławskie 20,000. wynosić może. Ktory to sposob ieżeli od Woiewodztw do uskutecznienia dzieła granicznego wzięty będzie; tedy złożone pieniądze u Kommissarzow Woiewodzkich wyznaczonym od NAS KROLA za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey do pilnowania roboty rowow granicznych wydane będą. W czym wszystkim wzięcie śrzod-

kow y ſpoſobow, tymże Woiewodztwom zoſtawuiąc, ponawiamy obowiązywanie ich: aby dla publicznego, całego Kraiu y partykularnego tychże Woiewodztw pożytku, dzieło to, iako nayrychley dokończone było. Liſt ten Naſz Uniwerſał podpiſaliśmy &c. &c.

Dwudzieſty Piąty Nro. 250.

DNIA 11. MIESIĄCA STYCZNIA 1782. ROKU.

Względem oddawania Delinkwentow do Kamieńca Podolſkiego, na więzienie w Juryzdykcyach Kraiowych Oboyga Narodow deſtynowanych.

WSzem w obec y każdemu z oſobna przy ofiarowaniu Łaſki Naſzey KROLEWSKIEY, wiadomo czyniemy: Jako każde Naſze zamiary z gorliwey troſkliwości ku dobru powſzechnemu Narodu, pochodzą, tak y w okoliczności ninieyſzey względem oddawania Delinkwentow do Kamieńca Podolſkiego na więzienie w Juryzdykcyach Kraiowych deſtynowanych, dobro publiczne za cel iedyny maiąc; udeterminowaliśmy z Radą przy Boku Naſzym Nieuſtaiącą wydanie ninieyſzego Liſtu Uniwerſału Naſzego: żeby Delinkwentow do więzienia na lat kilka, lub do śmierci, a naymniey na rok w odlegleyſzych, a w pobliżſzych mieyſcach Kamieńca Podolſkiego, choć na kilka mieſięcy przez Juryzdykcye Kraiowe Sądowe, y Magiſtraty Mieyſkie deſtynowanych, y oſądzonych, zaraz po Dekrecie Kommendy Woyſkowe naybliżſze, albo ieżeli w Mieście tey Juryzdykcyi Kommenda znaydować ſię będzie, pod ſtraż ſwoią odbierały, ktore Ordynanſem Departamentu Woyſkowego w Radzie Naſzey do tego y do przeprowadzania onychże do Kamieńca Podolſkiego, obowiązane raz na zawſze będą. Juryzdykcya zaś Marſzałkowſka, cokolwiek nad potrzebę mieć będzie Delinkwentow na więzienie deſtynowanych; rownież onychże wyżey przepiſanym ſpoſobem oddawać będzie: y gdy Kommendy Woyſkowe, Departament w Radzie Naſzey Woyſkowy, Rapportami ſwemi uwiadomią o liczbie odebranych więźniow, a Departament Woyſkowy uczyni o tym donieſienie NAM KROLOWI y Radzie przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey; MY KROL z Radą przy Boku Naſzym, nieodwłocznie przychylemy ſię do oznaczenia ſummy z funduſzu extraordynaryinego, lub z ſuperaty Skarbowey, na mocy Konſtytucyi Roku 1780. na tranſport do Kamieńca Podolſkiego, y żywienie tamże pomienionych Areſztantow do czaſu Dekretami przepiſanego, ktorzy z ſwego maiątku niemogliby mieć ſufficyencyi. Summa zaś na tych więźniow ryczałtem wyznaczyć ſię maiąca, będzie oddana Kommendantowi Fortecy Kamienieckiey, kto-

ry y Kommendom przyprowadzaiącym więźniow, expensa powracać, y rachunki Departamentowi Woyskowemu oddawać, obowiązany będzie. Przyprowadzonych do Fortecy Kamieńca Podolskiego więźniow, Kommendant Fortecy obowiązany będzie Ordynansem Departamentu Woyskowego, zawsze przyimować onychże, y do robot około Fortecy używać, a po wysiedzeniu lat Dekretem wyznaczonych, każdy więzień uwolniony będzie. Juryzdykcye Kraiowe Sądowe, y Magistraty Mieyskie obowiązane będą Dekretami swemi obiaśniać: ktory winowayca może bydź z swego maiątku, lub nie? w więzieniu utrzymowany: gdyż na delinkwentow mogących mieć z maiątku swego sufficyencyą, MY KROL z Radą przy Boku Naszym, nie będziemy wyznaczać expensy. Wszystkie Juryzdykcye Sądowe y Magistraty Mieyskie, po osądzeniu Delinkwentow lub Delinkwenta, na więzienie, obowiązane będą donosić NAM KROLOWI i Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey, wiele Delinkwentow takowych, ktorego dnia y ktorey Kommendzie Woyskowey oddanych będzie? Gdyby zaś o mil 80. lub 90. i daley, ieden tylko lub dwoch miało bydź Delinkwentow na więzienie osądzonych, a więcey więźniow takowych, ani w pobliższych mieyscach, lub po trakcie nie znaydowało się; na ten czas Departament Woyskowy w Radzie Naszey uczyni rozrządzenie, iak maią sobie Kommendy w takim przypadku postąpić. List ten Nasz Uniwersał podpisaliśmy &c. &c.

Dwudziesty Szosty Nro. 363.

Dnia 11. Miesiąca CZERWCA 1782. Roku.

Względem naprawy drog i przepraw, na trakcie pocztowym.

Wszem w obec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie WW. UU. Dziedzicom y Possessorom Dobr, w ktorych stacye Pocztowe są lokowane, y trakty Publiczne oznaczone, przy offiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Gdy NAM KROLOWI y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey, od generalnego *Directorium* Poczt, doniesionym iest, o zażaleniach y skargach, od przeieżdżaiących, na zaniedbaną poprawę w Kraiu drog, y ubespieczenie przepraw dla wygody publiczney, przez co wielorakim przypadkom podlegać muszą; Przeto MY KROL za zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, uznaliśmy rzeczą potrzebną wydać List Nasz nineyszy Uniwersał, zachęcaiący Obywatelow do utrzymywania porządnego drog, z ostrzeżeniem: iż gdyby tychże drog naprawa zaniedbana była, trakt pocztowy musiałby bydź tam obrocony,

Nnij

gdzie ſą drogi lepſze y wygodnieyſze, a na tenczas Obywatele, w ktorych Dobrach ſą ſtacye teraz lokowane, utraciliby pożytek ztąd wynikaiący, gdyby gdzie indziey były przenieſione. Czynić ſię więc maiąca ku publiczney wygodzie y właſnemu Obywatelow pożytkowi uſługa, niewątpiemy że WW. UU. Dziedzicow y Poſſeſſorow, tym czulſzemi uczyni, do nayrychleyſzego oney uſkutecznienia, że poznawać będą troſkliwość Naſzą o dobro dla Publiczności, w ninieyſzym Liście Naſzym Uniwerſale oświadczoną. Liſt ten Naſz Uniwerſał za zdaniem Rady przy Boku Naſzym Nieuſtaiącey podpiſaliśmy &c. &c.

KONIEC.